

Revidert skjøtselsplan for Leknesøyan og Senningan, Leka kommune, Trøndelag fylke

Solfrid Helene Lien Langmo

Revidert skjøtselsplan for Leknesøyen og Senningen, Leka kommune, Trøndelag fylke

Forfattere: Solfrid Helene Lien Langmo

Publisert: 01.04.2024

Antall sider: 69 sider

Publiseringstype: PDF med aktive lenker

Oppdragsgiver: Statsforvalteren i Trøndelag

Tilgjengelighet: Dokumentet er offentlig tilgjengelig

Rapporten refereres som: Langmo, S. H. L. 2024. Revidert skjøtselsplan for Leknesøyen og Senningen, Leka kommune, Trøndelag fylke. Biofokus rapport 2024-054. Stiftelsen Biofokus. Oslo.

Forsidebilder: Værene på Onholmen på beite i lyngheia / Brent lynghei på Burøya / Vokssopp i kystlynghei / Naturlig le på Bukkholmen / Gjengroende naturbeitemark på Senningen. Foto: Solfrid Helene Lien Langmo

Biofokus rapport 2024–054

ISSN 1504-6370

ISBN 978-82-8449-365-7

Gaustadalléen 21
NO-0349 OSLO
Org.nr: 982 132 924
post@biofokus.no
www.biofokus.no

Forord

Revidert skjøtelsplanen for Senningan og Leknesøyan i Leka kommune er utarbeidet av Biofokus på oppdrag fra Statsforvalteren i Trøndelag. Skjøtelsplanen gir faglig funderte anbefalinger for restaurering og skjøtsel av den trua naturtypen kystlynghei, og er i samsvar med handlingsplanen for Utvalgt naturtype kystlynghei. Den baserer seg på feltbefaring og intervjuer med grunneier og bruker i området Jacob Sandvik.

Rapporten er delt inn i to hoveddeler. Første del (kap. 1 og 2) gir en generell beskrivelse av naturtypen kystlynghei og beskrivelse av skjøtsel og restaurering av naturtypen. Andre del (kap. 3 og utover) er rettet mot den som skal utføre skjøtsel og forvaltningen, og omhandler naturgrunnlaget og dagens drift i området, samt beskrivelsen av konkrete restaurerings- og skjøtselstiltak innenfor lokalitetene. Som vedlegg finnes en beskrivelse av de verdifulle naturtypene som inngår i drifta. Den genererer i hovedsak informasjon rettet inn mot forvaltning, inkludert søkbare egenskaper for området i Miljødirektoratets naturbase. I tillegg finnes bilder og artslistes, samt eksempel på villsaudrift gjennom året og retningslinjer for lyngsviing utarbeidet av SNO.

Leknesøyan og Senningan har lang brukshistorikk og store naturverdier. Området har flere registrerte kulturminner. Det utviser svært stor naturvariasjon med godt utvikla lyngheier, store arealer med naturbeitemark, strandenger, våtmarker og myrer, mange steder i tette vekslinger med et stort antall dammer og tjern. Heier og våtmarker av varierende rikhet, og til dels med saltpåvirkning danner sammen med et høyt antall tjern og dammer, svært varierte naturbeitemarker og særegne heisamfunn på olivin grunnlag for et svært høyt mangfold av habitater og arter innenfor området. Samlet sett regnes Leknesøyan og Senningan derfor som et svært verdifullt område, både med tanke på natur- og kulturverdier.

Biofokus takker Statsforvalteren ved Trøndelag v/Simon Heier for godt samarbeid i prosessen med skjøtelsplanen. Vi takker også grunneier og skjøtelsansvarlig Jacob Sandvik for båtskyss, faktaopplysninger, god dialog og verdifulle innspill til planen.

Markabygda, 1. april 2024

Solfrid Helene Lien Langmo

Deler av Leknesøyan fra Senningan. Storøya ligger til venstre i bildet, så Hestøya og Burøya og så Burøydraget og Steinsøya som forsvinner bak plantefeltet til høyre. Foto; Solfrid Helene Lien Langmo

Innhold

1	Generelt om kystlynghei.....	5
1.1	Ulike typer kystlynghei.....	5
1.2	Geografiske variasjoner av kystlynghei.....	6
2	Generelt om skjøtsel av kystlynghei	7
2.1	Beiting og dyrehold i kystlynghei	7
2.2	Lyngsviing	9
2.3	Restaurering av kystlynghei	10
2.4	Mer informasjon.....	10
3	Om Leknesøyan og Senningen, naturgrunnlag og dagens drift.....	11
3.1	Kort områdebeskrivelse av Leknesøyan og Senningen.....	11
3.2	Driftsbeskrivelse	21
4	Skjøtselsplan for Leknesøyan og Senningen	23
4.1	Mål for skjøtsel	23
4.2	Planlagte skjøtselstiltak	27
4.3	Oppfølging av skjøtselsplanen	32
	Kilder	33
	Vedlegg.....	34
	Bilder	34
	Artsliste	42
	Lokalitetsbeskrivelser Naturbase	50
	Eksempel på villsaufdrift gjennom året fra Grøneng (Sogn og Fjordane)	66
	Retningslinjer for lyngsviing utarbeidet av SNO	67

1 Generelt om kystlynghei

Kystlynghei er en flere tusen år gammel naturtype som er dominert av røsslyng. Naturtypen har blitt til i de ytterste, oseaniske strøkene langs kysten der klimaet er så mildt at småfe har kunnet gå ute hele året, eller det meste av året. Om sommeren har også storfe beitet i lyngheia, og lyng ble slått til vinterfôr. For å skape godt beitegrunnlag ble lyngheiene svidd slik at det oppsto en mosaikk av gras- og urtevegetasjon (på nysvidde arealer) og lyngvegetasjon. Røsslyng er en vintergrønn dvergbusk som beites hele året, men er viktigst som fôrplante om seinhøsten og vinteren. Grasvegetasjonen er først og fremst vår- og

Røsslyng er en viktig art i kystlyngheia.

sommerbeite, men særlig starr kan spille en viktig rolle vinterstid. Selv om det er mange trekk i driftsmåten som er relativt ensartet, varierer både bruken og utformingen av kystlyngheia fra sør til nord og fra øst til vest.

Kystlyngheiene har spilt en viktig rolle i ressursutnyttelsen langs kysten og utgjorde tidligere ca. 2 % av landarealet i Norge. De strekker seg fra Lofoten i Nordland til Kragerø i Telemark. Det er også lynghei på noen få øyer i ytre Oslofjord, bl.a. på Hvaler i Østfold. Lyngheidriften har gått sterkt tilbake i løpet av 1900-tallet. Når driften reduseres eller opphører, gror lyngheiene igjen. Også skogplantning, gjødsling, oppdyrking, nedbygging og nitrogennedfall utgjør trusler mot gjenværende arealer, og kystlynghei er nå en sterkt truet naturtype (Norderhaug & Johansen 2011). Tradisjonell drift med helårsbeiting, eller beiting store deler av året, og lyngsviing er en forutsetning for opprettholdelse av kystlynghei.

Naturtypen kystlynghei inngår i kystlandskapet i en mosaikk med en rekke andre naturtyper slik som semi-naturlig eng- og strandeng, strandberg og myr. Det norske kystlyngheilandskapet utgjør en del av et større lyngheilandskap som finnes langs atlantehavskysten sør til Portugal. I Norge, som i resten av det europeiske kystlyngheiområdet er lyngheia på sterk tilbakegang. Norge har verdens nordligste kystlyngheier og dermed et spesielt ansvar for å ivareta disse. Variasjoner i miljøvariabler (kalkinnhold, uttørkingsfare og vannmetning) danner grunnlag for en rekke grunntyper av kystlynghei, og variasjoner i bruk (lyngsviing og beiting) øker kompleksiteten i artssammensetningen og diversitet. Tiden etter lyngsviing kan deles inn i fire ulike faser; pionerfase, byggefase, moden fase og degenererende fase, og enkelte arter kobles spesifikt til noen av disse fasene. Nybrent kystlynghei med lyng i pionerfasen inneholder en del urter og gras, mens gammel lynghei (30-50 år) ofte er meget artsfattig og har et velutviklet mosedekke. Selv om lynghei generelt regnes som et relativt sett artsfattig økosystem er det totale biologiske mangfoldet knyttet til hele lyngheisyklusen betydelig. Som i de fleste andre semi-naturlige økosystemer øker også artsmangfoldet, spesielt av de skjøtselsavhengige artene, med kalkinnholdet i jorda (pH).

1.1 Ulike typer kystlynghei

Kunnskapen om variasjonen i kystlyngheivegetasjonen er under utvikling. Det nyeste systemet for beskrivelse av variasjonen i norsk natur, Natur i Norge (NiN), deler kystlynghei på grunnlag av

kalkinnhold, uttørkingsfare og vannmetning inn i tolv grunntyper: Kalkfattig bakli-hei, kalkfattig kystlynghei, kalkfattig tørr kystlynghei, kalkfattig fuktig kystlynghei, intermediær bakli-hei, intermediær kystlynghei, intermediær tørr kystlynghei, intermediær fuktig kystlynghei, svakt kalkrik kystlynghei, svakt kalkrik tørr kystlynghei, sterkt kalkrik kystlynghei, sterkt kalkrik tørr kystlynghei (Halvorsen et al. 2015).

I tillegg til røsslyng er bl.a. blåbær, flekkmarihånd, tyttebær, krekling, smyle, kornstarr, tepperot og skrubbær vanlige arter i norske kystlyngheier. Kalkrik kystlynghei skiller seg fra den kalkfattige ved et høyere innslag av kalkrevende arter som flekkmure, blåstarr, reinrose, vill-lin, fjellfrøstjerne og orkideer. Bakliheier, som ofte er nord- og østvendte, gjerne i humide skråninger, har typiske arter som bjørnekam, revebjelle, ormetelg, blåbær og blokkebær. Kystlynghei med høy uttørkingsfare har gjerne arter som heigråmose, melbær, kveinarter, finnskjegg og gulaks. Kystlynghei med høy vannmetning skiller seg fra tørrere grunntyper ved et framtrædende innslag av fuktkrevende arter og myrarter som klokkeling, blokkebær, rome og bjønnskjegg.

Nedenfor finner du en kort beskrivelse av karakteristiske trekk for kystlynghei i sør, vest og nord. For å ivareta det biologiske mangfoldet er det viktig å ivareta lyngheier som representerer variasjonen langs hele kysten i tillegg til variasjonen i lokale komplekse miljøvariabler.

1.2 Geografiske variasjoner av kystlynghei

Sør-Norge

Det meste av kystlyngheiene i sør er relativt tørr kystlynghei, fukthei er sjeldnere. I de sørlige heiene forekommer klokkesøte langs kysten fra Lindesnes til Stavanger. I sørhellende lyngheier på litt næringsrik grunn kan man finne en del andre urter som blodstorkenebb, fagerperikum, kystmaure og firtann. På Lista og Jæren finnes det fortsatt en meget spesiell lyngheitype: lynghei som er et suksesjonstrinn mellom marehalmndyne og skog. De domineres av røsslyng, krekling, krypvier, marehalm og sandstarr.

Vest-Norge

Kystlyngheiene i vest dvs. fra Rogaland til Møre og Romsdal, har størst utstrekning i vest-øst-retning og for hundre år siden gikk lyngheia her langt inn i fjordene. I dag dominerer imidlertid lyngheia først og fremst de ytterste øyene og de ytre fjordstrøkene. Her finnes arter med høye krav til fuktighet og lang vekstsesong. Klokkeling, som vokser i fuktigere områder enn røsslyng, er vanlig her, og purpurlyng, som er frostømfintlig, finnes i en smal stripe ytterst på kysten til Sunnmøre. En rekke arter med vestlig utbredelse i Norge har lyngheia her som sitt viktigste habitat, for eksempel vestlandsvikke, lyngøyentrøst, fagerperikum, heiblåfjær og kystmyrklekk. Artsmangfoldet synker fra vest mot øst på grunn av at de klart vestlige artene faller ut.

Midt- og Nord-Norge

Fra Trøndelag til Nordland, dominerer fukthei på grunn av mye nedbør og lav temperatur. Torvdybden kan være flere desimeter og overgangen mot myr er glidende. Krekling blir et stadig vanligere innslag nordover og kan bli mer dominerende enn røsslyngen. Siden den har lavere beiteverdi kan det skape problemer i områder med vinterbeiting. Slåttstarr og torvull er også vanlige. Fra Sunnmøre og nordover minker innslaget av vestlige arter, mens innslaget av nordlige arter og fjellararter øker, som for eksempel dvergbjørk, rypebær og molte. Tørrhei (høy uttørkingsfare og lav vannmetning) kan forekomme i sørhellinger og på arealer med skrint jordsmonn. Her øker andelen av urter og gras som tepperot, engkvein og rødsvingel, og melbær er et karakteristisk innslag. Den norske kysten domineres av fattige

bergarter, men nordover finnes det innslag av kalkrike bergarter som gir rik hei med innslag av kalkkrevende arter. Også på skjellsand kan det utvikles slik rik hei.

2 Generelt om skjøtsel av kystlynghei

Kystlyngheiene er skapt ved rydding av skog, lyngsviing, beiting og lyngslått. De har utviklet seg gjennom gjensidig påvirkning mellom lynghei og beiting, først og fremst med gammelnorsk sau, men også med geit og sommerbeiting med storfe. Helårsbeite med gammelnorsk sau ansees som den viktigste driftsmåten for å ta vare på kystlynghei. Ved innsiktsfull drift kan en også skjøtte kystlynghei ved beiting med spælsau, norsk kvit sau eller andre saueraser fra tidlig vår til sein høst, og tidvis vinterbeiting kombinert med tilleggsfôring når forholdene tilsier det. Storfe som kviger, sinkyr (kyr i tørrperioden), ammekyr med kalv samt kastrater kan beite i kystlynghei om sommeren når det inngår strandeng eller andre arealer med gras- og halvgras i tilstrekkelig omfang i beiteområdet som helhet.

2.1 Beiting og dyrehold i kystlynghei

Beiting er viktig for ivaretagelsen av kystlyngheiene, og i snøfattige og vintermilde kyststrøk med kystlynghei finner man former for utegangerdrift. Hold av dyr, uansett driftsform, krever at man følger tilhørende regelverk, se www.lovdata.no. Utegangerdrift er omtalt spesifikt flere steder i regelverket, med både egne tilpasninger og med dispensasjoner fra hovedregelverket mot at enkelte vilkår holdes. Av viktige regelverk å sette seg inn i, kan man trekke frem: «Lov om dyrevelferd» (Dyrevernlova), «Forskrift om velferd for småfe», «Forskrift om velferd for produksjonsdyr», «Forskrift om merking, registrering og rapportering av småfe» og «Forskrift om bekjempelse av dyresjukdommer». Dispensasjon om «utegang uten tjenlig oppholdsrom» krever tillatelse fra Mattilsynet.

For å kunne tilpasse dyretallet til beitegrunnlaget, må beitegrunnlaget vurderes. Beitegrunnlaget påvirkes av variasjoner i både naturforhold og hevd, og må derfor vurderes for hvert enkelt beite. Ofte inngår det flere naturtyper i det samlede kystlandskapet som beites, noe som også bør tas inn i den totale vurderingen av dyretallet. Dette kan være strandenger som er gode vår- og sommerbeiter, eller myr som kan ha viktige halvgress og starr utover høst og vinter. Kystlynghei i god hevd utgjør gode beiter, og inneholder helst vekslinger av røsslyng i både pionerfase, byggefase og moden fase. Dette gjør at beitedyrene kan veksle mellom røsslyngplanter av ulik alder og høyde. Beitekvaliteten til røsslyngen varierer med alder, og særlig gammel, forvêdet og skadet røsslyng forringer beitene mye. En del kystlyngheier finnes i vekslinger med mye bart berg, mens andre lyngheier danner tette tepper hvor røsslyngen har et høyt dekke. Både dekning og kvalitet på røsslyng tas med i beregningen av dyretall per arealenhet.

Gode vinterbeiter er nødvendig for et godt dyrehold. Nøkkelarten røsslyng inngår i beitegrunnlaget gjennom hele året, men er viktigst utover høsten og vinteren, da omfanget av andre beiteplanter reduseres. Selv om røsslyng er den viktigste vinterbeiteplanta, er tilgang på starr og gras som dyra finner innimellom lyngen betydningsfull for det samlede næringsopptaket om vinteren. Småfe på utmarksbeite skal etter regelverket ha tilsyn minst en gang per uke i områder uten særskilt risiko. Ved mistanke om økt fare må tilsynet intensiveres slik at forhold som kan medføre dårlig velferd, syke, skadde og avmagrede dyr, oppdages så tidlig som råd er. Det er en forutsetning at beitelokalitetene gir muligheter for å komme til med nødfôr, også i perioder med dårlig vær. Beitene må ha tilstrekkelig

ferskvannstilgang gjennom hele året. Det må planlegges løsninger for mulig vannmangel, både sommer som vinter.

I «Forskriften om velferd for småfe», omtales utegangerdrift spesielt, og i § 18 «Unntak fra kravet om tjenlig oppholdsrom – utedrift», kan oppsummeres i følgende viktige punkt:

- 1) *Dyretallet skal tilpasses beitegrunnlaget.*
- 2) *Eier eller annen med ansvar for dyrene skal ha mulighet til raskt å skaffe tilstrekkelig og egnet fôr i tilfelle situasjoner der beitet ikke gir tilstrekkelig næring.*
- 3) *Det skal etableres fôringsplass som gjør det mulig å fôre dyrene på en god måte.*
- 4) *Terrang og vegetasjon skal gi tilstrekkelig ly, og dyrene skal ha beskyttende ullfell i kalde årstider.*
- 5) *Det skal etableres innhegning som gjør det mulig å samle dyrene.*
- 6) *Dyrene skal samles når det er nødvendig av dyrevernmessige hensyn, og minimum vår og høst for kontroll, merking, napping og klipping av ull, nødvendig parasittbehandling, o.l.*
- 7) *Paring skal skje slik at lamming og kjeing kan forekomme når beite- og klimaforhold er gunstige.*
- 8) *Tilsynet skal intensiveres før og under lamming.*

Gammelnorsk sau og andre husdyrslag

Gammelnorsk sau (ofte kalt villsau) er mye brukt i utegangerdrift i kystlynghei, ettersom det er en hardfør, lett sau som er tilpasset helårsbeiting hvor det er vilkår for det. Under de riktige kombinasjoner av milde vintre, tilstrekkelig med areal og velskjøttede kystlyngheier, greier gimrer og voksne sauer av gammelnorsk sau seg vanligvis tilfredsstillende gjennom vinteren. Paring skal skje slik at lamming om våren ikke starter før beitegraset er kommet i vekst slik at sauene finner næringsrikt fôr til produksjon av melk. Kommer det tungt snøfall som blir liggende, og som gjør det vanskelig for sauene å få tak i tilstrekkelig fôr, må en straks sette inn tiltak med tilleggsfôring og om nødvendig hente dyrene i hus og/eller innhegning med ly for nødvendig oppfølging. Innholdet av protein i beiteplantene gjennom vinteren er gjerne noe knapt. Gammelnorsk sau kan i noen grad tære litt på kroppsreserver gjennom vinteren. Dyrene må da ha fått bygd opp kroppsreserver gjennom sommer, høst og førjulsvinter.

Gammelnorsk sau er godt tilpassa beiting i kystlynghei.

Dersom lammene fra sau i kystlynghei ikke har nådd tilfredsstillende slaktevekt, kjøttsetting og fettinnhold ved tidspunktet for høstslakting må man gjøre tilpasninger. Disse lammene som ikke er slaktemodne må da overvintres på en måte som sikrer tilstrekkelig førtilgang og god dyrevelferd. Små sauelam må ikke gå sammen med vær slik at de kan bli paret, da drektighet krever svært mye og setter individet tilbake i utvikling, og kan være i strid med kravet om godt dyrehold. Produksjonsmessig er det heller ikke noen god løsning at utegangersau lammer årsgamle, da en lett kan komme inn i en vond sirkel med seinere lamming og dermed små lam om høsten.

Vanlig norsk kvit sau og andre norske langhalete raser med regional utvikling og tilpassing (steigar, cheviot, ryggja), spælsau og eventuelt andre saueraser kan også beite i kystlynghei lenge utover høsten der det er vilkår for det, og i deler av vinteren når det blir kombinert med innefôring som sikrer dyra tilstrekkelig med energi og protein. Driftsmåten som kombinerer utegangerdrift og innefôring er lite brukt i dag sammenlignet med tidligere, men er fortsatt i bruk m.a. i området ved Lindesnes i Vest-Agder, Rogaland, Hordaland og enkelte steder videre nordover langs kysten. Beiting med de langhala sauerasene eller spælsau i kystlynghei gjennom sommeren vil ofte gi mindre tilvekst på lamma enn annet utmarks- eller fjellbeite. Mengdeinnslaget av gras og urter er viktig, det gjelder å få en god start på tilveksten hos lamma fra våren av, og at tilveksten ikke stagnerer og blir for lav når en kommer utover sommeren og seinsommeren. Ved større innslag av strandeng i tilknytning til kystlynghei, kan beitet være tilfredsstillende som sommerbeite både til tynge saueraser og stedvis til storfe (sinkyr, kviger, kastrater, ammekyr). Naturtypen strandeng er det generelt mer av på deler av Trøndelagskysten og særlig i Nordland (Helgelandskysten) enn hva som er tilfelle på Vestlandet.

2.2 Lyngsviing

Lyngsviing er avgjørende både for opprettholdelse av ønsket artsinnhold i lyngheiene og det biologiske mangfoldet, og for sikring av godt og tilstrekkelig beitegrunnlag. Det er derfor viktig å planlegge lyngsviingen for flere år framover slik at man til enhver tid har den mosaikk av grasarealer og lyngarealer av forskjellig alder som er ønskelig. Ved planleggingen av avsviingen må man også ta hensyn til spesielle verdier knyttet til området, slik som fugl, kulturminner, landskapestetikk og eventuelle erosjonsproblemer. Det er viktig å orientere seg om hvilke verdier som finnes i

Lyngsviing er ei vanleg skjøtelsesform i kystlynghei.

området gjennom f. eks forvaltningsorgan som kommunen, fylkeskommunen, Statsforvalteren eller Miljødirektoratet/Statens Naturoppsyn, og tilpasse den planlagte skjøtselen til disse verdiene.

Når det gjelder lyngsviing, er de generelle rådene at avsviingsflatene ikke skal være for store. Med store avsviingsområder minker det biologiske mangfoldet og sauen får vanskeligere for å finne godt fôr i tilstrekkelige mengder til enhver tid. For lammenes tilvekst er det spesielt viktig at det finnes lett tilgjengelige grasarealer fra våren og utover sommeren. Lyngsviingsarbeidet blir imidlertid mer arbeidskrevende når avsviingsarealene er små så det gjelder å finne en passe balanse.

I denne sammenheng er det viktig å kunne vurdere og bestemme hvor lang tid det skal gå mellom hver gang man svir av samme område dvs. hvilken rotasjonsperiode lyngheivegetasjonen skal ha. Utviklingen av røsslyngplanten går gjennom flere faser, fra pionerfase til byggefase og videre til moden fase. Fôrproduksjonen er høyest i tidlig byggefase. Når lyngen begynner å bli gammel («moden») dvs. vanligvis når den har blitt 20-30 cm høy, brenner man på nytt. Hvor lang tid det tar varierer med klima, lokale vokseforhold og beitetrykk, men man regner med 8-20 år. Siden utviklingen av røsslyngen kan variere så mye er det viktig at man lager individuelle skjøtelsesplaner som tar hensyn både til røsslyngens evne til å regenerere, røsslyngens tilveksthastighet og en vurdering av problemarter som kan komme inn etter sviing. Eksempler på problemarter er einstape, sitkagran, rynkerose og tistler.

Selve avsviingsarbeidet må også planlegges nøye med hensyn til hvor ilden skal starte og avsluttes. Myr- og vannkanter kan være naturlige avslutningslinjer, men det hender at man må lage branngater (5-6 m) for å sikre en god avslutning. Man må sørge for å ha brannsløkkingsutstyr tilgjengelig og man må varsle brannvesenet på forhånd. Naboer bør også varsles. Det er viktig å være mange nok for å sikre at man kan styre brannen. Brenning må bare gjennomføres under gunstige værforhold og med tele eller fuktig jord, dvs. i perioden fra sein høst til tidlig vår. Hvis man ikke selv har erfaring med lyngsviing, bør man få hjelp fra noen med erfaring, i hvert fall første gangen.

2.3 Restaurering av kystlynghei

I gammel lynghei dvs. lynghei som ikke har vært brent på lenge, kan det være et kraftig oppslag av busker og trær. Hvis lyngheia skal tas i bruk igjen bør dette ryddes før man brenner på nytt. Noe bjørk, rogn og ulike vierarter bør imidlertid settes igjen fordi det kan være viktig «tilskuddsfôr» for sauene. I gammel lynghei er det mer mose og lav i bunnsjiktet enn i lynghei som har vært i kontinuerlig drift. Det kan forårsake seinere regenerering av vegetasjonen etter sviing. I tillegg kan gammel lyng ha vanskeligere for å sette rotskudd, noe som også forsinker regenereringen. Selv om regenereringen i gammel røsslyng går seint etter første sviing, kan det gå raskere ved ny sviing. Det beste resultatet oppnås imidlertid i områder som ikke er for gjengrodde.

2.4 Mer informasjon

For mer utfyllende om skjøtsel, restaurering og hevd, se: **Skjøtselsboka for kulturlandskap og gamle norske kulturmarker** (Norderhaug, 1999) som finnes på Miljødirektoratet sine hjemmesider: <https://www.miljodirektoratet.no/publikasjoner/publikasjoner-fra-dirnat/annet/skjotselsboka/>

Annen aktuell litteratur:

- Buer, H. 2011. Villsauboka. Selja Forlag, Florø.
- Haaland, S. 2002. Fem tusen år med flammer; det europeiske lyngheilandskapet. Vigmostad & Bjørke.
- Halvorsen, R., Bryn, A., Erikstad, L. & Lindgaard, A. 2015. Natur i Norge - NiN. Artsdatabanken, Trondheim (<http://www.artsdatabanken.no/nin>).
- Halvorsen, R., medarbeidere og samarbeidspartnere, 2015. NiN – typeinndeling og beskrivelsessystem for natursystemnivået. – Natur i Norge, Artikkel 3 (versjon 2.0.3): 1–509 (Artsdatabanken, Trondheim; <http://www.artsdatabanken.no>.)
- Kaland, P.E. & Vandvik, V. 1998. Kystlynghei. S. 50-60 i: Framstad, E. & Lid, I.B. (red.) Jordbrukets kulturlandskap, Universitetsforlaget, Oslo.
- Moen, A. 1998. Nasjonalatlas for Norge: Vegetasjon. Statens kartverk, Hønefoss.
- Nilsen, L.S. (red.) 2009. Naturen. Populærvitenskapelig tidsskrift. 2009-2: 66-128. Spesialnummer om kystlynghei i Norge.

3 Om Leknesøyan og Senningen, naturgrunnlag og dagens drift

3.1 Kort områdebeskrivelse av Leknesøyan og Senningen

Bakgrunn og feltarbeid

Denne skjøtelsesplanen omhandler Senningen og Leknesøyan i Leka kommune i Trøndelag. Deler av området inkludert Hestøya, Burøya og Senningen fikk utarbeidet skjøtelsesplan første gang i 2013 (Hasselvold, 2013). Denne ble revidert i 2018 (Langmo & Oldervik, 2019), og Klakken ble inkludert i denne nye planen. Nå er skjøtelsesplanen revidert på nytt, og skjøtelsesområdet er betydelig utvidet til å omfatte også resten av Leknesøyan inkludert Storøya. Skjøtelsesområdet (Figur 1 og Figur 2) omfatter store deler av øyene i Leknesøyan dyrefredningsområde inkludert et stort antall øyer og holmer i tillegg til et stort område på Senningen på selve Leka. Selve Storøya ble av ressursmessige årsaker ikke kartlagt i 2023, men en rask vurdering med et kort besøk på land viser at den innehar store naturverdier knyttet til naturbeitemark. Den er derfor inkludert i skjøtelsesplanen.

Undersøkelsene i 2023 ble gjennomført den 12. september av Biofokus ved Solfrid Helene Lien Langmo, og arealene som ble undersøkt ble kartlagt etter Miljødirektoratets instruks fra 2023 (Miljødirektoratet, 2023). Langmo undersøkte også områdene som fikk utarbeidet skjøtelsesplan i 2018 (26. og 27. juni). Både undersøkelsene i 2018 og i 2023 ble gjennomført i pent vær og gode undersøkelsesforhold. Undersøkelsene er samlet sett utført på en tid på året der en regner med å kunne fange opp de fleste relevante artsgrupper. Data er i 2023 digitalt innsamlet ved hjelp av NiN-App utviklet for kartlegging etter Miljødirektoratets instruks.

Naturgrunnlag

Leknesøyan ligger i forlengelsen av Leka mot nord, og består av en rekke langsmale øyer som strekker seg fra sørvest mot nordøst. Berggrunnen er varierende, og ute på øyene består den i hovedsak av gabbro, fyllitt og kiselstein. På Senningen består den av harzburgitt, lherzolitt, dunitt og serpentinit (NGU, 2024a). Også enkelte av øyene har innslag av denne spesielle berggrunnen som Leka er så kjent for, men da som male striper i veksling med andre bergarter. I forsenkninger og bergsprekker finnes basekrevende vegetasjon, mens oppe på selve heiene er det for det meste artsfattig, men likevel med innslag av kalkkrevende arter. Ute på øyene er vegetasjonen for det meste mer sluttet enn inne på fastlandet, der de spesielle bergartene bidrar til at den opptre mer flekkvis. Dette blir mer og mer fremtredende jo lenger sørover i Senningen en kommer. Løsmassene i området er for det meste sparsomme og usammenhengende, men i enkelte søkk finnes tykke marine strandavsetninger, samt tynnere hav- og fjordavsetninger. Spredt finnes også mindre innslag av morenemateriale og torv og myr (NGU, 2024b). Moen (1998) plasserer Leka i sør- og mellomboreal vegetasjonssone, og i sterkt oseaenisk vegetasjonsseksjon, humid underseksjon (O3h).

Figur 1. Skjøtselsområdet markert med tykk, rød strek.

Figur 2. Det samme området slik det fremstår på flyfoto fra 1966.

Tidligere registreringer

Hestøya, Burøya, Senningan og Klakken ble som nevnt kartlagt i 2018 (Langmo & Oldervik, 2019), den gang etter DN-Håndbok 13 med tilhørende oppdaterte faktaark (Miljødirektoratet, 2015). Før det var samme område foruten Klakken kartlagt i forbindelse med første skjøtselsplan (Hasselvold, 2013). Det finnes også en eldre registrering i Naturbase (Miljødirektoratet 2024) av strandenger på Senningan fra 2002. Disse har fått verdien Viktig – B. Ingen kilder er oppgitt for registreringene.

I 2018 fikk kystlyngheiene verdien Svært viktig – A (Hestøya, Burøya og Klakken) og Viktig – B (Senningan). Verdisettingen i 2018 var i stor grad basert på gjengroingstilstand i lokalitetene sammen med naturvariasjon, utbredelse av fremmedarter og interessen for å drive tradisjonell skjøtsel i kystlyngheia. Øyene var i stor grad intakte og i bruk, mens Senningan lå brakk og var i begynnende gjengroing. På Hestøya ble det i forbindelse med undersøkelsene i 2018 også avgrenset en ålegraseng med verdi Viktig – B. Denne er den eneste registrerte i Naturbase i sitt slag i Leka kommune (per 12.03.2024) (Miljødirektoratet 2024).

I Artskart (Artsdatabanken og GBIF Norge 2024) er det fra tidligere registrert en lang rekke arter fra ulike artsgrupper, i første rekke fugl og karplanter, men også enkelte registreringer av moser, insekter og marine arter. De fleste av artene er vidt utbredte, men registreringene inkluderer også forekomster av rødlistearter som kjevlestarr og busttjernaks (begge Nær truet – NT) fra Storøya og labbmose og rødsildre (begge NT) fra Senningan. I tillegg er en lang rekke rødlistearter av sjøfugl, vadefugler og våtmarkstilknyttede fugl registrert her. Dette inkluderer blant annet vipe (Kritisk truet - CR), storspove (Sterkt truet – EN), gråmåke (Sårbar – VU), fiskemåke (Nær truet – NT) og tjeld (NT). Av fremmedarter er sitkagran, bergfuru, vrifuru og mink (alle Svært høy risiko – SE) registrert fra tidligere.

I beskrivelsen av Leknesøyan dyrefredningsområde heter det at formålet med vernet er å «*Formålet med fredningen er å bevare et stort våtmarksområde bestående av en rekke grasbevokste øyer/holmer og skjær i sin nåværende tilstand uten større tekniske inngrep, og å verne om det spesielt rike og interessante fuglelivet som er knyttet til området*» (Miljødirektoratet 2024). En antar ut fra dette sammen med egne og eldre registreringer av fugl, at det finnes en rekke hekkende fuglearter her, kanskje i første rekke av sjøfugl, vadefugler og våtmarkstilknyttede fugl. Landskapet i Leknesøyan og på Leka kan også egne seg for hubro (EN). En kjenner ikke til om det er registrert hubro i skjøtselsområdet, men hele området ligger innenfor hensynsområder for både hubro og flere andre hekkende rovfugler (Miljødirektoratet 2024).

Naturtyper og vegetasjon

Senningan og i Leknesøyan består av store arealer med heier, beitemarker, myrer, strandenger og våtmarker. Heiene i Leknesøyan har jevnt over høyt innslag av urter og gras, med arter som gauks, engkvein, knegras, tiriltunge, kornstarr, blåknapp og teiebær sammen med lyngarter som blokkebær, blåbær, krekling, tyttebær og melbær. I tillegg inngår mer kalkkrevende arter som hårstarr, vill-lin, jåblom, dvergjamne og hvitmaure i de mest kalkrike områdene. Røsslyng finnes mer spredt på øyene, men med solide bestander blant annet på Onholmen, Kjerringholmen, Hestøya og i Senningan. Heiene på Senningan er i store partier fattige på arter av karplanter (antallet arter er lavt), men en art som vårmarihand går igjen over store deler av lokaliteten. I tillegg finnes arter som gulmaure, svarttopp, hårstarr, gulsildre, vill-lin, jåblom, fjellarve, bjørnebrodd, dvergjamne, hvitmaure, rødsildre og blåstarr (NT) (de to sistnevnte Nær truet – NT på Norsk rødliste for arter (Artsdatabanken, 2021)). I 2023 ble også registrert en del kalkkrevende moser i tillegg til et knippe rødlistearter av beitemarksopp slik som russelærvokssopp (NT), mørkskjellet vokssopp (VU) og melrødspore (VU). Videre er også kysthumle

(NT) registrert på Bukkholmen, en art som antas å finnes i dette området. En kan heller ikke utelukke at det finne en rekke andre rødlistearter av insekter knyttet til lyngheiene i området. Av fremmedarter er både sitkagran, vrifuru og bergfuru (alle Svært høy risiko – SE på fremmedartslista fra 2023 (Artsdatabanken, 2023)) registrert i Senningan også i 2023.

Den rike berggrunnen gir store arealer med urte- og grasrike heier, for det meste i form av tørre heityper, men med friske partier i enkelte nordskråninger og søkk. På Senningan er store arealer å regne som såkalt olivinhei (definerende uLKM bKa (uLKM berggrunn med avvikende kjemisk sammensetning)), mens resten av kystlyngheiene etter NiN er å regne som intermediaære til svakt kalkrik kystlyngheier med fragmenter av sterkt kalkrike heier spredt, blant annet på Steinsøya og Hestøya. Storøya skiller seg fra de andre øyene med å være nærmest helt dominert av gras og urter snarere enn lyng, noe som skyldes annen brukshistorikk.

Mange av holmene er såpass lave at vannet står langt innover i bukter og viker ved stor flo. Dette gir saltpåvirka miljøer både i beitemarker, lyngheier, våtmarker, og dammer og tjern, noe som ytterligere mer med å bidra til svært stor variasjon i mikrohabitater. Sammen med beliggenhet på marine avsetninger gjør dette at mange av myrene og dammer og tjern i området er kalkrike. Kalksjøer er ikke prioritert undersøkt i 2018 eller 2023, men en antar at enkelte dammer kan være å regne som kalksjøer. Skjørkrans er da også påvist i en av dammene på Hestøya i 2018.

Øyene i Leknesøyan skjøttes i dag med beite i varierende grad og med ulike dyreslag inkludert geit, utegangersau og kviger, mens Senningan ikke har hatt skjøtsel på lengre tid. Skjøtselsområdet inkluderer samlet sett ca. 1350 daa kystlynghei, ca. 1000 daa naturbeitemark (Storøya inkludert), og rundt 15-20 daa strandeng. Mange av kystlyngheiene huser også mindre flekker med strandenger og naturbeitemarker som ikke er tatt ut som egne arealer, slik at det reelle arealet med strandeng og naturbeitemark nok er høyere. Storøya har i perioder vært noe gjødsla med kunstgjødsel (Jacob Sandvik pers. medd.), noe som gjør arealtallet for naturbeitemark her usikkert. Dette på grunn av at enkelte arealer kan være såpass gjødselpåvirket at de ikke skal regnes som naturbeitemark. En har likevel inkludert store deler av arealet ut fra feltvurderinger høsten 2023, der det blant annet ble påvist forekomster av rødlista beitemarksopp i områder som har vært gjødsla. En antar at gjødselpåvirkningen de fleste steder har vært såpass lav at arealene fremdeles er å regne som naturbeitemark. Kystlynghei og semi-naturlig strandeng regnes begge som sterkt truet (EN) på norsk rødliste for naturtyper fra 2018 (Artsdatabanken, 2018) mens naturbeitemark og kalksjøer regnes som sårbar (VU) på samme liste.

Under (Tabell 1) følger en oversikt over totalarealet av ulike naturtyper registrert innenfor skjøtselsområdet. Oversikt over lokalitetene som inngår i skjøtselsområdet, finnes i Tabell 2 og Figur 3.

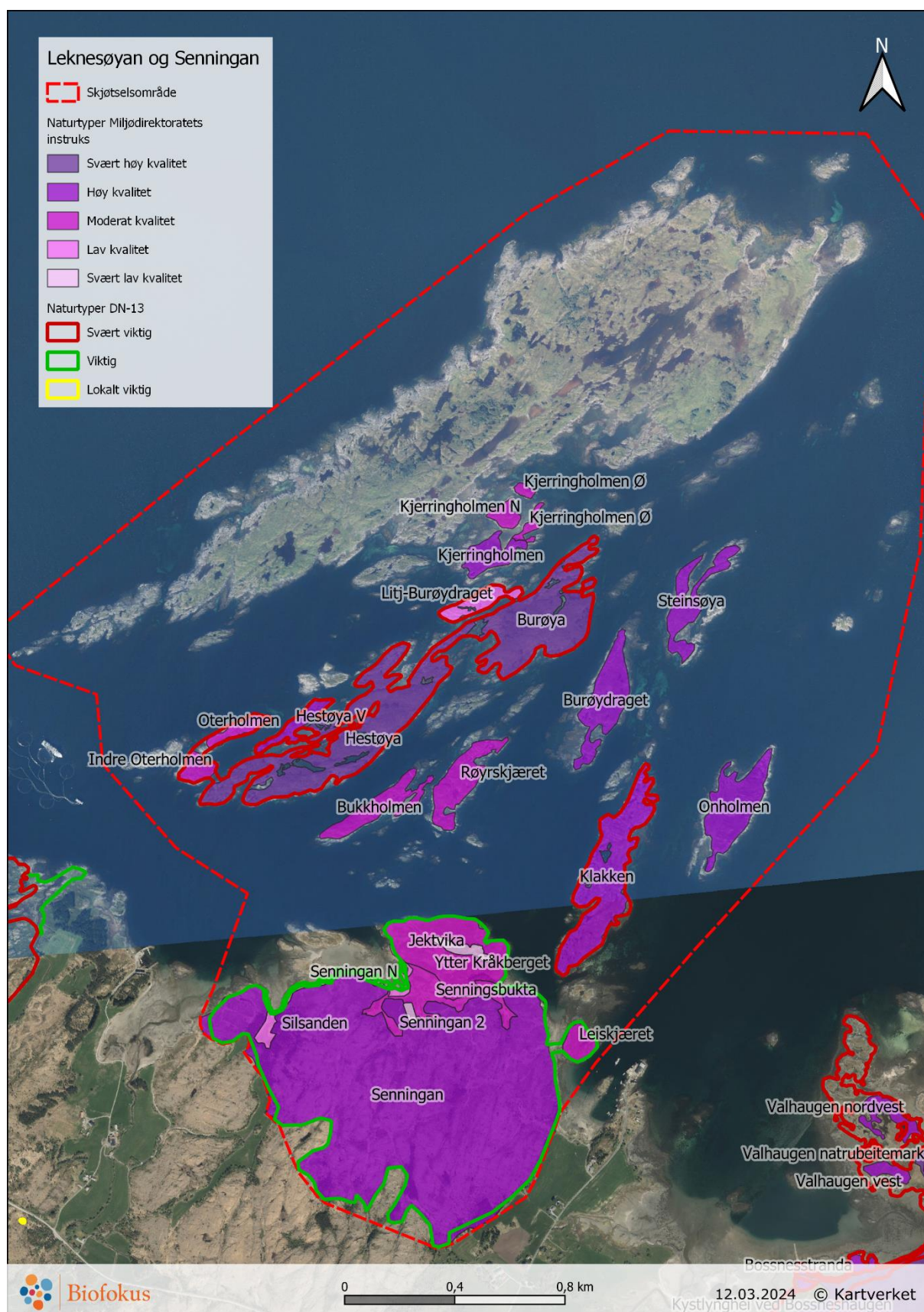
Tabell 1. Kartlagte naturtyper innenfor skjøtselsområdet inkludert arealer av naturbeitemark på Storøya.

Naturtype(r)	Areal daa
Kystlynghei	1350
Naturbeitemark	1000
Strandeng	20
SUM	2370

Tabell 2. Naturtyper som ligger helt eller delvis innenfor det skjøtselsområdet.

ID	Navn	Naturtype	Lokalitetskvalitet	Areal (daa)
NINFP2310138595	Steinsøya	Kystlynghei	Høy kvalitet	28
NINFP2310138601	Kjerringholmen Ø	Kystlynghei	Moderat kvalitet	3
NINFP2310138605	Røyrskjæret	Kystlynghei	Moderat kvalitet	31
NINFP2310138606	Bukholmen	Kystlynghei	Moderat kvalitet	26
NINFP2310136981	Leiskjæret	Kystlynghei	Moderat kvalitet	11
NINFP2310138594	Kjerringholmen	Kystlynghei	Høy kvalitet	18
NINFP2310138598	Kjerringholmen N	Kystlynghei	Moderat kvalitet	7
NINFP2310138592	Burøydraget	Kystlynghei	Høy kvalitet	38
NINFP2310136984	Burøya	Kystlynghei	Svært høy kvalitet	92
NINFP2310137017	Hestøya	Kystlynghei	Svært høy kvalitet	141
NINFP2310136983	Klakken	Kystlynghei	Høy kvalitet	81
NINFP2310138593	Onholmen	Kystlynghei	Høy kvalitet	434
NINFP2310138604	Indre Oterholmen	Kystlynghei	Moderat kvalitet	9
NINFP2310137010	Litj-Burøydraget	Kystlynghei	Lav kvalitet	14
NINFP2310138591	Hestøya V	Kystlynghei	Høy kvalitet	12
NINFP2310137020	Senningen 2	Kystlynghei	Svært lav kvalitet	2
NINFP2310138596	Jektvika	Kystlynghei	Svært lav kvalitet	7
NINFP2310137021	Senningen	Kystlynghei	Høy kvalitet	712
NINFP2310138603	Ytter Kråkberget	Kystlynghei	Moderat kvalitet	73
NINFP2310138602	Oterholmen	Naturbeitemark	Moderat kvalitet	9
NINFP2310138597	Kjerringholmen Ø	Naturbeitemark	Moderat kvalitet	4
NINFP2310137009	Senningsbukta	Naturbeitemark	Moderat kvalitet	33
NINFP2310138600	Silsanden	Semi-naturlig strandeng	Lav kvalitet	9
NINFP2310138599	Senningen N	Semi-naturlig strandeng	Lav kvalitet	5
NINFP2310138595	Steinsøya	Kystlynghei	Høy kvalitet	28
-	Storøya	Naturbeitemark	-	960*

*Maksimalt areal naturbeitemark på Storøya. Ved mer detaljert kartlegging er det sannsynlig at denne blir delt opp i flere lokaliteter.

Figur 3. Registrerte naturtyper i skjotselsområdet. Som en ser, er ikke Storøya kartlagt, noe som detaljert vil skje på et senere tidspunkt. Den er likevel inkludert i skjotselsområdet ut fra potensialvurderinger for naturtyper og rødlistearter, observasjoner i felt og brukshistorikken for området.

Tidligere og nåværende bruk

Mye av det som omhandler beskrivelse av brukshistorikk, påvirkning og tilstand er basert på Langmo & Oldervik (2019), men oppdatert med nye observasjoner i den grad noe er endret. Området er svært værhardt og de aller fleste beitedyrene i området tas derfor inn om vinteren. Noe få værer (3-4 stk.) går igjen hele vinteren på Onholmen, og hentes kun hjem ved paring. Sauene og geitene i området slippes på beite i april og sauene lammer ute etter beiteslipp. Geitene kjeer inne i februar, og bukkekje skilles fra ved beiteslipp eller kastreres før de slippes på beite. Sauer og geiter samles inn igjen i begynnelsen av oktober. Kvigene går ute fra mai til september/oktober. Dyrene har ofte tilsyn, og beitetrykk, vanntilgang mm. overvåkes kontinuerlig.

Senningan har tidligere vært brukt som beite for flere gårder, og var beitet både med kyr og sauer. Beitet opphørte for 60-70 år siden, og området har stått mer eller mindre uten skjøtsel siden (Jacob Sandvik pers. medd.). Dette bærer da også området tydelig preg av med gjengroing med busker og trær og opphoping av tette matter med dødt gras i beitemarker og strandenger. I Senningan kan en ikke utelukke at det har vært bosetning lenger bak i tiden. Området er ikke gjerdet inne, men det er planer om å gjenoppta bruken med beite på sikt. Det er ikke kjent hvorvidt området tidligere har vært brent (Jacob Sandvik pers. medd.), men det er likevel grunn til å tro at det kan ha vært brent her ut fra Lekas historie.

Leknesøyan inkludert Storøya er av Nilsen (1996) beskrevet å ha vært brukt til beite, brenning og slått. Tidligere har området vært brukt som beite- og slåtteområde for flere gårder (øyene er delt mellom mange bruksnummer), og det var da både sau og storfe som beitet her (Jacob Sandvik pers. medd.). Slåtten tok slutt før 2. verdenskrig mens saueholdet og storfeholdet tok slutt i løpet av 60-70-tallet. Områdene har etter dette hatt varierende skjøtsel. Noen øyer har vært helt uten skjøtsel, mens andre har hatt varierende bruk. Etter 2018 da første skjøtelsesplan for Hestøya, Burøya, Senningan og Klakken ble utarbeidet, er det etablert et beitelag her ute, og beitet tatt opp igjen på enda flere øyer.

På **Hestøya og Burøya** var det også villsau noen år rundt år 2000. I en periode var her også ganske hardt beita med geit. (Jacob Sandvik pers. med.). Noen mindre områder på Hestøya og Burøya ble svidd i 2015 og 2016. Fra omtrent 2010 og utover er Hestøya og Burøya beita med utegangersau, 10 vinterføra voksne og 13-16 lam. Beitetrykket ble i 2018 vurdert å være passende i forhold til areal og førtilgang. Etter dette har øyene ligget brakk et par år, da en ifølge Sandvik er plaget med at dyra stikker av over til Storøya og gjerding er vanskelig på grunn av hardt vær og mye grov sjø. I 2023 gikk det 15 storfe og 20 geiter her. **Klakken** var i 2018 beita med kviger på sommerbeite og i 2022 og 2023 beita med utegangersau. På **Onholmen** beiter 3-4 utegangerværer hele året, og denne holmen har vært værbeite de siste 25-30 årene. **Kjerringholmen** beites sammen med Storøya av kviger, og her faller det tørt på fjære sjø. På **Røyrskjæret og Bukkholmen** har det de siste årene beitet værer og geitebukker og i 2023 var det 4 værer og 4 geitebukker. Disse to holmene aller sammen på fjære sjø. På **Steinsøya** har det tidligere vært hardt beita, og øya har etter det grodd igjen med betydelige mengder mjøddurt. I 2023 gikk det fire geiter her. På **Burøydraget** gikk det i 2023 9 utegangersau pluss lam.

På **Storøya** beiter det hvert år ca. 50 kviger, og den har vært beita siden starten av 1980-tallet etter et lengre driftsopphold. Som nevnt har denne vært gjødsla en del her, og dette har ifølge Jacob Sandvik (pers. medd.) pågått fra omtrent 1990 og frem til i 2022. Gjødsla med kunstgjødsel, samlet sett ca. 3 tonn i åre som er spredt med traktor og sekshjuling. Dette gjør at gjødselmengden er ujevnt fordelt, og noen arealer er oppgjødsla, mens andre har fått lite eller ingen gjødsel.

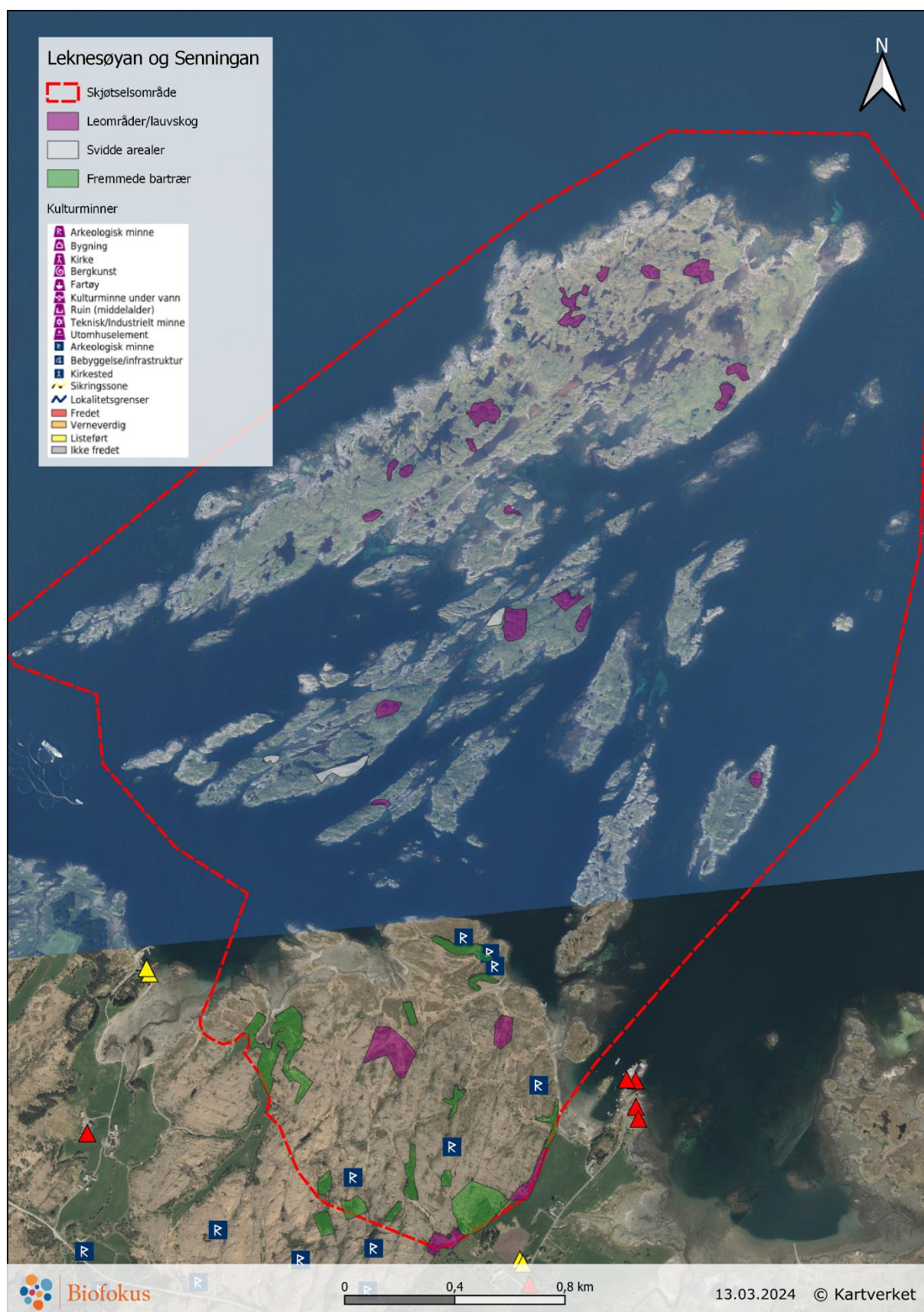
Påvirkning og tilstand

Lyngheiene i skjøtelsområdet har svært varierende tilstand. I **Senningan** er mye av lyngen gammel, grov og forvedet. På enkelte knauser og i flatere partier er den mye tydeligere preget av vindslitasje, og for det meste kortvokst (10-20 cm). Her fremstår den også som noe yngre, selv om den trolig for det meste er sent moden og tidlig degenererende iht. lyngheisyklusen i skjøtelsboka for kulturlandskap (Norderhaug, 1999). Imidlertid finnes også en del lyng i byggefase etter tørken i 2014. Generelt bærer området preg av svak hevd. Gjengroingen i området later i stor grad til å være av nyere dato med gjengroing med ung bjørk og furu, samt spredning av vrifuru (SE), bergfuru (SE) og sitkagran (SE) (fremdeles svært begrenset spredning av fremmede bartrær). I store deler av lokaliteten kan skjøtsel gjenopptas uten omfattende restaureringstiltak. Unntaket er i og tett inntil arealer som er tilplantet med bartrær. Disse må fjernes før en kan gjennomføre kontrollert brenning. Mange av haugene ligger også slik til at de enkelte kan svis separat og at en på den måten kan kontrollere brannen. Spredte holt med ung bjørkeskog kan få stå da de er gunstige som leplasser for beitedyr. Samlet sett ligger dette området svært godt til rette for helårs utegangerdrift. Det er imidlertid en forutsetning at det gjerdes inne slik at dyrene ikke stikker av til resten av øya. Ved brenning og rydding av skog må en også ta hensyn til kulturminnene som finnes i heiene. Dette er i hovedsak automatisk fredete gravrøyser og gravfelt fra jernalderen (Figur 4).

Lyngen på **Leknesøyan**, som for det meste består av blokkebær i tillegg til røsslyng på enkelte øyer, bærer både i de brente områdene og ellers, tydelig preg av å ha vært beitet. En ser også at lyngen spirer godt i de brente partiene på Hestøya og Burøya. Sviingen har vært med på å lage en mosaikk av brente og ikke brente flater, og arealene som er svidd, ser ut til å være av passe størrelse (mellom 2 og 5 daa). Lyngen på øyene er partvis gammel, og kanskje særlig på Kjerringholmen og Onholmen finnes partier med gammel røsslyng som er egnet for brenning. Ellers finnes også mye yngre lyng i bygge- og moden fase iht. lyngheisyklusen i skjøtelsboka for kulturlandskap (Norderhaug, 1999). Beitinga har i noe grad forandret artssammensetningen på øyene (Jacob Sandvik pers. medd.), og blant annet arter som molte og rosenrot er så godt som borte. Også en art som mjørdurt har gått sterkt tilbake der det er beitet. Til gjengjeld er det mer urter og gras, noe som på Hestøya og Burøya til dels skyldes brenningen. Øyene er åpne og for det meste uten trær. Noen steder finnes litt eldre, lavvokst einer, og stedvis er denne et problem da den kveler ned annen vegetasjon. Dette er områder som kan egne seg for brenning på sikt. Slike arealer finnes spredt til vanlig på de fleste øyene. Før brenning bør en avklare om disse områdene benyttes av hekkefugl. På flere av øyene også kratt med bjørk og vier. Disse bør få stå som le for dyra, og flere har også funksjon som hekkeplass for fugl. En kan også vurdere å sette igjen noe norsk furu. På alle øyene finnes dammer og tjern slik at tilgang på vann ikke er noe problem. Dette bør likevel overvåkes nøye og dyrene flyttes om det blir for tørt, særlig ved helårs utegangerdrift.

Storøya har som nevnt en litt annen bruk med mer kontinuerlig beite og noe gjødsling. Her er enkelte engarealer preget av oppgjødsling, mens andre steder er det noe preg av gjengroing. Det vurderes hvorvidt en skal fortsette å gjødsle her ute, og det vil derfor bli foretatt en nærmere kartlegging av denne øya med tanke på å dokumentere arealer det er særlig viktig å unngå å gjødsle ytterligere med tanke på forekomster av rødlistearter, kanskje i særlig grad av beitemarksopp.

Det er generelt lite søppel i Leknesøyan sammenlignet med andre steder langs kysten, noe som kommer av at det årlig plukkes søppel på øyene her ute som et samarbeid mellom beitelaget og skolen. Dette er svært gunstig med tanke på områdets helhetsinntrykk, samt at det minsker faren for at fugler og dyr skader seg eller får i seg søppel.

Figur 4. Oversikt over arealer som egner seg godt som le (lilla farge) og område med spredning av fremmede arter (grønn farge). Også kulturminner (markert R) og arealer som ble svidd i 2015/2016 er markert. Små dammer og tjern finnes de aller fleste steder.

3.2 Driftsbeskrivelse

DATO FOR UTARBEIDING AV DRIFTSBESKRIVELSE: 12.03.2024

BESKRIV DAGENS BEITE (EVT. TEGN INN PÅ KART):

Området er svært værhardt og de aller fleste beitedyrene i området tas derfor inn om vinteren. Noe få værer (3-4 stk.) går igjen hele vinteren på Onholmen, og hentes kun hjem ved paring. Sauene og geitene i området slippes på beite i april og sauene lammer ute etter beiteslipp. Geitene kjeer inne i februar, og bukkekje skilles fra ved beiteslipp eller kastreres før de slippes på beite. Sauer og geiter samles inn igjen i begynnelsen av oktober. Kvigene går ute fra mai til september/oktober. Dyrene har ofte tilsyn, og beitetrykk, vanntilgang mm. overvåkes kontinuerlig. Det varierer noe fra år til år hvilke dyr og hvor mange dyr som år på de ulike holmene.

HVOR MANGE DYR BEITER PÅ DE ULIKE BEITEOMRÅDENE:

Fra omtrent 2010 og utover er **Hestøya og Burøya** beita med utegangersau, 10 vinterføra voksne og 13-16 lam. Etter 2018 har øyene ligget brakk et par år, men i 2023 gikk det 15 storfe og 20 geiter her. Klakken var i 2018 beita med kviger på sommerbeite og i 2022 og 2023 beita med utegangersau. På Onholmen beiter 3-4 utegangerværer. Kjerringholmen beites sammen med Storøya av kviger, og her faller det tørt på fjære sjø. På Røyrskjæret og Bukkholmen har det de siste årene beitet værer og geitebukker og i 2023 var det 4 værer og 4 geitebukker. På Steinsøya gikk det i 2023 fire geiter. På Burøydraget gikk det i 2023 9 utegangersau pluss lam. På Storøya beiter det hvert år ca. 50 kviger, mens i Senningen er det ingen drift.

BESKRIV NÅVÆRENDE OPPLEGG FOR SVIING (HVA HAR DU SVIDD, NÅR BLE DET SVIDD, EV. TEGN INN PÅ KART):

Det meste av området, med unntak av noen mindre områder på Hestøya og Burøya i 2015 og 2016 (fig. 4), er ikke noe svidd i nyere tid.

HAR DU GJORT ANDRE SKJØTSELSTILTAK ENN BEITING OG SVIING:

Leknesøyan ryddes regelmessig for søppel sammen med lokale skoleklasser.

VET DU HVORDAN OMRÅDET HAR VÆRT SKJØTTET TIDLIGERE (BEITING, LYNGSLÅTT, SVIING ELLER ANNET)?

Tidligere er området beitet med kyr og sauer. Disse forsvant på 60-70-tallet. Områdene har i varierende grad stått mer eller mindre uten skjøtsel siden. På Hestøya og Burøya var det også villsau noen år rundt år 2000. I en periode var her også ganske hardt beita med geit. På Onholmen har det vært værbeite de siste 25-30 årene. Disse går ute hele året. På Steinsøya har det tidligere vært hardt beita, og øya har etter det grodd igjen med betydelige mengder mjøddurt før skjøtsel ble gjenopptatt for få år siden. Storøya faller sammen med Kjerringholmen, og ved stor fjære også Hestøya og Burøya. Her har det etter et opphold vært beita med kviger siden starten av 1980-tallet etter et lengre driftsopphold. Senningen har tidligere vært brukt som beite for flere gårder, og var beitet både med kyr og sauer. Beitet opphørte for 60-70 år siden.

ER DET NOE MED DAGENS SKJØTSEL (ANTALL DYR, KVALITET PÅ BEITEOMRÅDENE) DU MENER BØR ENDRES?

Rydding av fremmede bartrær og fjerning av trær er en forutsetning for å kunne brenne trygt. Skjøtsel i Senningen må tas opp igjen. På Onholmen og Kjerringholmen ligger det til rette for brenning. Også enkelte andre steder kan knauser med mye einerkratt brennes.

MÅ SKJØTSELEN TILPASSES SPESIELLE VERDIER I OMRÅDET (SJELDNE ARTER, PROBLEMARTER, KULTURMINNER, VERN ETC.)?

Både i Senningan og rundt er det flere plantefelt, for det meste bestående av bergfuru, men også noe vrifuru, sitkagran og norsk furu. Det er også dokumentert spredning av sitka-/lutzgran og bergfuru/vrifuru flere steder i lokaliteten. Før skjøtsel kan igangsettes, bør de aller fleste plantefeltene i tillegg til frøspredde planter fjernes for å unngå ukontrollert spredning etter brenning.

Flere kulturminner er registrert, og ved brenning må en ta hensyn til disse.

Leknesøyen er dyrefredningsområde og en må ved brenning ta hensyn til hekkefugl og eventuelle arter som etablerer seg på seinvinter/tidlig vår. Videre bør en sette igjen einerkratt og lignende i områder hvor det eventuelt er påvist hekkende ærfugl. Områder med bjørke- og vierkratt bør settes igjen som leområder og hekkeområder for fugl ute på øyene.

BESKRIV RUTINER FOR TILSYN OG SANKING:

Tilsyn i alle fall hver uke. Dette gjelder både sauer og kviger. Sankes og flyttes ved behov.

BESKRIV TILGANG TIL LY PÅ BEITE:

God tilgang på le på de fleste øyene i form av bjørkekratt, fjellknauser og lave bergvegger i terrenget. Unntaket er kanskje først og fremst Klakken hvor naturlig le i liten grad forekommer, men denne ligger mer i ly av de andre øyene slik at den ikke er fullt så værutsatt. I Senningan er landskapet variert og beitedyra vil finne ly uavhengig av vindretning.

BESKRIV RUTINER FOR EVENTUELL NØDFØRING OG PLASSERING AV FØRPLASS:

Nødføring har til nå ikke vært nødvendig da dyrene bare går ute deler av året. Om det skal etableres en slik plass på Senningan, vil det være naturlig å gjøre dette øst i lokaliteten eller helt i vest. Her er det grei adkomst til vei, samt at områdene ligger i le for vind og vær. Ute på øyene bør slike plasser etableres slik at de i best mulig grad er i le for vind og vær, og gjerne i tilknytning til bjørkekrattene som finnes her.

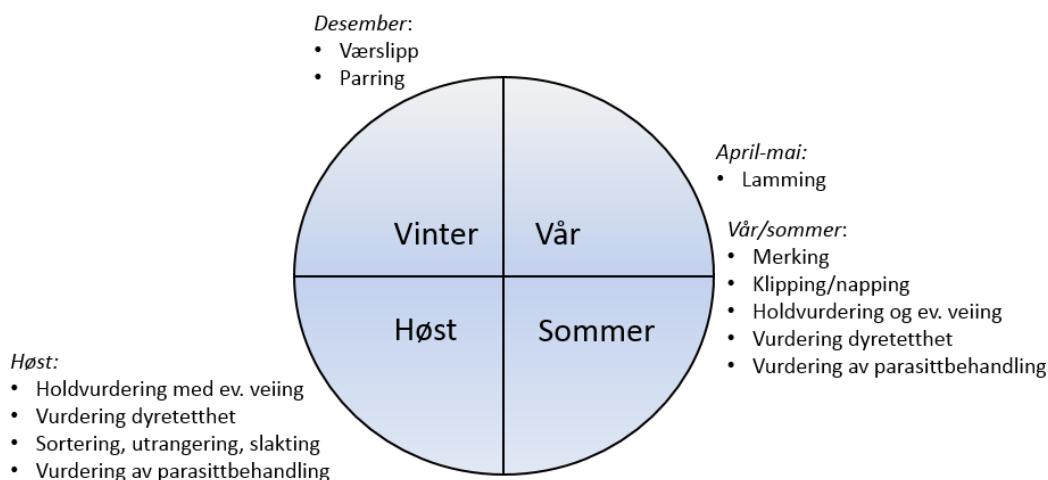
BESKRIV VANNTILGANG TIL DYRA PÅ BEITE:

Det finnes tjern og dammer på alle holmene, og dette er ikke noe problem.

RELEVANTE TILLATELSER FRA MATTILSYNET (FOR EKSEMPEL DISPENSASJON TIL «UTEGANG UTEN TJENLIG OPPHOLDSROM»):

-

DRIFTEN GJENNOM ÅRET – LEGG TIL AKTIVITETER:

Figuren illustrerer typiske aktiviteter og omtrentlig tidsrom for disse i utegangerdrift.

4 Skjøtselsplan for Leknesøyan og Senningan

4.1 Mål for skjøtsel

SKJØTSELSPLAN

DATO UTARBEIDING AV 1. SKJØTSELSPLAN: 12.03.2019

DATO UTARBEIDING AV REVIDERT SKJØTSELSPLAN: 12.03.2024

DATO BEFARING (1.SKJ.PL.): 25. og 26.06.2018

DATO BEFARING (REVISJON) 12.09.2023

KONTAKT MED GRUNNEIER/BRUKER (TELEFON, BEFARING, EPOST MM):

Kontakt på epost og telefon i forkant av befaring, felles befaring, grunneier har fått mulighet til å uttale seg til utkast til skjøtselsplan.

1.SKJØTSELSPLAN UTFORMET AV: Solfrid Helene Lien Langmo, Bioreg AS

REVIDERT SKJØTSELSPLAN UTFORMET AV: Solfrid Helene Lien Langmo

FIRMA: Biofokus

LOKALITET(ER): UTM-SONE 33W	NORD:	ØST:	GNR./BNR.: 15/1-2,14-15,17,21, 15/1,21, 15/2, 15/3, 15/5, 15/5-7, 15/6, 15/7, 15/8-9, 15/10, 15/10-11, 15/11, 15/14-15, 15/16, 15/17, 15/18, 15/20, 15/21, 15/22, 15/23, 15/27, 15/38, 15/91
Senningan (flere lokaliteter)	7225072	345312	
Indre Oterholmen	7226185	344590	
Oterholmen	7226303	344756	
Hestøya	7226214	345126	
Bukholmen	7225979	345198	
Røyrskjæret	7226051	345518	
Klakken	7225681	346004	
Onholmen	7225852	346460	
Steinsøya	7226580	346367	
Burøydraget	7226290	346059	
Burøya	7226586	345847	
Litj-Burøydraget	7226664	345630	
Kjerringholmen	7226872	345725	
Storøya	7227165	345579	

NÅVÆRENDE AREAL PÅ SKJØTSELSPLAN-/NATURBASE LOKALITET: Kystlynghei: 1350 daa Naturbeitemark: 1000 daa Strandeng: 20 daa	AREAL (ETTER EVENTUELL RESTAURERING): Kystlynghei: 1350 daa Naturbeitemark: 1000 daa Strandeng: 20 daa
DEL AV VERNEOMRÅDE: Ja, delvis. Leknesøyan inngår i verneområde	HVILKET VERN: Dyrefredningsområde
FINNES DET SÆRSKILTE SKJØTSELSHENSYN I OMRÅDET, HVILKE: Landskapet både på Leknesøyene og i Senningan kan egne seg for hubro (EN). En kjenner ikke til om det er registrert hubro i skjøtelsområdet, men hele området ligger innenfor hensynsområder for både hubro og flere andre hekkende rovfugler. I forkant av igangsettelse av lyngbrenning bør kunnskap om hekkende rovfugl i skjøtelsområdet hentes inn hos Statsforvalteren. Dersom man oppdager at hubro hekker i området, eller eventuelt andre truede/sårbare arter, må skjøtselen med lyngsviing tilpasses slik at den ikke går på bekostning av disse artene. Blant annet hubroen drar fordel av skjøtsel, men er sårbar for forstyrrelser, og lyngsviing bør foregå utenfor etableringstiden/hekketiden i de områdene som er nært inntil eventuell reirplass. Leknesøyan er oppgitt å være hekkeområde for sjøfugl, og alle øyene ligger godt til rette for hekking av blant annet terner, måker, vadefugler og enkelte arter av andefugler. De grunne buktene og vikene både i Leknesøyan og i Senningan er også viktige for ender og vadefugler og et stort antall andre arter på næringssøk. Skjøtsel her bør skje på en måte som ikke forstyrrer fuglene i hekketida. Også hensyn til eventuelle hensynskrevende fuglearter bør tas, om slike finnes. Spredt rundt omkring i lokaliteten på Senningan finnes gravrøyser og gravfelt fra jernalderen. Alt dette er automatisk fredete kulturminner som en må ta hensyn til blant annet ved ferdsel, brenning og rydding av skog. Unngå brenning i områder med tette kratt av lauvskog. Både områder med bjørk og vier kan settes igjen som le for beitedyra, og disse arealene er også gunstige for mange fuglearter. Flere av arealene ligger i tett tilknytning til våtmark, og huser mikrohabitater som ellers ikke finnes ute på disse øyene. Flere steder finnes også gamle seljer som bør settes igjen med tanke på tidligflygende insekter. Spredte lauvtrær ellers i heiene hogges. Hogst av fremmede bartrær vil være nødvendig for kontrollert brenning i deler av Senningan.	
MÅL	
HOVEDMÅL FOR LOKALITETEN(E): Leknesøyan og Senningan skal være en del av et større kulturlandskap med kystlyngheier i aktiv drift på Leka og langs Trøndelagskysten.	

Natur- og kulturverdiene på Leknesøyan og i Senningan ivaretas gjennom aktiv skjøtsel med beite hele eller store deler av året, videreføring/gjenopptakelse av lyngsviing og rydding av plantet og frøformert skog, i særlig grad fremmede bartrær.

Skjøtselen innenfor Leknesøyan dyrefredningsområde skal gjennomføres på en måte som ivaretar naturverdiene i området og er i tråd med verneformålet, herunder hensynet til hekkefugl.

KONKRETE DELMÅL:

Videreføre beite på dagens nivå på de øyene som beites, og gjenoppta beite på de øyene hvor dette ikke gjennomføres i dag. Driften skal også videre fremover være tuftet på et opplegg som sikrer god dyrevelferd.

Gjennomføre en grundig kartlegging av Storøya med formål om å sikre fastslå de biologiske verdiene inkludert særlig biologisk viktige arealer, og på den måten sikre en mer optimal skjøtsel av øya.

Skjøtsel med lyngbrenning i arealer der dette ikke er gjennomført på lenge og hvor dette er mulig/nødvendig å gjennomføre. Slik skjøtsel vil i økende grad skape en mosaikk av lyng i ulike alder, samt øke mengden gras og urter.

Fjerning av fremmede bartrær der disse er plantet, samt fjerning i av frøspredde individer i heiene.

EVENTUELLE SPESIFIKKE MÅL FOR DELOMRÅDER:

Kystlyngheier (sone kystlynghei) skal være funksjonell som kystlynghei, med god balanse mellom lyng og gress, og på sikt en mosaikk av lyng i ulike utviklingsfaser. Kystlyngheia skal være fri for sitkagran og bergfuru og eventuell frøspredning bekjempes aktivt.

Naturbeitemarker og strandenger (sone naturbeitemark og sone strandeng) skal være åpne, ha godt beitetrykk og en skjøtsel som ivaretar arts mangfoldet. Engene skal ha lavt innslag av dødt gras og en skal gjennom aktiv skjøtsel unngå oppgjødsling eller overbeite i lokalitetene. Dette gjelder også for engflekker som befinner seg ute i kystlyngheiene.

TILSTANDSMÅL FOR ENKELTE AV ARTENE:

Redusere mengden krypende einer og øke innslaget av urter og gras i lyngheiene.

Oppnå større grad av mosaikk av lyng i ulike aldersklasser.

MÅL FOR BEKJEMPELSE AV PROBLEMARTER/GJENGROING:

Unngå frøspredning av sitka-/lutzgran, vrifuru/bergfuru i hele skjøtselsområdet.

Unngå ytterligere gjengroing med lauvkratt over større arealer samtidig som en ivaretar lauvkratt og eldre lauvtrær som skal settes igjen som le for dyr.

Figur 5. Oversikt over naturtyper på overordnet nivå. Sone kystlynghei (hvit farge), Sone naturbeitemark (grønn farge) og Sone strandeng (blå farge).

4.2 Planlagte skjøtselstiltak

Det er avgrenset tre skjøtselssoner på Leknesøyan og Senningan (Figur 5). Disse er kort skissert under:

- **Sone kystlynghei** (1350 daa) er kystlynghei (ikke inkludert myrer og vann, men berg og grunnlendte partier inngår). Denne er markert med hvit farge i kartet i fig. 5. Dette er lyngheier med varierende gjengroingsgrad der heiene i Senningan er mest gjengrodd. Leknesøyan er for det meste åpne og i bruk som beite. Heiene domineres i partier av gammel lyng, og yngre lyng finnes hovedsakelig i mer eksponerte partier som i større grad er utsatt for vind, vær og tørke. Særlig tørken i 2014 drepte mye gammel lyng i Midt-Norge.
- **Sone naturbeitemark og strandeng** (ca. 1020 daa) er naturbeitemark inkludert noen grunnlendte arealer og et par arealer med beitebetingede strandenger i Senningan. Disse er markert med grønn (naturbeitemark) og blå (strandeng) farge på kartet i fig. 5. Engene på Storøya er som tidligere nevnt ikke detaljkartlagt, og totalarealet er slik usikkert. Engene på Storøya og de flekkene som finnes på de andre Leknesøyan er i stor grad åpne og treløse foruten enkelte bjørkekratt som fungerer som le for dyra. Storøya bør kartlegges mer detaljert på et senere tidspunkt med tanke på å påvise de mest biologisk viktige arealene. Engene i Senningan er mer gjengrodde med mye dødt gras.

Beiterelaterte tiltak

BESKRIVELSE AV PLANLAGTE SKJØTSELSTILTAK, BEITING:

Kystlyngheiene – Lyngheiene på både i Senningan og på Leknesøyan ligger mange steder i mosaikk med myrer, tjern og dammer, og ofte i tette mosaikker med berg i dagen. Mange av heiene har lavt innslag av røsslyng, og domineres i stedet av blokkebær, gras, krekling og einer. Andre arealer er fuktigere og har innslag av arter knyttet til myr (fukthei). Også mange av de rikere myrene inneholder betydelige mengder starr, gras og urter. Om en tar utgangspunkt i villsauboka (Buer, 2011) anbefales det 10 daa godt lyngbeite per vinterfôra sau, men dette gjelder for netto arealer uten bart fjell. Med bart fjell inkludert bør en regne ca. 15-20 daa per vinterfôra dyr. Kystlyngheiene innenfor skjøtselområdet er på maksimalt 1350 daa (ekskludert større myrer og vann, men inkludert berg i dagen). Basert på standardtallene (15-20 daa per vinterfôra sau uten lam) bør kystlyngheiene sammen med øvrige beitearealer, samlet sett rundt 1400 daa kunne fø rundt 70-90 vinterfôra dyr. Dette er ikke inkludert Storøya, hvor det uansett beiter kviger. Dyretallet på de ulike holmene må tilpasses beitegrunnet på den enkelte holmen, og det er grunn til å tro at det ikke er realistisk med så mange vinterfôra dyr her ute. De fleste dyra bør plasseres i Senningan, og dyra ute på øyene flyttes mellom disse avhengig av beitegrunnet, vær og andre forhold.

Mengden dyr på beite vil alltid være en avveining mellom tilgjengelig beite og arbeidsinnsatsen som kreves for å passe på dyra, samt i hvor stor grad en lar dyra få tilgang til tilleggsfôr og om de tas inn om vinteren. Tilgang på ly ved dårlig vær samt tilgangen på vann er ikke noe problem i heiene på grunn av de store mengdene vann og tjern, samt øyenes naturlige topografi. Unntaket er kanskje i særlig grad Klakken som er forholdsvis flat, men ligger mer i le og ikke er så værutsatt. Om det viser seg at noen av holmene har for dårlig tilgang på naturlig le, bør en vurdere å sette opp leskur. Dyrene bør også ha jevnlig tilsyn. Beitetrykket i heiene bør overvåkes nøye med tanke på å sikre tilstrekkelig

spiring av lyng i nysvidde arealer, samt som et ledd i å lære seg hvilken diett den aktuelle flokken faktisk har, noe som erfaringsmessig ser ut til å variere mellom besetninger.

For å sikre beitekvaliteten videre, vil bekjempelse av sitkagran, bergfuru og andre fremmede trær på sikt kunne bli nødvendig på Senningan. Også eventuell annen skog som dukker opp må fjernes før brenning. Dette utenom bjørkekratt som skal stå igjen som le. Det er viktig at både stammer og kvist av hogde trær fjernes før det brennes. Kvist kan gjerne deponeres og brennes for eksempel i områder med bare nakent berg. For å kunne nyttiggjøre seg hele beitearealet i Senningan, må disse arealene gjerdes inne.

Naturbeitemark – Beiteengene på Senningan er i gjengroing, og beite bør gjenopptas i løpet av få år om ikke gjengroingen skal komme så langt at artsmangfoldet utarmes og gjengroing med unge trær skyter fart. Engflekkeene på Leknesøyen er mer intakte og i liten grad preget av gjengroing. Deler av Storøya er nok preget av oppgjødsling, men store arealer består også av intakte beiteenger med godt beitetrykk. For å sikre at dyr ikke beveger seg mellom Storøya og de andre øyene i Leknesøyen på fjære sjø, bør en vurdere hvorvidt en skal sette opp mer permanente gjerder her. Tilleggsfôring innenfor bør i størst mulig grad unngås, og heller konsentreres i arealer som er mindre sensitive for gjødsling. Ved tilleggsfôring bør en være obs med tanke på spredning av uønska arter slik som nesler, høymole og veitistel. Engene må ikke gjødsles, sprøytes eller slås gjentatte ganger med beitepusser.

KOSTNADSOVERSIKT	PRIOTITERING (ÅR)	ANTALL DAA OG KOSTNAD PER DAA	KONTROLL (ÅR)
TILTAK BEITING OG TILRETTELEGGING FOR BEITING: Beiting av Leknesøyen og Senningan, fortrinnsvis med utegangersau eller geiter hele eller store deler av sesongen. I tillegg kan øyene som egner seg beites av kviger/ammekyr. Regulering av beitetrykk ved å flytte dyrene mellom øyene.	Årlig	Ca. 1400 daa inkludert lyngheier, naturbeitemarker og strandenger.	
Beite av Storøya med kviger. Dagens beitetrykk opprettholdes. En unngår å gjødsle de delene av øya som på et senere tidspunkt viser seg å være de mest biologisk verdifulle. For å sikre at dyr ikke beveger seg mellom Storøya og de andre øyene i Leknesøyen på fjære sjø, bør en vurdere hvorvidt en skal sette opp mer permanente gjerder her.	Årlig	Ca. 960 daa.	
Inngjerding av Senningan. Om en skal gjerde inne hele skjøtselsområdet kreves ca. 2500 m gjerde. Mye av dette må bores fast i fjell, og er derfor svært ressurskrevende. Alternativt bør en vurdere å gjerde inne et betydelig større areal som inkluderer hele området rundt Luhatten. Da kan en i større grad basere seg på å gjerde langs eksisterende dyrkamark og veier og vil kunne benytte beiteressursene i et større område,	2024/2025	Senningan Ca. 2500 m. gjerde kreves rundt yttergrensene av skjøtselsområdet.	

så sant grunneierne gir tillatelse. Gjerdebehovet er da mellom 3 og 4 000 m. gjerde.			
Vedlikehold av gjerder etter at disse er satt opp.	Ved behov	Hele området	
UTSTYRSBEHOV KNYTTET TIL BEITING OG TILRETTELEGGING FOR BEITING: Nettinggjerde, stolper, jernstolper, bor for å feste jernstolper i berget, motorsag, ryddesag, grinder. Personell for å utføre jobben.			

Planer for sviing

BESKRIVELSE AV PLANLAGTE SKJØTSELSTILTAK MED SVIING:

Noe av formålet med lyngbrenning å lage en mosaikkstruktur av lyng i ulike aldersfaser, og en bør derfor legge opp til å spre brannflatene utover. Det bør stå igjen en del kantsoner med eldre lyng, blant annet med tanke på insekter. Det er viktig å ikke brenne for store flater av gangen, ca. 10-30 daa er anbefalt (Miljødirektoratet, 2013). På mange av øyene her, bør svisflatene være små, 2-5 (-10 daa), noe som gjør det lettere for beitedyra å finne egna fôr til enhver tid, dvs. lyng i ulike stadier på alle lokalitetene. Svisflatene i Senningan kan være noe større. Sviing bør fortrinnsvis skje i striper og flekkvis, snarere enn i sirkler. Brenninga må skje i tett dialog med brannvesenet og andre grunneiere i området. For lettere å kunne kontrollere brannen i større, sammenhengende lyngheier der en ikke ønsker å svi hele arealet samtidig. Det kan da være nødvendig å en opparbeide branngater i forkant av sviingen. Det er mye gammel lyng i Senningan mens tilstanden på mange av de andre heiene er bedre. Det kan være aktuelt å i første omgang starte med Onholmen, Kjerringholmen og nordre deler av Senningan, i tillegg til arealer på de andre holmene med lav, krypende einer.

Hvor ofte man kan brenne samme flate avhenger av hvor fort revegeteringen skjer. For å finne ut dette må man følge med på vegetasjonen og rotasjonstiden på lyngen (dvs. fra den spirer til den er så gammel at den må svises på nytt). Vanligvis går en ut fra en rotasjonstid på 15-20 år. Ut fra det en ser i de feltene som er brent på Hestøya og Burøya kan en gå ut fra en regenereringstid på minst 20 år. Det er enda lite lyng og mye gras i disse arealene. Om en går ut fra et samlet areal på ca. 1350 daa med lynghei inkl. berg i dagen, vil en innenfor skjøtelsområdet kunne svi mellom 70 og 90 daa per år. Imidlertid er behovet for sviing i mange av heiene, særlig i Leknesøyan begrenset, og her må en i tillegg ta hensyn til hekkefugl, slik at det kanskje er en del arealer som ikke skal brennes. Mye av heiene på Senningan har i tillegg store mengder berg i dagen og arealer med tynt jordsmonn (grovt anslått rundt 30%), og arealet som behøver skjøtsel med sviing er derfor rundt 1000 daa. Om en går ut fra 1000 daa med kystlynghei og en rotasjonstid på 20 år, vil dette tilsi brenning av rundt 50 daa per år. I og med at lyngheiene i skjøtelsområdet ligger spredt på flere øyer, og Senningan har mye berg i dagen, vil det de fleste steder ikke være egna for å brenne store sammenhengende arealer. Her vil det snarere være aktuelt å brenne flekkvise forekomster av gammel lyng og kratt av lavvokst einer. Slike branner er betydelig enklere å kontrollere. Hvor mye som svis årlig må tilpasses arbeidskapasitet hos dem som skal utføre brenningen samt tilgang på kompetent personell. Det er ofte ikke særlig mange dager hver vinter som er egnet for slik lyngsviing, og derfor viktig å kunne utnytte disse dagene effektivt.

Lyngbrenning bør skje i perioder hvor bakken er frossen eller våt, men lyngen likevel er så tørr at den lar seg brenne. Dette for å spare røtter og frøbank, men også for å unngå å sette fyr på selve torva. Det er også viktig med gunstig vindretning i forhold til å kunne brenne opp mot vinden. Slike forhold

er ikke alltid til stede, og det er ikke sikkert en får brent like mye (eller noe som helst) alle år. Om det et år ikke lar seg gjøre å brenne i løpet av vinterhalvåret kan dette gjennomføres et senere år, og en prioriterer heller andre tiltak i kulturlandskapet slik som hogst av fremmede bartrær eller vedlikehold av gjerder. Særlig hogst av fremmede bartrær og trær i spredning i heiene på Senningan bør prioriteres slike år. I forbindelse med oppstart av sviing i Senningan bør enkelttrær som er over 1 meter som finnes spredt i lyngheiene hogges. Imidlertid kan klynger med trær i enkelte søkk settes igjen som le for dyra slik som tidligere omtalt (fig. 4). Einer brenner godt, og buskene trenger vanligvis ikke å fjernes før brenning. Unntaket er om arten danner store, sammenhengende tepper som dekker vegetasjonen helt. I slike tilfeller bør en vurdere å fjerne i alle fall noe av eineren før en svir da brenning av einer skaper høy varme. Dette har enkelte steder vist seg å kunne skade eller ødelegge humuslaget under buskene på grunn av at det ofte er mindre tele under disse buskene sammenlignet med steder der buskene ikke danner tett dekke. Konsekvensene kan i verste fall bære torverosjon og ødeleggelse av frøbanken som ligger her. Alt av kvist og tømmer som ikke tas ut av bør deponeres utenfor lyngheiene eller brennes på faste steder utenfor registrerte naturtyper eller på åpne bergflater.

Etter brenning vil det være en for del om vegetasjonsutviklingen innenfor brannflatene registreres og noteres for å kunne anslå regenereringshastigheten til lyngen (hvor raskt den kommer tilbake etter brenning). Denne kan tenkes å variere innenfor skjøtselsområdet. Noter gjerne også hvilke urter som etter hvert blir dominerende, samt hvor fort de ulike artene går tilbake til fordel for lyng. Følg også med på om sitkagran, bergfuru o.l. eventuelt spirer i brannflatene, samt i hvor stor grad dyra beiter ned den spirende røsslyngen på sommeren. Det er svært viktig å være oppmerksom på at sitka-/lutzgran kan spire i store mengder i brannflater i kystlynghei. Hvis dette skjer, må småplantene fjernes etter hvert om de ikke beites tilstrekkelig. Kunnskapen som på sikt opparbeides om de enkelte lyngheiene, er verdifull når en senere skal se på vegetasjonsutviklingen på lokaliteten i et lengre tidsperspektiv. Det kan også lønne seg å ta bilder for dokumentasjon.

Dersom man oppdager hekkende hubro eller andre sårbare/truede arter i området må disse tas hensyn til ifm. sviing, samt ved valg av tidspunkt for sviing. I slike områder kan det være aktuelt å svi når det er barfrost om høsten, snarere enn på etterjulsvinteren og tidlig på våren. De senere årene har det vært flere slike barfrostperioder på høsten hvor det har ligget godt til rette for lyngsviing.

I områder med hekkende ærfugl eller andre hensynskrevende sjø- og vadefugler bør en svi så tidlig som mulig, gjerne på senhøsten eller i januar/februar. En bør sette igjen einerkratt ned mot sjøen i områder der en eventuelt påviser at ærfugl eller andre fuglearter benytter disse til hekking. Arealer med måkekolonier bør generelt ikke svis, men bare ryddes og beites. Blant annet har erfaringer fra Tarva (Thorvaldsen, 2011) vist at blant annet gråmåke (VU) unngår å hekke i brannflater. I slike områder bør en også vurdere å unngå storfebeite i hekketida da dyra kan trække i stykker eggene.

KOSTNADSOVERSIKT	PRIOTITERING (ÅR)	ANTALL DAA OG KOSTNAD PER DAA	KONTROLL (ÅR)
TILTAK SVIING: Sviing av lyng.	Årlig	50-90 daa per år	Årlig ved rapportering
UTSTYRSBEHOV KNYTTET TIL SVIING: Gassbrenner, brannvifte, nok kompetent personell og nok personell til å gjennomføre brenningen på en forsvarlig måte, greinsaks, greip, egnet bekledning for dem som skal utføre brenningen.			

Planlagte restaureringstiltak

Beskrivelse av planlagte restaureringstiltak:

Restaurering av lyngheiene på Senningan vil bli et omfattende arbeid, men er begrenset til noen få tiltak. Generelt bør oppslag med busker/trær hogges ut ved høyde over ca. 1 meter for å forhindre videre gjengroing og sikre at brannen ikke kommer ut av kontroll. Arbeidet prioriteres i områder med plantefelter og stor spredning av unge trær (markert som fremmede bartrær i fig. 4). Einerbusker brenner godt og trenger ikke hugges ut på forhånd, men skulle store busker/stammer stå igjen etter brann bør disse fjernes. Einerlik kan i sin tur bidra til å binde jorda, særlig i bratte skråninger og hindre erosjon på grunn av sauetråkk som kan oppstå på grunn av høyt beitetrykk i nysvidde områder. Unntak for fjerning av skog er arealer som er avmerket som leområder (markert som leområder i fig. 4). Dette gjelder et par arealer på Hestøya og Burøya, samt noe skog på Senningan. Også skog på Storøya bør få stå da denne kan ha funksjoner også for andre arter enn beitedyr. Ytterligere gjengroing med lauvkratt bør unngås også på Storøya, og på sikt kan en bli nødt til å holde lauvoppslag nede, da storfe i liten grad beiter på dette.

For å på en mer systematisk måte kunne bekjempe frøspredde planter og ungskog, kan det være aktuelt å hente inn ekstern hjelp til arbeidet. Mindre frøplanter rives opp med rota og større trær kappes svært langt ned på stammen, under nederste vekstpunkt, ellers spirer de bare på nytt om arealet ikke brennes. Etter brenning må en holde oppsyn med eventuelle oppslag av frøplanter i nysvidde arealer. Av og til, og kanskje særlig ved lavt beitetrykk, kan sitkagran spire i enorme mengder i slike arealer. Både ved og kvist fjernes fra lokalitetene etter hogst. Kvist kan med fordel brennes i områder med nakent berg. Arbeidet med fjerning av skog må tilpasses andre arbeidsoppgaver på gården.

Generelt bør ryddeavfall brennes utenfor lokaliteten på Senningan, men i og med at dette vil medføre mye kjøring, vil en foreslå at det etableres bålplasser på strendene innenfor lokaliteten (først og fremst på rene steinstrender fremfor arealer med tangvoller og i strandenger). I tillegg kan det etableres faste bålplasser i de gamle plantefeltene, og fortrinnsvis i søkk eller ute på åpne bergflater. Transporten kan med fordel skje på frossen mark, særlig om en bruker traktor/ATV i til denne jobben. Om det finnes større plantefelt med sitka-/lutzgran i nærområdene som kan stå i fare for å spre seg inn på lokaliteten i stort omfang, bør en også vurdere å fjerne disse i samarbeid med grunneier.

Mekanisk fjerning av trær innenfor arealene med kulturminner markert med R i fig. 4 bør utføres med forsiktighet slik at en unngår ødeleggelse av strukturen i røysene. En bør heller ikke brenne oppe på røysene.

KOSTNADSOVERSIKT	PRIOTITERING (ÅR)	ANTALL DAA OG KOSTNAD PER DAA	KONTROLL (ÅR)
SPESIFIKKE RESTAURERINGSTILTAK: Fjerning av sitkagran, bergfuru og ev. andre treslag før sviing. Arbeidet kan gjerne påbegynnes snarlig, og arealer dominert av fremmede bartrær prioriteres i arbeidet. Innsatsen tilpasses andre arbeidsoppgaver på gården.	Før en svir konkrete arealer. Oppstart snarlig.		

Hogst av lauvtrær, sitkagran, bergfuru og andre treslag som finnes spredt i lyngheiene utenfor arealer der disse er beregnet å skulle stå igjen som le for dyra. I lyngheiene kan det meste av trærne i de ulike bestandene fjernes samtidig. Arbeidsoppgavene tilpasses øvrig arbeid på gården. Prioriter hogst av fremmede bartrær i Senningen.	Suksessivt med oppstart i 2024		
UTSTYRSBEHOV KNYTTET TIL RYDDING/HOGST/FJERNING AV PROBLEMMATER: Ryddesag, motorsag, vernutstyr m.m.			

Andre planlagte skjøtselstiltak

ANDRE AKTUELLE SKJØTSELSTILTAK
Oppfølging av eventuell frøspredning av sitkagran eller bergfuru etter brenning
Plukking av søppel kan med fordel holde frem på øyene.

KOSTNADSOVERSIKT	PRIOTITERING (ÅR)	ANTALL DAA OG KOSTNAD PER DAA	KONTROLL (ÅR)
TILTAK:			
Søppelplukking i samarbeid med lokale skoleklasser	Årlig		
UTSTYRSBEHOV			
ANNET: Båt, søplesekker, hansker og utstyr for forsvarlig håndtering av søppelet.			

4.3 Oppfølging av skjøtselsplanen

OPPFØLGING
NESTE REVIDERING/EVALUERING ÅR: 2034
BEHOV FOR YTTERLIGERE REGISTRERING AV SPESIFIKKE NATURTYPER OG/ELLER ARTSGRUPPER: En bør kartlegge om hubro eller andre sårbare/truede fuglearter hekker i heiene, og hvorvidt det er enkeltområder som ikke bør brennes på grunn av dette. Fullstendig kartlegging av Storøya
NYLIG GJENNOMFØRTE ELLER PÅBEGYNT TILTAK SOM ER FINANSIERT: De siste 5-10 årene har man samlet sett fått tatt opp igjen beitingen på alle de øyene som er kartlagt i forbindelse med denne skjøtselsplanen, og som er av slik størrelse at det er interessant å beite dem.
ANSVAR
PERSON(-ER) SOM HAR ANSVAR FOR Å GJENNOMFØRE TILTAKENE I SKJØTSELSPLANEN: Jacob Sandvik

Kilder

- Artsdatabanken. (2018). *Norsk rødliste for Naturtyper* 2018. <https://www.artsdatabanken.no/rodlistefornaturtyper>
- Artsdatabanken. (2021). *Norsk rødliste for arter* 2021. <https://artsdatabanken.no/lister/rodlisteforarter/2021/>
- Artsdatabanken. (2023, august 11). *Fremmede arter i Norge—Med økologisk risiko* 2023. <https://www.artsdatabanken.no/lister/fremmedartslista/2023>
- Artsdatabanken og GBIF Norge. (2024). *Artskart—Internettportal for artssøk*. <https://artskart.artsdatabanken.no/>
- Buer, H. (2011). *Villsauboka*. Selja Forlag, Florø.
- Hasselvold, H. L. (2013). *Skjøtselsplan for utgangersau på Hestøya, Burøya og Senningen, Leka kommune, Nord-Trøndelag fylke*. Norsk Landbruksrådgiving Namdal.
- Langmo, S. H. L., & Oldervik, F. (2019). *Skjøtselsplan for Hestøya, Burøya, Klakken og Senningen kystlynghei, Leka kommune, Trøndelag fylke. Bioreg AS rapport 2019: 09. ISBN 978-82-8215-395-9*.
- Miljødirektoratet. (2013). *Kystlyngheiene i Norge—Kunnskapsstatus og beskrivelse av 23 referanseområder. Rapport M23-2013. M23.pdf* (www.miljodirektoratet.no).
- Miljødirektoratet. (2015). *Veileder for kartlegging, verdisetting og forvaltning av naturtyper på land og i ferskvann. Utkast til faktaark 2015 – Kulturmark. Versjon 7. August 2015*. <https://www.miljodirektoratet.no/globalassets/alle-tema/naturkartlegging/okologisk-grunnkart/faktaark---kulturmark.pdf>
- Miljødirektoratet. (2023). *Kartleggingsinstruks. Kartlegging av terrestriske Naturtyper etter NiN2. Miljødirektoratet veileder* (M-2209 2023; s. 374). <https://www.miljodirektoratet.no/publikasjoner/2022/januar/kartleggingsinstruks-kartlegging-av-terrestriske-naturtyper-etter-nin/>
- Miljødirektoratet. (2024). *Naturbase*. <https://geocortex02.miljodirektoratet.no/Html5Viewer/?viewer=naturbase>
- Moen, A. (1998). *Nasjonalatlas for Norge. Vegetasjon*. Statens Kartverk.
- NGU. (2024a). *Interaktivt berggrunnskart fra Norges geologiske undersøkelser sin digitale karttjeneste*. https://geo.ngu.no/kart/berggrunn_mobil/
- NGU. (2024b). *Interaktivt løsmassekart fra Norges geologiske undersøkelser sin digitale karttjeneste*. https://geo.ngu.no/kart/losmasse_mobil/
- Nilsen, L. S. (1996). *Registrering av utvalgte kulturlandskap i Nord-Trøndelag. Sluttrapport for «Nasjonal registrering av verdifulle kulturlandskap» for Nord-Trøndelag fylke. (3–1996)*.
- Norderhaug, A. (1999). *Skjøtselsboka for kulturlandskap og gamle norske kulturmarker*. Landbruksforlaget.

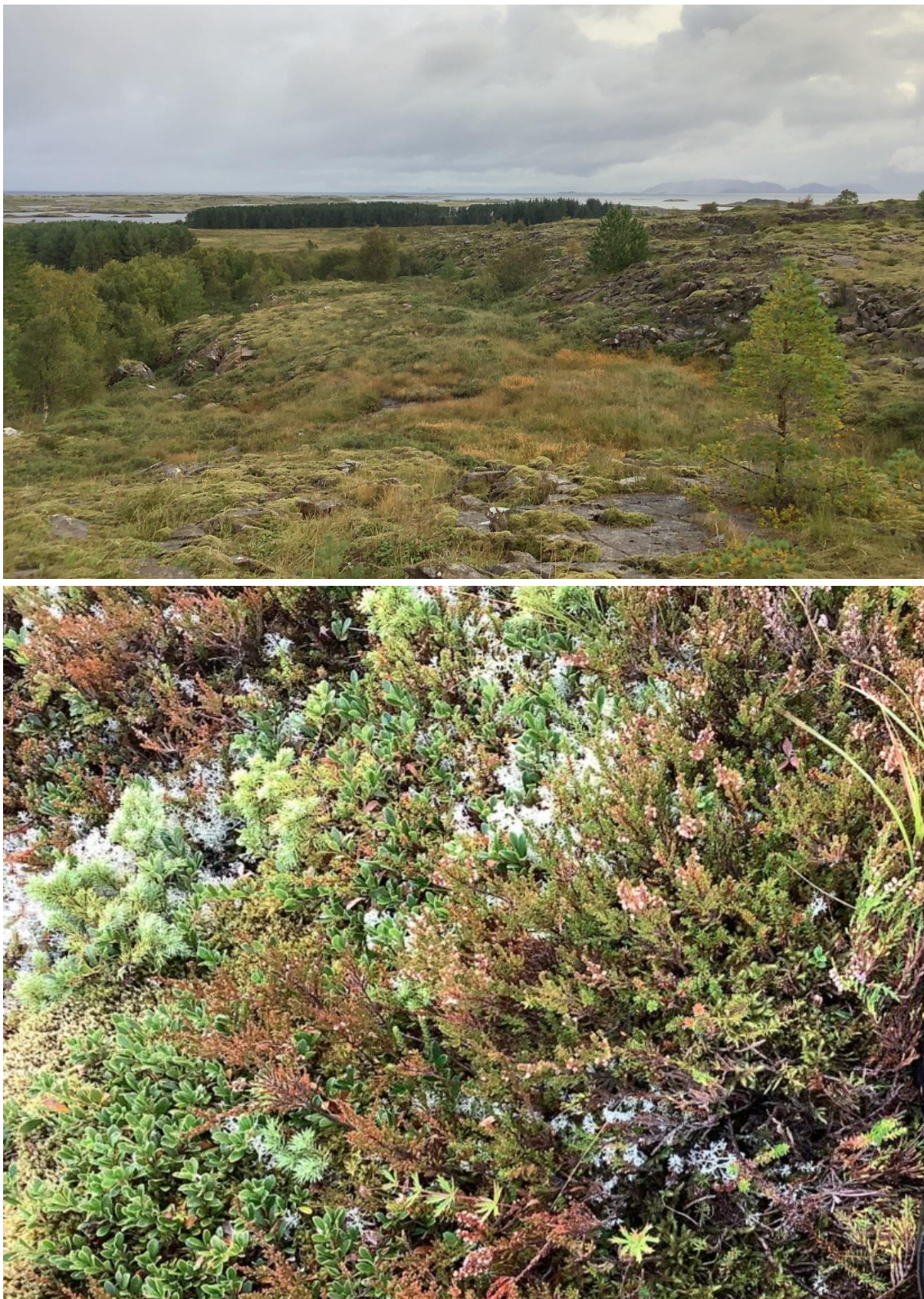
Bilder

Figur 6. Øst på Senningan mot sørvest. Foto: Solfrid Helene Lien Langmo.

Figur 7. Sentrale deler av Senningan sett mot nordøst. Bildet er tatt i nærheten av Senningsbekken. Lauvskog langs denne bekken kan med fordel settes igjen som le mens barskogen til venstre i bildet bør hogges om det er planer om å svi i området. Foto: Solfrid Helene Lien Langmo.

Figur 8. Senningan. Lokaliteten sett fra sør mot nord. Som en ser ligger lyngheiene i de sørlige delene adskilt av partier med grunnlendt mark og nakent berg. Lyngen er imidlertid yngre enn lenger nord (nederst), og store partier er i byggefase og moden fase. Dette skyldes trolig slitasje fra vind og vær og tørken i 2014. Foto: Solfrid Helene Lien Langmo.

Figur 9. Senningan, Ytter Kråkberget. Bilde fra 2019 gjengitt med tillatelse. Her har ingenting skjedd, og tilstanden er uendret. Plantefelt må fjernes før brenning. Foto: Solfrid Helene Lien Langmo/Bioreg AS.

Figur 10. Fra brent areal på Burøya, motsatt himmelretning sammenlignet med fig. 11 i (Langmo & Oldervik, 2019). Fortsatt mye gras og urter her, men en ser at innslag av blokkebær har økt. Foto: Solfrid Helene Lien Langmo.

Figur 11. Fra bjørkeholt på Burøya som bør settes igjen som le. Foto: Solfrid Helene Lien Langmo.

Figur 12. Hestøya sett fra nord øst mot sørvest. Her ligger partier med mer einer og lyng i mosaikk med partier med mer urter og gras. Som en ser, er ikke tilgang på vann noe problem på øyene her ute. Tatt fra omtrent samme posisjon som fig. 20 i Langmo & Oldervik (2019). Foto: Solfrid Helene Lien Langmo.

Figur 13. Fra brent område på Hestøya sett mot nordøst. Tilsvarer omtrent samme areal som fig. 16 i Langmo & Oldervik (2019). Foto: Solfrid Helene Lien Langmo.

Figur 14. Klakken fra sørvest mot nordøst. Flekker med mye einer finnes, og mye av lyngen er av eldre dato, men lavvokst og flekkvis forekommende. Arealer med mye einer kan brennes. Foto: Solfrid Helene Lien Langmo.

Figur 15. Onholmen fra sør mot nord. Her kan lyngen med fordel brennes. Foto: Solfrid Helene Lien Langmo.

Figur 16. Burøydraget sett fra nord mot sør. Her er det lite behov for brenning foruten i noen flekker med mer einer. De få bjørkene som finnes bør få stå som le for dyra. I bakgrunnen til venstre ser en Senningan med plantefeltene som bør hogges. Foto: Solfrid Helene Lien Langmo.

Figur 17. Urte- og grasrike heier på Steinsøya med en del gammel einer og lyng sett fra sørvest mot nordøst. Disse partiene kan med fordel svis på sikt, men en bør unngå å svi hele øyer samtidig da de fleste er forholdsvis små. Foto: Solfrid Helene Lien Langmo.

Figur 18. Bukkholmen fra sørvest mot nordøst. Helt bakerst med sol på i venstre bildekant skimtes litt av Storøya, mens øya foran med skog på er Burøya. Til høyre ligger Røyrskjæret og bak der igjen Burøya. Som en ser, er flere av disse øyene bare skilt av smale sund, og det faller helt eller delvis tørt mellom dem når det er stor fjære. Dette vanskeliggjør dyrehold på enkeltøyer, da de har en tendens til å stikke av til Storøya der det er mye mat. Foto: Solfrid Helene Lien Langmo.

Figur 19. Storøya. Bildene er tatt fra samme posisjon nordøst på øya og hhv. mot sørvest (øverst) og mot vest (nederst). Øya er rik og variert med nesten fullstendig grasdominans i store arealer. Her er det aktuelt med en mer detaljert kartlegging for å fastslå hvor de mest biologisk viktige arealene er, og hvor oppgjødslinga har forringet kvalitetene. Øya og beiteengene her er uansett en svært viktig del av helheten i Leknesøyan. Foto: Solfrid Helene Lien Langmo.

Artsliste

Tabell 3: Samlet artsliste for Senningen og Leknesøyan basert på feltkartlegging (12.09.2023) og eksport fra Artskart (13.03.2024) (Artsdatabanken og GBIF Norge, 2024). Kategorier fra rødlisten (arter som er truet av utryddelse): RE – regionalt utdødd; CR – kritisk truet; EN – sterkt truet; VU – sårbar; NT – nær truet; DD – datamangel; NE – ikke vurdert, NA – ikke egnet; LC – livskraftig (ikke rødlistet). Kategorier fra fremmedartslisten (fremmede arter som medfører en økologisk risiko for norsk natur): SE – svært høy risiko; HI – høy risiko; PH – potensielt høy risiko; LO – lav risiko; NK – ingen kjent risiko.

Artsgruppe	Vitenskapelig navn	Norsk navn	Kategori	Seneste funn
Fugler	<i>Gallinago gallinago</i>	enkeltbekkasin	Livskraftig (LC)	12/28/2008
Fugler	<i>Larus canus</i>	fiskemåke	Sårbar (VU)	5/19/2016
Fugler	<i>Calidris maritima</i>	fjæreplytt	Livskraftig (LC)	12/28/2008
Fugler	<i>Tadorna tadorna</i>	gravand	Livskraftig (LC)	5/24/2012
Fugler	<i>Anser anser</i>	grågåås	Livskraftig (LC)	3/8/2022
Fugler	<i>Ardea cinerea</i>	gråhegre	Livskraftig (LC)	3/8/2023
Fugler	<i>Larus argentatus</i>	gråmåke	Sårbar (VU)	3/6/2024
Fugler	<i>Podiceps grisegena</i>	gråstrupedykker	Ikke egnet (NA)	2/26/1984
Fugler	<i>Clangula hyemalis</i>	havelle	Nær truet (NT)	2/26/1984
Fugler	<i>Haliaeetus albicilla</i>	havørn	Livskraftig (LC)	3/12/2021
Fugler	<i>Branta leucopsis</i>	hvitkinngås	Livskraftig (LC)	7/3/2007
Fugler	<i>Gavia immer</i>	islom	Ikke egnet (NA)	12/27/2013
Fugler	<i>Parus major</i>	kjøttmeis	Livskraftig (LC)	5/20/1952
Fugler	<i>Anser brachyrhynchus</i>	kortnebbgås	Ikke egnet (NA)	7/3/2007
Fugler	<i>Anas crecca</i>	krikkand	Livskraftig (LC)	5/24/2012
Fugler	<i>Bucephala clangula</i>	kvinand	Livskraftig (LC)	3/12/2021
Fugler	<i>Calidris alpina</i>	myrsnipe	Livskraftig (LC)	5/24/2012
Fugler	<i>Charadrius hiaticula</i>	sandlo	Livskraftig (LC)	5/24/2012
Fugler	<i>Cygnus cygnus</i>	sangsvane	Livskraftig (LC)	2/24/2016
Fugler	<i>Mergus serrator</i>	siland	Livskraftig (LC)	3/9/2023
Fugler	<i>Spatula clypeata</i>	skjeand	Sårbar (VU)	6/15/1986
Fugler	<i>Gavia stellata</i>	smålom	Livskraftig (LC)	5/24/2012
Fugler	<i>Mareca strepera</i>	snadderand	Nær truet (NT)	6/15/2000
Fugler	<i>Arenaria interpres</i>	steinvender	Nær truet (NT)	3/6/2024
Fugler	<i>Anas acuta</i>	stjertand	Sårbar (VU)	6/15/1977
Fugler	<i>Anas platyrhynchos</i>	stokkand	Livskraftig (LC)	3/6/2024
Fugler	<i>Numenius arquata</i>	storspove	Sterkt truet (EN)	3/6/2024
Fugler	<i>Larus marinus</i>	svartbak	Livskraftig (LC)	3/6/2024
Fugler	<i>Phalaropus lobatus</i>	svømmesnipe	Nær truet (NT)	6/15/1977

Fugler	<i>Cephus grylle</i>	teist	Nær truet (NT)	3/9/2023
Fugler	<i>Haematopus ostralegus</i>	tjeld	Nær truet (NT)	3/11/2020
Fugler	<i>Gulosus aristotelis</i>	toppskarv	Livskraftig (LC)	3/7/2024
Fugler	<i>Pluvialis squatarola</i>	tundralo	Ukjent	12/28/2008
Fugler	<i>Vanellus vanellus</i>	vipe	Kritisk truet (CR)	5/24/2012
Fugler	<i>Somateria mollissima</i>	ærfugl	Sårbar (VU)	5/12/2015
Karplanter	<i>Cerastium fontanum</i>	arve	Livskraftig (LC)	8/13/1986
Karplanter	<i>Luzula multiflora</i>	bakkefrytle	Livskraftig (LC)	8/13/1986
Karplanter	<i>Ranunculus acris</i>	bakkesoleie	Livskraftig (LC)	8/13/1986
Karplanter	<i>Carex viridula subsp. viridula</i>	beitestarr	Livskraftig (LC)	8/13/1986
Karplanter	<i>Caltha palustris</i>	bekkeblom	Livskraftig (LC)	8/13/1986
Karplanter	<i>Pinus mugo</i>	bergfuru	Svært høy risiko (SE)	9/12/2023
Karplanter	<i>Arabis hirsuta</i>	bergskrinneblom	Livskraftig (LC)	9/12/2023
Karplanter	<i>Sedum acre</i>	bitterbergknapp	Livskraftig (LC)	8/13/1986
Karplanter	<i>Gentianella amarella</i>	bittersøte	Livskraftig (LC)	8/13/1986
Karplanter	<i>Betula pubescens</i>	bjørk	Livskraftig (LC)	9/12/2023
Karplanter	<i>Tofieldia pusilla</i>	bjørnebrodd	Livskraftig (LC)	9/12/2023
Karplanter	<i>Trichophorumsp.</i>	bjørneskjegg sp	Livskraftig (LC)	9/12/2023
Karplanter	<i>Calamagrostis neglecta subsp. neglecta</i>	bleikrørkvein	Livskraftig (LC)	8/13/1986
Karplanter	<i>Dactylorhiza maculata</i>	blekmarihand	Livskraftig (LC)	7/12/1993
Karplanter	<i>Vaccinium uliginosum</i>	blokkebær	Livskraftig (LC)	9/12/2023
Karplanter	<i>Campanula rotundifolia</i>	blåklokke	Livskraftig (LC)	9/12/2023
Karplanter	<i>Carex flacca</i>	blåstarr	Nær truet (NT)	9/12/2023
Karplanter	<i>Molinia caerulea</i>	blåtopp	Livskraftig (LC)	8/13/1986
Karplanter	<i>Eriophorum latifolium</i>	breimyrull	Livskraftig (LC)	9/12/2023
Karplanter	<i>Rubus idaeus</i>	bringebær	Livskraftig (LC)	9/12/2023
Karplanter	<i>Gymnadenia conopsea</i>	brudespore	Livskraftig (LC)	8/13/1986
Karplanter	<i>Carex maritima</i>	buestarr	Livskraftig (LC)	8/13/1986
Karplanter	<i>Menyanthes trifoliata</i>	bukkeblad	Livskraftig (LC)	8/13/1986
Karplanter	<i>Stuckenia pectinata</i>	busttjernaks	Nær truet (NT)	8/13/1986
Karplanter	<i>Myosotis laxa subsp. caespitosa</i>	dikeforglemmegei	Livskraftig (LC)	8/13/1986
Karplanter	<i>Avenula pubescens</i>	dunhavre	Livskraftig (LC)	8/13/1986
Karplanter	<i>Eriophorum angustifolium</i>	duskull	Livskraftig (LC)	8/13/1986
Karplanter	<i>Betula nana</i>	dvergbjørk	Livskraftig (LC)	9/12/2023
Karplanter	<i>Selaginella selaginoides</i>	dvergjamne	Livskraftig (LC)	9/12/2023
Karplanter	<i>Galeopsis</i>	dåslekta	Ukjent	8/13/1986

Karplanter	<i>Juniperus communis</i>	einer	Livskraftig (LC)	8/13/1986
Karplanter	<i>Geum rivale</i>	enghumleblom	Livskraftig (LC)	9/12/2023
Karplanter	<i>Dactylorhiza incarnata</i>	engmarihand	Livskraftig (LC)	7/3/1970
Karplanter	<i>Poa pratensis</i>	engrapp	Livskraftig (LC)	8/13/1986
Karplanter	<i>Equisetum pratense</i>	engsmelle	Livskraftig (LC)	9/12/2023
Karplanter	<i>Carex hostiana</i>	engstarr	Livskraftig (LC)	9/12/2023
Karplanter	<i>Nardus stricta</i>	finnskjegg	Livskraftig (LC)	8/13/1986
Karplanter	<i>Cerastium alpinum</i>	fjellarve	Livskraftig (LC)	6/25/2018
Karplanter	<i>Thalictrum alpinum</i>	fjellfrøstjerne	Livskraftig (LC)	9/12/2023
Karplanter	<i>Huperzia appressa</i>	fjell-lusegras	Livskraftig (LC)	7/12/1993
Karplanter	<i>Poa alpina</i>	fjellrapp	Livskraftig (LC)	8/13/1986
Karplanter	<i>Silene acaulis</i>	fjellsmelle	Livskraftig (LC)	7/12/1993
Karplanter	<i>Saussurea alpina</i>	fjelltistel	Livskraftig (LC)	8/13/1986
Karplanter	<i>Armeria maritima</i>	fjærekoll	Livskraftig (LC)	8/13/1986
Karplanter	<i>Puccinellia maritima</i>	fjæresaltgras	Livskraftig (LC)	8/13/1986
Karplanter	<i>Triglochin maritima</i>	fjæresauløk	Livskraftig (LC)	9/12/2023
Karplanter	<i>Eleocharis uniglumis</i>	fjæresivaks	Livskraftig (LC)	8/13/1986
Karplanter	<i>Carex xsalina</i>	fjærestarr	Livskraftig (LC)	8/13/1986
Karplanter	<i>Dactylorhiza maculata subsp. maculata</i>	flekkmarihand	Livskraftig (LC)	9/12/2023
Karplanter	<i>Potentilla crantzii</i>	flekkmure	Livskraftig (LC)	9/12/2023
Karplanter	<i>Carex paupercula</i>	frynsestarr	Livskraftig (LC)	9/12/2023
Karplanter	<i>Gymnocarpium dryopteris</i>	fugletelg	Livskraftig (LC)	9/12/2023
Karplanter	<i>Vicia cracca</i>	fuglevikke	Livskraftig (LC)	8/13/1986
Karplanter	<i>Pinus sylvestris</i>	fur	Livskraftig (LC)	9/12/2023
Karplanter	<i>Scorzoneroide autumnalis</i>	føllblom	Livskraftig (LC)	8/13/1986
Karplanter	<i>Festuca vivipara</i>	geitsvingel	Livskraftig (LC)	9/12/2023
Karplanter	<i>Pimpinella saxifraga</i>	gjeldkarve	Livskraftig (LC)	9/12/2023
Karplanter	<i>Vicia sepium</i>	gjerevikke	Livskraftig (LC)	9/12/2023
Karplanter	<i>Picea abies</i>	gran	Livskraftig (LC)	9/12/2023
Karplanter	<i>Polygonum aviculare</i>	greintungras	Livskraftig (LC)	8/13/1986
Karplanter	<i>Platanthera chlorantha</i>	grov nattfiol	Livskraftig (LC)	6/25/2018
Karplanter	<i>Carex glareosa</i>	grusstarr	Livskraftig (LC)	8/13/1986
Karplanter	<i>Asplenium viride</i>	grønnburkne	Livskraftig (LC)	9/12/2023
Karplanter	<i>Dactylorhiza viridis</i>	grønnkurle	Livskraftig (LC)	8/13/1986
Karplanter	<i>Carex demissa</i>	grønnstarr	Livskraftig (LC)	9/12/2023
Karplanter	<i>Anthoxanthum odoratum</i>	gulaks	Livskraftig (LC)	9/12/2023

Karplanter	<i>Lathyrus pratensis</i>	gulflatbelg	Livskraftig (LC)	9/12/2023
Karplanter	<i>Solidago virgaurea</i>	gullris	Livskraftig (LC)	8/13/1986
Karplanter	<i>Galium verum</i>	gulmaure	Livskraftig (LC)	9/12/2023
Karplanter	<i>Saxifraga aizoides</i>	gulsildre	Livskraftig (LC)	9/12/2023
Karplanter	<i>Lychnis flos-cuculi</i>	hanekam	Livskraftig (LC)	8/13/1986
Karplanter	<i>Melica nutans</i>	hengeaks	Livskraftig (LC)	9/12/2023
Karplanter	<i>Phegopteris connectilis</i>	hengeving	Livskraftig (LC)	9/12/2023
Karplanter	<i>Arrhenatherum elatius</i>	hestehavre	Livskraftig (LC)	9/12/2023
Karplanter	<i>Hippuris vulgaris</i>	hesterumpe	Livskraftig (LC)	8/13/1986
Karplanter	<i>Viola canina</i>	hundefiol	Livskraftig (LC)	9/12/2023
Karplanter	<i>Dactylis glomerata</i>	hundegras	Livskraftig (LC)	9/12/2023
Karplanter	<i>Anthriscus sylvestris</i>	hundekjeks	Livskraftig (LC)	8/13/1986
Karplanter	<i>Cirsium heterophyllum</i>	hvitbladtistel	Livskraftig (LC)	9/12/2023
Karplanter	<i>Trifolium repens</i>	hvitkløver	Livskraftig (LC)	8/13/1986
Karplanter	<i>Galium boreale</i>	hvitmaure	Livskraftig (LC)	9/12/2023
Karplanter	<i>Carex capillaris</i>	hårstarr	Livskraftig (LC)	9/12/2023
Karplanter	<i>Atriplex praecox</i>	ishavsmelde	Livskraftig (LC)	8/13/1986
Karplanter	<i>Carex subspathacea</i>	ishavsstarr	Livskraftig (LC)	8/13/1986
Karplanter	<i>Salix pentandra</i>	istervier	Livskraftig (LC)	8/13/1986
Karplanter	<i>Ajuga pyramidalis</i>	jonsokkoll	Livskraftig (LC)	9/12/2023
Karplanter	<i>Parnassia palustris</i>	jåblom	Livskraftig (LC)	8/13/1986
Karplanter	<i>Carum carvi</i>	karve	Livskraftig (LC)	8/13/1986
Karplanter	<i>Antennaria dioica</i>	kattefot	Livskraftig (LC)	9/12/2023
Karplanter	<i>Carex diandra</i>	kjevlestarr	Nær truet (NT)	8/8/1995
Karplanter	<i>Danthonia decumbens</i>	knegras	Livskraftig (LC)	9/12/2023
Karplanter	<i>Sagina nodosa</i>	knopparve	Livskraftig (LC)	8/13/1986
Karplanter	<i>Carex panicea</i>	kornstarr	Livskraftig (LC)	9/12/2023
Karplanter	<i>Empetrum nigrum</i>	kekling	Livskraftig (LC)	9/12/2023
Karplanter	<i>Rumex crispus</i>	krushøymol	Livskraftig (LC)	8/13/1986
Karplanter	<i>Agrostis stolonifera</i>	krypkvein	Livskraftig (LC)	8/13/1986
Karplanter	<i>Ranunculus repens</i>	krypsoleie	Livskraftig (LC)	8/13/1986
Karplanter	<i>Angelica archangelica</i>	kvann	Livskraftig (LC)	8/13/1986
Karplanter	<i>Elytrigia repens</i>	kveke	Livskraftig (LC)	8/13/1986
Karplanter	<i>Veronica officinalis</i>	legeveronika	Livskraftig (LC)	9/12/2023
Karplanter	<i>Linaria vulgaris</i>	lintorskemunn	Livskraftig (LC)	8/13/1986
Karplanter	<i>Draba incana</i>	lodnerublom	Livskraftig (LC)	8/13/1986
Karplanter	<i>Carex pulicaris</i>	loppestarr	Livskraftig (LC)	9/12/2023

Karplanter	<i>Alchemilla</i>	marikåpeslekta	Ukjent	8/13/1986
Karplanter	<i>Botrychium lunaria</i>	marinøkkel	Livskraftig (LC)	8/13/1986
Karplanter	<i>Poa trivialis</i>	markrapp	Livskraftig (LC)	8/8/1995
Karplanter	<i>Rumex acetosa</i>	matsyre	Livskraftig (LC)	8/13/1986
Karplanter	<i>Potentilla anserina</i>	mattemure	Livskraftig (LC)	8/13/1986
Karplanter	<i>Arctostaphylos uva-ursi</i>	melbær	Livskraftig (LC)	9/12/2023
Karplanter	<i>Filipendula ulmaria</i>	mjødurt	Livskraftig (LC)	9/12/2023
Karplanter	<i>Asplenium ruta-muraria</i>	murburkne	Livskraftig (LC)	9/12/2023
Karplanter	<i>Comarum palustre</i>	myrhatt	Livskraftig (LC)	8/13/1986
Karplanter	<i>Pedicularis palustris</i>	myrklegg	Livskraftig (LC)	8/13/1986
Karplanter	<i>Galium palustre</i>	myrmaure	Livskraftig (LC)	8/13/1986
Karplanter	<i>Epilobium palustre</i>	myrmjølke	Livskraftig (LC)	8/13/1986
Karplanter	<i>Triglochin palustris</i>	myrsauløk	Livskraftig (LC)	9/12/2023
Karplanter	<i>Equisetum palustre</i>	myrsnelle	Livskraftig (LC)	9/12/2023
Karplanter	<i>Salix glauca</i>	myrvier	Livskraftig (LC)	8/13/1986
Karplanter	<i>Platanthera bifolia</i>	nattfiol	Livskraftig (LC)	6/25/2018
Karplanter	<i>Orthilia secunda</i>	nikkevintergrønn	Livskraftig (LC)	7/12/1993
Karplanter	<i>Populus tremula</i>	osp	Livskraftig (LC)	9/12/2023
Karplanter	<i>Juncus bufonius</i>	paddesiv	Livskraftig (LC)	8/13/1986
Karplanter	<i>Myrica gale</i>	pors	Livskraftig (LC)	9/12/2023
Karplanter	<i>Carex mackenziei</i>	pølstarr	Livskraftig (LC)	8/13/1986
Karplanter	<i>Sorbus aucuparia</i>	rogn	Livskraftig (LC)	9/12/2023
Karplanter	<i>Rhodiola rosea</i>	rosenrot	Livskraftig (LC)	7/12/1993
Karplanter	<i>Anthyllis vulneraria</i>	rundbelg	Livskraftig (LC)	9/12/2023
Karplanter	<i>Blysmopsis rufa</i>	rustsivaks	Livskraftig (LC)	8/13/1986
Karplanter	<i>Achillea millefolium</i>	ryllik	Livskraftig (LC)	9/12/2023
Karplanter	<i>Silene dioica</i>	rød jonsokblom	Livskraftig (LC)	9/12/2023
Karplanter	<i>Saxifraga oppositifolia</i>	rødsildre	Nær truet (NT)	9/12/2023
Karplanter	<i>Festuca rubra</i>	rødsvingel	Livskraftig (LC)	8/13/1986
Karplanter	<i>Calluna vulgaris</i>	røsslyng	Livskraftig (LC)	9/12/2023
Karplanter	<i>Suaeda maritima</i>	saftmelde	Livskraftig (LC)	8/13/1986
Karplanter	<i>Stellaria crassifolia</i>	saftstjerneblom	Livskraftig (LC)	8/13/1986
Karplanter	<i>Spergularia marina</i>	saltbendel	Livskraftig (LC)	8/13/1986
Karplanter	<i>Juncus gerardii</i>	saltsiv	Livskraftig (LC)	8/13/1986
Karplanter	<i>Salicornia europaea</i>	salturt	Livskraftig (LC)	8/13/1986
Karplanter	<i>Arenaria serpyllifolia</i>	sandarve	Livskraftig (LC)	8/13/1986
Karplanter	<i>Juncus balticus</i>	sandsiv	Livskraftig (LC)	8/13/1986

Karplanter	<i>Salix caprea</i>	selje	Livskraftig (LC)	9/12/2023
Karplanter	<i>Picea sitchensis</i>	sitkagran	Svært høy risiko (SE)	9/12/2023
Karplanter	<i>Cochlearia officinalis</i>	skjørbuksurt	Livskraftig (LC)	7/2/1970
Karplanter	<i>Cochlearia</i>	skjørbuksurtslekta	Ukjent	8/13/1986
Karplanter	<i>Lysimachia europaea</i>	skogstjerne	Livskraftig (LC)	7/15/1995
Karplanter	<i>geranium sylvaticum</i>	skogstorkenebb	Livskraftig (LC)	9/12/2023
Karplanter	<i>Carex vagunata</i>	slirestarr	Livskraftig (LC)	9/12/2023
Karplanter	<i>Angelica sylvestris</i>	sløke	Livskraftig (LC)	9/12/2023
Karplanter	<i>Plantago lanceolata</i>	smalkjempe	Livskraftig (LC)	9/12/2023
Karplanter	<i>Avenella flexuosa</i>	smyle	Livskraftig (LC)	8/13/1986
Karplanter	<i>Sedum annuum</i>	småbergknapp	Livskraftig (LC)	9/12/2023
Karplanter	<i>Rhinanthus minor</i>	småengkall	Livskraftig (LC)	9/12/2023
Karplanter	<i>Ruppia maritima</i>	småhavgras	Livskraftig (LC)	8/13/1986
Karplanter	<i>Atocion rupestre</i>	småsmelle	Livskraftig (LC)	9/12/2023
Karplanter	<i>Carex nigra</i>	småstarr	Livskraftig (LC)	8/13/1986
Karplanter	<i>Rumex acetosella</i>	småsyre	Livskraftig (LC)	8/13/1986
Karplanter	<i>Viola tricolor</i>	stemorsblom	Livskraftig (LC)	8/13/1986
Karplanter	<i>Polygala vulgaris</i>	storblåfjær	Livskraftig (LC)	9/12/2023
Karplanter	<i>Urtica dioica</i>	stornesle	Livskraftig (LC)	8/13/1986
Karplanter	<i>Tripleurospermum maritimum</i>	strandbalderbrå	Livskraftig (LC)	8/13/1986
Karplanter	<i>Plantago maritima</i>	strandkjempe	Livskraftig (LC)	9/12/2023
Karplanter	<i>Lysimachia maritima</i>	strandkryp	Livskraftig (LC)	7/11/1993
Karplanter	<i>Angelica archangelica</i>	strandkvann	Livskraftig (LC)	9/12/2023
Karplanter	<i>Atriplex littoralis</i>	strandmelde	Livskraftig (LC)	8/13/1986
Karplanter	<i>Leymus arenarius</i>	strandrug	Livskraftig (LC)	8/13/1986
Karplanter	<i>Phalaris arundinacea</i>	strandør	Livskraftig (LC)	9/12/2023
Karplanter	<i>Silene uniflora</i>	strandsmelle	Livskraftig (LC)	9/12/2023
Karplanter	<i>Carex chordorrhiza</i>	strengstarr	Livskraftig (LC)	9/12/2023
Karplanter	<i>Crepis paludosa</i>	sumphaukesjegg	Livskraftig (LC)	9/12/2023
Karplanter	<i>Bartsia alpina</i>	svarttopp	Livskraftig (LC)	9/12/2023
Karplanter	<i>Trichophorum alpinum</i>	sveltull	Livskraftig (LC)	8/13/1986
Karplanter	<i>Carex dioicaq</i>	særbustarr	Livskraftig (LC)	9/12/2023
Karplanter	<i>Deschampsia cespitosa subsp. Cespitosa</i>	sølvbunke	Livskraftig (LC)	9/12/2023
Karplanter	<i>Rubus saxatilis</i>	teiebær	Livskraftig (LC)	9/12/2023
Karplanter	<i>Potentilla erecta</i>	tepperot	Livskraftig (LC)	9/12/2023
Karplanter	<i>Lotus corniculatus</i>	tiriltunge	Livskraftig (LC)	9/12/2023

Karplanter	<i>Eriophorum vaginatum</i>	torvull	Livskraftig (LC)	9/12/2023
Karplanter	<i>Juncus filiformis</i>	trådsiv	Livskraftig (LC)	8/13/1986
Karplanter	<i>Saxifraga cespitosa</i>	tuesildre	Livskraftig (LC)	9/12/2023
Karplanter	<i>Sagina procumbens</i>	tunarve	Livskraftig (LC)	8/13/1986
Karplanter	<i>Poa annua</i>	tunrapp	Livskraftig (LC)	8/13/1986
Karplanter	<i>Vaccinium vitis-idaea</i>	tyttebær	Livskraftig (LC)	9/12/2023
Karplanter	<i>Tripleurospermum inodorum</i>	ugrasbalderbrå	Livskraftig (LC)	6/25/2018
Karplanter	<i>Stellaria media</i>	vassarve	Livskraftig (LC)	8/13/1986
Karplanter	<i>Cirsium vulgare</i>	veitistel	Livskraftig (LC)	9/12/2023
Karplanter	<i>Valeriana sambucifolia</i>	vendelrot	Livskraftig (LC)	8/13/1986
Karplanter	<i>Linum catharticum</i>	vill-lin	Livskraftig (LC)	9/12/2023
Karplanter	<i>Euphrasia</i>	øyentrøstslekta	Ukjent	8/13/1986
Karplanter	<i>Myosotis laxa subsp. baltica</i>		Livskraftig (LC)	8/13/1986
Karplanter	<i>Tripolium pannonicum subsp. tripolium</i>		Livskraftig (LC)	8/13/1986
Karplanter	<i>Cirsium helenioides</i>		Ukjent	8/13/1986
Moser	<i>Ptychostomum pseudotriquetrum</i>	bekkevrangmose	Livskraftig (LC)	7/4/1970
Moser	<i>Sphagnum (Cuspidata) fallax</i>	broddtorvmose	Livskraftig (LC)	7/3/1970
Moser	<i>Scorpidium cossonii</i>	brunmakkmose	Livskraftig (LC)	9/12/2023
Moser	<i>Bartramia pomiformis</i>	eplekulemose	Livskraftig (LC)	9/12/2023
Moser	<i>Hylocomium splendens</i>	etasjemose	Livskraftig (LC)	9/12/2023
Moser	<i>Aneura pinguis</i>	fettmose	Livskraftig (LC)	9/12/2023
Moser	<i>Sphagnum (Acutifolia) capillifolium</i>	furutorvmose	Livskraftig (LC)	7/3/1970
Moser	<i>Sphagnum (Acutifolia) girgensohnii</i>	grantorvmose	Livskraftig (LC)	7/3/1970
Moser	<i>Racomitrium lanuginosum</i>	heigråmose	Livskraftig (LC)	9/12/2023
Moser	<i>Plagiomnium elatum</i>	kalkfagermose	Livskraftig (LC)	7/4/1970
Moser	<i>Ctenidium molluscum</i>	kammose	Livskraftig (LC)	9/12/2023
Moser	<i>Sphagnum (Cuspidata) angustifolium</i>	klubbetorvmose	Livskraftig (LC)	7/30/1970
Moser	<i>Imbriobryum alpinum</i>	koppervrangmose	Livskraftig (LC)	9/12/2023
Moser		krypsilkemose	Livskraftig (LC)	9/12/2023
Moser	<i>Homalothecium sericeum</i>	labbmose	Nær truet (NT)	9/12/2023
Moser	<i>Tortella tortuosa</i>	putevrimose	Livskraftig (LC)	9/12/2023
Moser	<i>Antitrichia curtipendula</i>	ryemose	Livskraftig (LC)	9/12/2023
Moser	<i>Scorpidium revolvens</i>	rødmakkmose	Livskraftig (LC)	9/12/2023
Moser	<i>Preissia quadrata</i>	skjøtmose	Livskraftig (LC)	9/12/2023
Moser	<i>Encalypta streptocarpa</i>	storklokkemose	Livskraftig (LC)	9/12/2023
Moser	<i>Rhytidiadelphus triquetrus</i>	storkransmose	Livskraftig (LC)	9/12/2023

Moser	<i>Scorpidium scorpioides</i>	stormakkmose	Livskraftig (LC)	9/12/2023
Pattedyr	<i>Neovison vison</i>	mink	Svært høy risiko (SE)	7/2/2015
Pattedyr	<i>Lutra lutra</i>	oter	Livskraftig (LC)	3/6/2024
Pattedyr	<i>Capreolus capreolus</i>	rådyr	Livskraftig (LC)	3/1/2018
Sopper	<i>Entoloma caesiocinctum</i>	blårandrødspore	Livskraftig (LC)	9/12/2023
Sopper	<i>Entoloma formosum</i>	bronserødspore	Livskraftig (LC)	9/12/2023
Sopper	<i>Cuphophyllus pratensis</i>	engvokssopp	Livskraftig (LC)	9/12/2023
Sopper	<i>Gliophorus irrigatus</i>	grå vokssopp	Livskraftig (LC)	9/12/2023
Sopper	<i>Hygrocybe chlorophana</i>	gul vokssopp	Livskraftig (LC)	9/12/2023
Sopper	<i>Hygrocybe reidii</i>	honningvokssopp	Livskraftig (LC)	9/12/2023
Sopper	<i>Hygrocybe conica</i>	kjeglevokssopp	Livskraftig (LC)	9/12/2023
Sopper	<i>Neohygrocybe nitrata</i>	lutvokssopp	Nær truet (NT)	9/12/2023
Sopper	<i>Entoloma prunuloides</i>	melrødspore	Sårbar (VU)	9/12/2023
Sopper	<i>Hygrocybe coccinea</i>	mønjevokssopp	Livskraftig (LC)	9/12/2023
Sopper	<i>Hygrocybe turunda</i>	mørkskjellet vokssopp	Sårbar (VU)	9/12/2023
Sopper	<i>Gliophorus psittacinus</i>	papegøye vokssopp	Livskraftig (LC)	9/12/2023
Sopper	<i>Cuphophyllus russocoriaceus</i>	russelærvokssopp	Nær truet (NT)	9/12/2023
Sopper	<i>Hygrocybe quieta</i>	rødskevokssopp	Nær truet (NT)	9/12/2023
Sopper	<i>Gliophorus laetus</i>	seig vokssopp	Livskraftig (LC)	9/12/2023
Sopper	<i>Hygrocybe punicea</i>	skarlagen vokssopp	Livskraftig (LC)	9/12/2023
Sopper	<i>Clavaria fragilis</i>	tuekøllesopp	Livskraftig (LC)	9/12/2023
Veps	<i>Bombus (Thoracobombus) muscorum</i>	kysthumle	Nær truet (NT)	9/12/2023

Lokalitetsbeskrivelser Naturbase

Beskrivelser etter Miljødirektoratets instruks

Områdenavn: Burøya- **NIN ID:** NINFP2310136984 - **Areal (m²):** 92 197 – **Naturtype:** Kystlynghei

Tilstandsvurdering: God - **Tilstandsbeskrivelse:** Tilstand er vurdert til god da lokaliteten har vært i bruk som beite i en lang periode etter et driftsopphold siden 1960-tallet, og derfor har få tegn på gjengroing. Partvis forekommer likevel mye einer. Mindre partier er brent i nyere tid. Lokaliteten har moderat beitetrykk i lyngheiene, men bedre i engflekken og værder tydelig preg av dagens beite med sau, storfe og geit. Til tross for beliggenhet nær storhavet er det forholdsvis lite forsøpling på grunn av at det ryddes aktivt i området.

Naturmangfoldvurdering: Stort - **Naturmangfoldbeskrivelse:** Naturmangfold er vurdert til moderat da lokaliteten er mellom 30 og 300 daa hvor det meste av lokaliteten består av kalkrike kystlyngheier (olivinhei) og har forekomster av lyng i ulike faser, inkludert byggefase. At lyng i byggefase forekommer i så stor grad, skyldes både brenning og intensiv tørke i Trøndelag for en del år siden (2014), som tok livet av mye gammel lyng. Lokaliteten er en del av et større kulturlandskap med lyngheier og beitemarker på Leknesøyan. Av rødlistearter er blåstarr (NT) registrert i engflekken i lyngheiene. Også en rekke andre arter av beitemarksopp er påvist, og en kan ikke utelukke at flere undersøkelser vil kunne fange opp et større mangfold av slike arter, rødlistearter inkludert. På fjære sjø henger Hestøya og Burøya sammen med flere av holmene rundt inkludert Storøya i nord.

Samlet lokalitetskvalitet: Svært høy kvalitet

Kartleggers kommentar:

Områdenavn: Steinsøya- **NIN ID:** NINFP2310138595 - **Areal (m²):** 27 960 – **Naturtype:** Kystlynghei

Tilstandsvurdering: God - **Tilstandsbeskrivelse:** Tilstand er vurdert til god da lokaliteten er i bruk som beite for geit, og har vært i bruk i en periode etter et driftsopphold. Den har ikke vært brent på lenge, men beitetrykket gjør likevel at lokaliteten fremstår som intakt. Tidligere hadde denne øya tette bestander med mjødurt, men denne er nå nesten borte takket være beitetrykket. Det er ikke registrert fremmedarter eller spor etter ferdsel med tyngre kjøretøyer. Til tross for beliggenhet nær storhavet er det forholdsvis lite forsøpling på grunn av at det ryddes aktivt i området.

Naturmangfoldvurdering: Moderat - **Naturmangfoldbeskrivelse:** Naturmangfold er vurdert til moderat da lokaliteten har forekomster av lyng i ulike faser, inkludert byggefase. At lyng i byggefase forekommer i så stor grad, skyldes ikke brenning, men snarere intensiv tørke i Trøndelag for en del år siden (2014), som tok livet av mye gammel lyng. Lokaliteten er en del av et større kulturlandskap med lyngheier og beitemarker på Leknesøyan. Av rødlistearter er russelærvokssopp (NT) registrert i tillegg til enkelte andre arter av beitemarksopp, og en kan ikke utelukke at flere undersøkelser vil kunne fange opp et større mangfold av slike arter, flere rødlistearter inkludert.

Samlet lokalitetskvalitet: Høy kvalitet

Kartleggers kommentar:

Områdenavn: Litj-Burøysdraget- **NIN ID:** NINFP2310137010 - **Areal (m²):** 14 259 – **Naturtype:** Kystlynghei

Tilstandsvurdering: Moderat - **Tilstandsbeskrivelse:** Tilstand er vurdert til moderat da lokaliteten har vært ute av bruk i en periode, men nå er i bruk som beite, men med lavt beitetrykk. Den er derfor i begynnelige gjengroing med partvis mye einer (brakkleggingsfase). Den har lavt beitetrykk i lyngheiene, men bedre i engflekken. Til tross for beliggenhet nær storhavet er det forholdsvis lite forsøpling på grunn av at det ryddes aktivt i området.

Naturmangfoldvurdering: Lite - **Naturmangfoldbeskrivelse:** Naturmangfold er vurdert til lita da lokaliteten er liten og har forekomst av stort sett gammel lyng. Lokaliteten er en del av et større kulturlandskap med lyngheier og beitemarker på Leknesøyan. Ingen rødlistearter av karplanter, moser, sopp og lav ble registrert i forbindelse med undersøkelsene og ingen rødlistearter av karplanter, moser, sopp og lav er kjent fra før. Enkelte arter av beitemarksopp er påvist, og en kan ikke utelukke at flere undersøkelser vil kunne fange opp et større mangfold av slike arter, rødlistearter inkludert. På fjære sjø henger denne sammen med Hestøya, Burøya og øyene mot nord inkludert Storøya.

Samlet lokalitetskvalitet: Lav kvalitet

Kartleggers kommentar:

Områdenavn: Jektvika- **NIN ID:** NINFP2310138596 - **Areal (m²):** 7 081 – **Naturtype:** Kystlynghei

Tilstandsvurdering: Svært redusert- **Tilstandsbeskrivelse:** Tilstand er vurdert til svært redusert da lokaliteten består av et tett plantefelt med sitkagran (SE) der røsslyngen er gått ut og erstattet med gras og skogsarter i feltsjiktet.

Naturmangfoldvurdering: - **Naturmangfoldbeskrivelse:**

Samlet lokalitetskvalitet: Svært lav kvalitet

Kartleggers kommentar:

Områdenavn: Burøysdraget- **NIN ID:** NINFP2310138592 - **Areal (m²):** 38 415 – **Naturtype:** Kystlynghei

Tilstandsvurdering: God - **Tilstandsbeskrivelse:** Tilstand er vurdert til god da lokaliteten er i bruk som beite for sau, og har vært i bruk i en periode etter et driftsopphold. Den har ikke vært brent på lenge, men beitetrykket gjør likevel at lokaliteten fremstår som intakt. Det er ikke registrert fremmedarter eller spor etter ferdsel med tyngre kjøretøyer. Til tross for beliggenhet nær storhavet er det forholdsvis lite forsøpling på grunn av at det ryddes aktivt i området.

Naturmangfoldvurdering: Moderat - **Naturmangfoldbeskrivelse:** Naturmangfold er vurdert til moderat da lokaliteten har forekomster av lyng i ulike faser, inkludert byggefase. At lyng i byggefase forekommer i så stor grad, skyldes ikke brenning, men snarere intensiv tørke i Trøndelag for en del år siden (2014), som tok livet av mye gammel lyng. Lokaliteten er en del av et større kulturlandskap med lyngheier og beitemarker på Leknesøyan. Av rødlistearter er mørkskjellet vokssopp (VU) registrert i tillegg til enkelte andre arter av beitemarksopp, og en kan ikke utelukke at flere undersøkelser vil kunne fange opp et større mangfold av slike arter, flere rødlistearter inkludert.

Samlet lokalitetskvalitet: Høy kvalitet

Kartleggers kommentar:

Områdenavn: Klakken- **NIN ID:** NINFP2310136983 - **Areal (m²):** 81 041 – **Naturtype:** Kystlynghei

Tilstandsvurdering: God - **Tilstandsbeskrivelse:** Tilstand er vurdert til god da lokaliteten er i bruk som beite for sau, og har vært i bruk i lang tid etter et droftsopphold. Sammenlignet med i 2018 da lokaliteten sist ble undersøkt, ser en tydelig at beitetrykket har gått opp og gjengroingsgraden er redusert. Den har ikke vært brent på lenge, men beitetrykket gjør likevel at lokaliteten fremstår som intakt. Det er ikke registrert fremmedarter eller spor etter ferdsel med tyngre kjøretøyer. Til tross for beliggenhet nær storhavet er det forholdsvis lite forsøpling på grunn av at det ryddes aktivt i området.

Naturmangfoldvurdering: Moderat - **Naturmangfoldbeskrivelse:** Naturmangfold er vurdert til moderat da lokaliteten har forekomster av lyng i ulike faser, inkludert byggefase. At lyng i byggefase forekommer i så stor grad, skyldes ikke brenning, men snarere intensiv tørke i Trøndelag for en del år siden (2014), som tok livet av mye gammel lyng. Lokaliteten er en del av et større kulturlandskap med lyngheier og beitemarker på Leknesøyan. Ingen rødlistearter av karplanter, moser, sopp og lav ble registrert i forbindelse med undersøkelsene og ingen rødlistearter av karplanter, moser, sopp og lav er kjent fra før.

Samlet lokalitetskvalitet: Høy kvalitet

Kartleggers kommentar:

Områdenavn: Kjerringholmen Ø- **NIN ID:** NINFP2310138601 - **Areal (m²):** 2 476 – **Naturtype:** Kystlynghei

Tilstandsvurdering: Moderat - **Tilstandsbeskrivelse:** Tilstand er vurdert til moderat da lokaliteten har vært ute av bruk i en periode, men nå er i bruk som beite. Den er derfor i begynnende gjengroing med partvis mye einer (brakkeleggingsfase). Den har lavt beitetrykk i lyngheiene, men bedre i engflekkeene. Til tross for beliggenhet nær storhavet er det forholdsvis lite forsøpling på grunn av at det ryddes aktivt i området.

Naturmangfoldvurdering: Moderat - **Naturmangfoldbeskrivelse:** Naturmangfold er vurdert til lita da lokaliteten er liten, men har forekomster av lyng i ulike faser, inkludert byggefase. At lyng i byggefase forekommer spredt skyldes ikke brenning, men snarere intensiv tørke i Trøndelag for en del år siden (2014), som tok livet av mye gammel lyng. Lokaliteten er en del av et større kulturlandskap med lyngheier og beitemarker på Leknesøyan. Ingen rødlistearter av karplanter, moser, sopp og lav ble registrert i forbindelse med undersøkelsene og ingen rødlistearter av karplanter, moser, sopp og lav er kjent fra før. Enkelte arter av beitemarksopp er påvist, og en kan ikke utelukke at flere undersøkelser vil kunne fange opp et større mangfold av slike arter, rødlistearter inkludert. På fjære sjø henger øya sammen med Hestøya, Burøya og øyene mot nord inkludert Storøya.

Samlet lokalitetskvalitet: Moderat kvalitet

Kartleggers kommentar:

Områdenavn: Hestøya V- **NIN ID:** NINFP2310138591 - **Areal (m²):** 12 353 – **Naturtype:** Kystlynghei

Tilstandsvurdering: God - **Tilstandsbeskrivelse:** Tilstand er vurdert til god da lokaliteten har vært i bruk som beite i en lang periode og derfor har få tegn på gjengroing. Partvis forekommer likevel mye einer. Lokaliteten har moderat beitetrykk i lyngheiene, men bedre i engflekkeene og værer tydelig preg av dagens beite med sau. Til tross for beliggenhet nær storhavet er det forholdsvis lite forsøpling på grunn av at det ryddes aktivt i området.

Naturmangfoldvurdering: Moderat - **Naturmangfoldbeskrivelse:** Naturmangfold er vurdert til moderat da lokaliteten er liten, men har forekomster av lyng i ulike faser, inkludert byggefase. At lyng i byggefase forekommer spredt skyldes ikke brenning, men snarere intensiv tørke i Trøndelag for en del år siden (2014), som tok livet av mye gammel lyng. Lokaliteten er en del av et større kulturlandskap med lyngheier og beitemarker på Leknesøyan. Ingen rødlistearter av karplanter, moser, sopp og lav ble registrert i forbindelse med undersøkelsene og ingen rødlistearter av karplanter, moser, sopp og lav er kjent fra før. Enkelte arter av beitemarksopp er påvist, og en kan ikke utelukke at flere undersøkelser vil kunne fange opp et større mangfold av slike arter, rødlistearter inkludert.

Samlet lokalitetskvalitet: Høy kvalitet

Kartleggers kommentar:

Områdenavn: Røyrskjæret- **NIN ID:** NINFP2310138605 - **Areal (m²):** 30 864 – **Naturtype:** Kystlynghei

Tilstandsvurdering: Moderat - **Tilstandsbeskrivelse:** Tilstand er vurdert til moderat da lokaliteten har vært ute av bruk i en periode, men nå er i bruk som beite. Den er derfor i begynnende gjengroing med partvis mye einer (brakkeleggingsfase). Den har lavt beitetrykk i lyngheiene, men bedre i engflekkeene. Til tross for beliggenhet nær storhavet er det forholdsvis lite forsøpling på grunn av at det ryddes aktivt i området.

Naturmangfoldvurdering: Moderat - **Naturmangfoldbeskrivelse:** Naturmangfold er vurdert til moderat da lokaliteten er liten og har forekomst av stort sett gammel lyng. Den har imidlertid forekomst av en rødlisteart (rødskivevokssopp - NT), noe som hever naturmangfold til moderat. Også enkelte andre arter av beitemarksopp er påvist, og en kan ikke utelukke at flere undersøkelser vil kunne fange opp et større mangfold av slike arter, rødlistearter inkludert. Lokaliteten er en del av et større kulturlandskap med lyngheier og beitemarker på Leknesøyan. Ingen rødlistearter av karplanter, moser, sopp og lav ble registrert i forbindelse med undersøkelsene og ingen rødlistearter av karplanter, moser, sopp og lav er kjent fra før. Enkelte arter av beitemarksopp er påvist,

og en kan ikke utelukke at flere undersøkelser vil kunne fange opp et større mangfold av slike arter, rødlistearter inkludert.

Samlet lokalitetskvalitet: Moderat kvalitet

Kartleggers kommentar:

Områdenavn: Senningan- **NIN ID:** NINFP2310137021 - **Areal (m²):** 712 363 – **Naturtype:** Kystlynghei

Tilstandsvurdering: Moderat - **Tilstandsbeskrivelse:** Tilstand er vurdert til moderat da lokaliteten har vært ute av bruk i lang tid og er i gjengroing med opphoping av dødt gras, en del gammel lyng og oppslag av einer og unge trær. Den har ikke vært brent på lenge, men en del av lyngen er likevel ung som følge av tørken i 2014. Det er registrert spredning av fremmedarter som sittkagran og bergfuru (begge SE), men i begrenset omfang. I tillegg er det spredning av norsk furu og bjørk. Til tross for beliggenhet nær storhavet er det forholdsvis lite forsøpling på grunn av at det ryddes aktivt i området.

Naturmangfoldvurdering: Stort - **Naturmangfoldbeskrivelse:** Naturmangfold er vurdert til stort da lokaliteten er over 300 daa hvor det meste av lokaliteten består av kalkrike kystlyngheier (olivinhei) og har forekomster av lyng i ulike faser, inkludert byggefase. At lyng i byggefase forekommer i så stor grad, skyldes ikke brenning, men snarere intensiv tørke i Trøndelag for en del år siden (2014), som tok livet av mye gammel lyng. Lokaliteten er en del av et større kulturlandskap med lyngheier og beitemarker på Leknesøyan. Av rødlistearter er lutvokssopp og blåstarr (begge NT) registrert i engflekke i lyngheiene. Også enkelte andre arter av beitemarksopp er påvist til tross for at engflekke har mye dødt gras, og en kan ikke utelukke at flere undersøkelser vil kunne fange opp et større mangfold av slike arter, rødlistearter inkludert. Særlig om en gjennomfører undersøkelser etter igangsatt skjøtsel.

Samlet lokalitetskvalitet: Høy kvalitet

Kartleggers kommentar:

Områdenavn: Ytter Kråkberget- **NIN ID:** NINFP2310138603 - **Areal (m²):** 73 407 – **Naturtype:** Kystlynghei

Tilstandsvurdering: Moderat - **Tilstandsbeskrivelse:** Tilstand er vurdert til moderat da lokaliteten har vært ute av bruk i lang tid og er i gjengroing med opphoping av dødt gras, en del gammel lyng og oppslag av une trær og einer. Den har ikke vært brent på lenge, men en del av lyngen er likevel ung som følge av tørken i 2014. Det er registrert spredning av fremmedarter som sittkagran og bergfuru (begge SE), men i begrenset omfang. I tillegg er det spredning av norsk furu og bjørk. Til tross for beliggenhet nær storhavet er det forholdsvis lite forsøpling på grunn av at det ryddes aktivt i området.

Naturmangfoldvurdering: Moderat - **Naturmangfoldbeskrivelse:** Naturmangfold er vurdert til moderat da lokaliteten er liten, men har forekomster av lyng i ulike faser, inkludert byggefase. At lyng i byggefase forekommer i så stor grad, skyldes ikke brenning, men snarere intensiv tørke i Trøndelag for en del år siden (2014), som tok livet av mye gammel lyng. Ingen rødlistearter av karplanter, moser, sopp og lav ble registrert og ingen rødlistearter av karplanter, moser, sopp og lav er kjent fra før. Lokaliteten er undersøkt for beitemarksopp ved ett tilfelle uten at slike arter er registrert. Lokaliteten er en del av et større kulturlandskap med lyngheier og beitemarker på Leknesøyan.

Samlet lokalitetskvalitet: Moderat kvalitet

Kartleggers kommentar:

Områdenavn: Kjerringholmen N- **NIN ID:** NINFP2310138598 - **Areal (m²):** 6 904 – **Naturtype:** Kystlynghei

Tilstandsvurdering: Moderat - **Tilstandsbeskrivelse:** Tilstand er vurdert til moderat da lokaliteten har vært ute av bruk i en periode, men nå er i bruk som beite. Den er derfor i begynnende gjengroing med partivis mye einer (brakkleggingsfase). Den har lavt beitetrykk i lyngheiene, men bedre i engflekke. Til tross for beliggenhet nær storhavet er det forholdsvis lite forsøpling på grunn av at det ryddes aktivt i området.

Naturmangfoldvurdering: Moderat - **Naturmangfoldbeskrivelse:** Naturmangfold er vurdert til lita da lokaliteten er liten, men har forekomster av lyng i ulike faser, inkludert byggefase. At lyng i byggefase forekommer spredt skyldes ikke brenning, men snarere intensiv tørke i Trøndelag for en del år siden (2014), som tok livet av mye gammel lyng. Lokaliteten er en del av et større kulturlandskap med lyngheier og beitemarker på Leknesøyan. Ingen rødlistearter av karplanter, moser, sopp og lav ble registrert i forbindelse med undersøkelsene og ingen rødlistearter av karplanter, moser, sopp og lav er kjent fra før. Enkelte arter av beitemarksopp er påvist, og en kan ikke utelukke at flere undersøkelser vil kunne fange opp et større mangfold av slike arter, rødlistearter inkludert. På fjære sjø henger øya sammen med Hestøya, Burøya og øyene mot nord inkludert Storøya.

Samlet lokalitetskvalitet: Moderat kvalitet

Kartleggers kommentar:

Områdenavn: Onholmen- **NIN ID:** NINFP2310138593 - **Areal (m²):** 43 631 – **Naturtype:** Kystlynghei

Tilstandsvurdering: God - **Tilstandsbeskrivelse:** Tilstand er vurdert til god da lokaliteten består av kystlyngheier som ikke er brent på lang tid, men har vært i bruk som beite for værere mer eller mindre kontinuerlig i en lengre periode. Den er uten spor etter nyere menneskelige inngrep. Til tross for beliggenhet nær storhavet er det forholdsvis lite forsøpling på grunn av at det ryddes aktivt i området.

Naturmangfoldvurdering: Moderat - **Naturmangfoldbeskrivelse:** Naturmangfold er vurdert til moderat da lokaliteten har forekomster av lyng i ulike faser, inkludert byggefase. At lyng i byggefase forekommer i så stor grad, skyldes ikke brenning, men snarere intensiv tørke i Trøndelag for en del år siden (2014), som tok livet av mye gammel lyng. Lokaliteten er en del av et større kulturlandskap med lyngheier og beitemarker på Leknesøyan. Av rødlistearter er blårandrødspore (NT) registrert sammen med enkelte andre arter av beitemarksopp, og en kan ikke utelukke at flere undersøkelser vil kunne fange opp et større mangfold av slike arter, rødlistearter inkludert.

Samlet lokalitetskvalitet: Høy kvalitet

Kartleggers kommentar:

Områdenavn: Hestøya- **NIN ID:** NINFP2310137017 - **Areal (m²):** 140 816 – **Naturtype:** Kystlynghei

Tilstandsvurdering: God - **Tilstandsbeskrivelse:** Tilstand er vurdert til god da lokaliteten har vært i bruk som beite i en lang periode etter et driftsopphold siden 1960-tallet, og derfor har få tegn på gjengroing. Partivis forekommer likevel mye einer. Mindre partier er brent i nyere tid. Lokaliteten har moderat beitetrykk i lyngheiene, men bedre i engflekken og værder tydelig preg av dagens beite med sau, storfe og geit. Til tross for beliggenhet nær storhavet er det forholdsvis lite forsøpling på grunn av at det ryddes aktivt i området.

Naturmangfoldvurdering: Stort - **Naturmangfoldbeskrivelse:** Naturmangfold er vurdert til stort da lokaliteten er mellom 30 og 300 daa hvor det meste av lokaliteten består av kalkrike kystlyngheier (olivinhei) og har forekomster av lyng i ulike faser, inkludert byggefase. At lyng i byggefase forekommer i så stor grad, skyldes både brenning og intensiv tørke i Trøndelag for en del år siden (2014), som tok livet av mye gammel lyng. Lokaliteten er en del av et større kulturlandskap med lyngheier og beitemarker på Leknesøyan. Av rødlistearter er lutvokssopp og blåstarr (begge NT) registrert i engflekken i lyngheiene. Også en rekke andre arter av beitemarksopp er påvist, og en kan ikke utelukke at flere undersøkelser vil kunne fange opp et større mangfold av slike arter, rødlistearter inkludert. På fjære sjø henger Hestøya og Burøya sammen med flere av holmene rundt inkludert Storøya i nord.

Samlet lokalitetskvalitet: Svært høy kvalitet

Kartleggers kommentar:

Områdenavn: Kjerringholmen- **NIN ID:** NINFP2310138594 - **Areal (m²):** 18 013 – **Naturtype:** Kystlynghei

Tilstandsvurdering: God - **Tilstandsbeskrivelse:** Tilstand er vurdert til god da lokaliteten har vært i bruk som beite i en lang periode etter et driftsopphold siden 1960-tallet, og derfor har få tegn på gjengroing. Partivis forekommer likevel mye einer. Lokaliteten har moderat beitetrykk i lyngheiene, men bedre i engflekken og værder tydelig preg av dagens beite med sau, storfe og geit. Til tross for beliggenhet nær storhavet er det forholdsvis lite forsøpling på grunn av at det ryddes aktivt i området.

Naturmangfoldvurdering: Moderat - **Naturmangfoldbeskrivelse:** Naturmangfold er vurdert til lita da lokaliteten er liten, men har forekomster av lyng i ulike faser, inkludert byggefase. At lyng i byggefase forekommer spredt skyldes ikke brenning, men snarere intensiv tørke i Trøndelag for en del år siden (2014), som tok livet av mye gammel lyng. Lokaliteten er en del av et større kulturlandskap med lyngheier og beitemarker på Leknesøyan. Ingen rødlistearter av karplanter, moser, sopp og lav ble registrert i forbindelse med undersøkelsene og ingen rødlistearter av karplanter, moser, sopp og lav er kjent fra før. Enkelte arter av beitemarksopp er påvist, og en kan ikke utelukke at flere undersøkelser vil kunne fange opp et større mangfold av slike arter, rødlistearter inkludert. På fjære sjø henger øya sammen med Hestøya, Burøya og øyene mot nord inkludert Storøya.

Samlet lokalitetskvalitet: Høy kvalitet

Kartleggers kommentar:

Områdenavn: Leiskjæret- **NIN ID:** NINFP2310136981 - **Areal (m²):** 11 096 – **Naturtype:** Kystlynghei

Tilstandsvurdering: Moderat - **Tilstandsbeskrivelse:** Tilstand er vurdert til moderat da lokaliteten har vært ute av bruk i lang tid og er i gjengroing med opphoping av dødt gras, en del gammel lyng og oppslag av unge trær. Den har ikke vært brent på lenge, men en del av lyngen er likevel ung som følge av tørken i 2014. Det er registrert spredning av fremmedarter som sitkagran og bergfuru (begge SE), men i begrenset omfang. I tillegg er det spredning av norsk furu og bjørk. Til tross for beliggenhet nær storhavet er det forholdsvis lite forsøpling på grunn av at det ryddes aktivt i området.

Naturmangfoldvurdering: Moderat - **Naturmangfoldbeskrivelse:** Naturmangfold er vurdert til moderat da lokaliteten er liten, men har forekomster av lyng i ulike faser, inkludert byggefase. At lyng i byggefase forekommer i så stor grad, skyldes ikke brenning, men snarere intensiv tørke i Trøndelag for en del år siden (2014), som tok livet av mye gammel lyng. Ingen rødlistearter av karplanter, moser, sopp og lav ble registrert og ingen rødlistearter av karplanter, moser, sopp og lav er kjent fra før. Lokaliteten er ikke undersøkt for beitemarksopp. Lokaliteten er en del av et større kulturlandskap med lyngheier og beitemarker på Leknesøyan.

Samlet lokalitetskvalitet: Moderat kvalitet

Kartleggers kommentar:

Områdenavn: Senningan 2- **NIN ID:** NINFP2310137020 - **Areal (m²):** 2 178 – **Naturtype:** Kystlynghei

Tilstandsvurdering: Svært redusert - **Tilstandsbeskrivelse:** Tilstand er vurdert til svært redusert da lokaliteten består av et tett plantefelt med norsk furu der røsslyngen er gått ut og erstattet med gras og skogsarter i feltsjiktet.

Naturmangfoldvurdering: - **Naturmangfoldbeskrivelse:**

Samlet lokalitetskvalitet: Svært lav kvalitet

Kartleggers kommentar:

Områdenavn: Indre Oterholmen- **NIN ID:** NINFP2310138604 - **Areal (m²):** 9 168 – **Naturtype:** Kystlynghei

Tilstandsvurdering: Moderat - **Tilstandsbeskrivelse:** Tilstand er vurdert til moderat da lokaliteten har vært ute av bruk i en periode, men nå er i bruk som beite. Den er derfor i begynnende gjengroing med partivis mye einer (brakkeleggingsfase). Den har lavt beitetrykk i lyngheiene, men bedre i engflekken. Til tross for beliggenhet nær storhavet er det forholdsvis lite forsøpling på grunn av at det ryddes aktivt i området.

Naturmangfoldvurdering: Moderat - **Naturmangfoldbeskrivelse:** Naturmangfold er vurdert til lita da lokaliteten er liten, men har forekomster av lyng i ulike faser, inkludert byggefase. At lyng i byggefase forekommer spredt skyldes ikke brenning, men snarere intensiv tørke i Trøndelag for en del år siden (2014), som tok livet av mye gammel lyng. Lokaliteten er en del av et større kulturlandskap med lyngheier og beitemarker på Leknesøyan. Ingen

rødlistearter av karplanter, moser, sopp og lav ble registrert i forbindelse med undersøkelsene og ingen rødlistearter av karplanter, moser, sopp og lav er kjent fra før. Enkelte arter av beitemarksopp er påvist, og en kan ikke utelukke at flere undersøkelser vil kunne fange opp et større mangfold av slike arter, rødlistearter inkludert.

Samlet lokalitetskvalitet: Moderat kvalitet

Kartleggers kommentar:

Områdenavn: Bukkholmen- **NIN ID:** NINFP2310138606 - **Areal (m²):** 25 896 – **Naturtype:** Kystlynghei

Tilstandsvurdering: Moderat - **Tilstandsbeskrivelse:** Tilstand er vurdert til moderat da lokaliteten har vært ute av bruk i en periode, men nå er i bruk som beite. Den er derfor i begynnende gjengroing med partivis mye einer (brakkleggingsfase). Den har lavt beitetrykk i lyngheiene, men bedre i engflekke. Til tross for beliggenhet nær storhavet er det forholdsvis lite forsøpling på grunn av at det ryddes aktivt i området.

Naturmangfoldvurdering: Moderat - **Naturmangfoldbeskrivelse:** Naturmangfold er vurdert til lita da lokaliteten er liten, men har forekomster av lyng i ulike faser, inkludert byggefase. At lyng i byggefase forekommer spredt skyldes ikke brenning, men snarere intensiv tørke i Trøndelag for en del år siden (2014), som tok livet av mye gammel lyng. Lokaliteten er en del av et større kulturlandskap med lyngheier og beitemarker på Leknesøyan. Ingen rødlistearter av karplanter, moser, sopp og lav ble registrert i forbindelse med undersøkelsene og ingen rødlistearter av karplanter, moser, sopp og lav er kjent fra før. Enkelte arter av beitemarksopp er påvist, og en kan ikke utelukke at flere undersøkelser vil kunne fange opp et større mangfold av slike arter, rødlistearter inkludert. Det er grunn til å nevne at kysthumle (NT) ble registrert i forbindelse med undersøkelsene.

Samlet lokalitetskvalitet: Moderat kvalitet

Kartleggers kommentar:

Områdenavn: Kjerringholmen Ø- **NIN ID:** NINFP2310138597 - **Areal (m²):** 4 075 – **Naturtype:** Naturbeitemark

Tilstandsvurdering: God - **Tilstandsbeskrivelse:** Tilstand er vurdert god da lokaliteten har vært i bruk som beite i en lang periode etter et driftsopphold siden 1960-tallet, og derfor har få tegn på gjengroing. Lokaliteten har moderat beitetrykk, og værere tydelig preg av dagens beite med sau, storfe og geit. Til tross for beliggenhet nær storhavet er det forholdsvis lite forsøpling på grunn av at det ryddes aktivt i området.

Naturmangfoldvurdering: Lite - **Naturmangfoldbeskrivelse:** Naturmangfold er vurdert til lite da lokaliteten er liten, under 8 daa. Enkelte habitatspesifikke arter (4 observerte arter) er registrert. Enga er mer variert enn det som fremkommer i kvalitetsvurderingen, og blant annet forekommer fukteng i små partier, men disse utgjør under 20% av lokaliteten. Ingen rødlistearter av karplanter, moser, sopp og lav ble registrert i forbindelse med undersøkelsene og ingen rødlistearter av karplanter, moser, sopp og lav er kjent fra før. Enga er bare raskt undersøkt for beitemarksopp. Av arter inngår blant annet blåklomme, bråtestarr, kornstarr, mjørdurt, gulmaure, bakkefrytle, engfiol og gulaks i feltsjiktet.

Samlet lokalitetskvalitet: Moderat kvalitet

Kartleggers kommentar:

Områdenavn: Senningsbukta- **NIN ID:** NINFP2310137009 - **Areal (m²):** 32 950 – **Naturtype:** Naturbeitemark

Tilstandsvurdering: Dårlig - **Tilstandsbeskrivelse:** Tilstand er vurdert til dårlig da lokaliteten har vært ute av bruk en tid og er i gjengroing med opphoping av mye dødt gras og tykke mosematter. Spredning av sitkagran (SE) er registrert sparsomt fra nærliggende plantefelt.

Naturmangfoldvurdering: Stort - **Naturmangfoldbeskrivelse:** Naturmangfold er vurdert til stort da lokaliteten er stor og variert, med innslag av rike fuktenger og tørrere partier. Av rødlistearter er blåstarr, blårandrødspore og lutvokssopp (alle NT) registrert i tillegg til en rekke ikke rødlista arter av karplanter og beitemarksopp. I feltsjiktet inngår blant annet mjørdurt, gulmaure, dunhavre, gulaks, blåklomme, prestekrage og engkvein. Kartlegging av beitemarksopp er kun gjennomført en gang, og en kan ikke utelukke at flere undersøkelser vil kunne fange opp et større mangfold av slike arter, rødlistearter inkludert. Særlig om en gjennomfører undersøkelser etter igangsatt skjøtsel.

Samlet lokalitetskvalitet: Moderat kvalitet

Kartleggers kommentar:

Områdenavn: Oterholmen- **NIN ID:** NINFP2310138602 - **Areal (m²):** 8 891 – **Naturtype:** Naturbeitemark

Tilstandsvurdering: Moderat - **Tilstandsbeskrivelse:** Tilstand er vurdert til moderat da lokaliteten har vært ute av bruk i en lengre periode og derfor har enkelte tegn på gjengroing med partivis mye einer en tette matter av gammelt gras. De siste årene har lokaliteten vært sporadisk beita av dyr fra nærliggende øyer. Den har lavt beitetrykk. Til tross for beliggenhet nær storhavet er det forholdsvis lite forsøpling på grunn av at det ryddes aktivt i området.

Naturmangfoldvurdering: Moderat - **Naturmangfoldbeskrivelse:** Naturmangfold er vurdert til moderat da lokaliteten er mellom 8 og 15 daa. Enkelte habitatspesifikke arter (4 observerte arter) er registrert. Enga er mer variert enn det som fremkommer i kvalitetsvurderingen, og blant annet forekommer fukteng i små partier, men disse utgjør under 20% av lokaliteten. Ingen rødlistearter av karplanter, moser, sopp og lav ble registrert i forbindelse med undersøkelsene og ingen rødlistearter av karplanter, moser, sopp og lav er kjent fra før. Enga er bare raskt undersøkt for beitemarksopp. Av arter inngår blant annet blåklomme, bråtestarr, kornstarr, mjørdurt, gulmaure, bakkefrytle, engfiol og gulaks i feltsjiktet.

Samlet lokalitetskvalitet: Moderat kvalitet

Kartleggers kommentar:

Områdenavn: Silsanden- **NIN ID:** NINFP2310138600 - **Areal (m²):** 9 413 – **Naturtype:** Semi-naturlig strandeng

Tilstandsvurdering: Dårlig - **Tilstandsbeskrivelse:** Tilstand er vurdert til dårlig da lokaliteten har vært ute av bruk en tid og er i gjengroing med opphoping av mye dødt gras og tykke musematter. Fremmedarter er ikke registrert. **Naturmangfoldvurdering:** Lite - **Naturmangfoldbeskrivelse:** Naturmangfold er vurdert til lite da lokaliteten er under 10 daa. Ingen rødlistearter av karplanter, moser, sopp og lav ble registrert i forbindelse med undersøkelsene og ingen rødlistearter av karplanter, moser, sopp og lav er kjent fra før. **Samlet lokalitetskvalitet:** Lav kvalitet

Kartleggers kommentar:

Områdenavn: Senningan N- **NIN ID:** NINFP2310138599 - **Areal (m²):** 5 037 – **Naturtype:** Semi-naturlig strandeng **Tilstandsvurdering:** Dårlig - **Tilstandsbeskrivelse:** Tilstand er vurdert til dårlig da lokaliteten har vært ute av bruk en tid og er i gjengroing med opphoping av mye dødt gras og tykke musematter. Fremmedarter er ikke registrert. **Naturmangfoldvurdering:** Lite - **Naturmangfoldbeskrivelse:** Naturmangfold er vurdert til lite da lokaliteten er under 10 daa. Ingen rødlistearter av karplanter, moser, sopp og lav ble registrert i forbindelse med undersøkelsene og ingen rødlistearter av karplanter, moser, sopp og lav er kjent fra før. **Samlet lokalitetskvalitet:** Lav kvalitet

Kartleggers kommentar:

Beskrivelser etter DN-Håndbok 13

Senningan

ID: BN00122048

Naturtype Kystlynghei

Utforming Rik tørrhei

Verdi Viktig

Utvalgt naturtype Kystlynghei

Registreringsdato 26.06.2018

Hevdstatus Svak hevd

Verdi begrunnelse Etter utkast til faktaark for kystlynghei fra juli 2015 oppnår lokaliteten høy vekt for areal da flere hundre daa av lokalitetens totale areal på 840 daa, er å regne som kalkrik kystlynghei. Den oppnår middels vekt på tilstand ut fra at enkelte partier er i gjengroing med trær, samtidig som det har vært et lengre opphold i beitebruken her. At det meste av lyng er i moden fase og degenereringsfase er også med å trekke ned. Den oppnår middels vekt på påvirkning/bruk fordi fremmede arter utgjør en betydelig del av de plantede trærne i området, men at spredningen av disse fremdeles er begrenset, og at plantasjene samlet sett utgjør forholdsvis små arealer. Ellers oppnår den lav til middels vekt på rødlistearter ut fra at slike er påvist tidligere, og at en regner med det er godt potensiale for slike arter fra flere artsgrupper, deriblant beitemarksopp og kalkkrevende og/eller sjeldne lav. Ut fra dette oppnår lokaliteten samlet sett verdien: Viktig – B. Verdien vil raskt forringes om ikke tiltak mot gjengroingen settes i verk. Grunnen er blant annet at det enda er få av bartrærne som har begynt å sette kongler, men en regner med at dette vil skje snart og at spredningen av fremmede bartrær da vil skyte ytterligere fart.

Innledning Lokalitetsbeskrivelsen er utarbeidet av Solfrid Helene Lien Langmo med assistanse av Finn Oldervik, begge Bioreg AS. Beskrivelsen er basert på en naturfaglig undersøkelse av Lien Langmo den 26.06.2018, på oppdrag fra grunneier. Lokaliteten ble registrert som et ledd i kartlegging av utvalgte eiendommer på Leka, og formålet med undersøkelse-ne var å påvise eventuelle verdifulle lokaliteter med kystlynghei, samt lokaliteter knyttet til disse, og utarbeidelse av skjøtelsesplaner for eventuelt registrerte kystlyngheier. Området har vært undersøkt tidligere, og det finnes noen registreringer i Artskart av karplanter fra 1993 og 1995. I tillegg inngår områdene på Senningan i allerede eksisterende skjøtelsesplan for Hestøya, Burøya og Senningan (Hasselvold, 2013). Disse registreringene består utelukkende av trivielle karplanter. I tillegg finnes det en del registreringer av fugl fra Leknesøyene i

nordvest. Beskrivelsen er basert på av utkast til faktaark for naturtypen fra juli 2015, samt at den også inkluderer terminologi etter NiN versjon 2.1 i målestokk 1:5000 basert på kartleggingsveileder for NiN-kartlegging (Bratli et al 2017). Rødlistestatus for arter følger norsk rødliste fra 2015, rødlistestatus for naturtyper følger rødlista for naturtyper fra 2018. Avgrensinga er basert på GPS-målinger og ortofoto og er trolig bedre enn 50 meter.

Beliggenhet og naturgrunnlag Lokaliteten ligger nordvest på øya Leka. Her ligger den nordvendt, og for det meste i le for vind og vær. Den varierer en god del topografisk med knauser og søkk. I nord, inne i Senningsbukta og øst for denne, forekommer partier med strandenger og beitemarker. Inne mellom knausene med lynghei finnes partier med beitemarker og myr. Lenger sør i lokaliteten finnes større partier med nakent berg der partiene med lyng ligger mer spredt. Lokaliteten grenser for det meste til intensivt oppdyrkede enger og gårdsbruk, og til arealer som stort sett utelukkende består av nakne berg og der vegetasjonen er svært sparsom. Ut fra dette er grensen i sør noe skjønnsmessig satt. I nord grenser lokaliteten til havet. I forsenkninger og bergsprekker finnes basekrevende vegetasjon, mens oppe på selve heiene er det for det meste artsfattig, men likevel med innslag av kalkkrevende arter. Berggrunnen er varierende, med bergarter som harzburgitt, lherzolitt, dunitt, serpentinit. Løsmassene er for det meste sparsomme og usammenhengende, eller består av tynt humusdekke over berggrunnen, men i enkelte søkk finnes tykke marine strandavsetninger, samt tynnere hav- og fjordavsetninger og strandavsetninger. Spredt finnes også mindre innslag av morenemateriale og torv og myr (Kilde: NGU). Strandavsetningene ser ut til å bestå delvis av skjellsand og delvis av grovere sand og grus. Moen (1998) plasserer lokaliteten i sørboreal vegetasjonssone, og i sterkt oseanisk vegetasjonsseksjon, humid underseksjon (O3h).

Naturtyper og utforminger Lokaliteten er registrert som kystlynghei, og er for det aller meste å regne som olivinhei (60 %). I tillegg til kystlynghei finnes betydelige arealer med kalkrike nakne berg og grunnlendt mark (til sammen omtrent 30 %). De siste 10 prosentene er fordelt på en rekke naturtyper, deriblant strandeng, rikmyr og semi-naturlig eng (naturbeitemark). Etter NiN 2.1 er kystlyngheiene regnet som sterkt kalkrik kystlynghei (T34-C-6) (60 %) med bK trinn a (berggrunn med avvikende kjemisk sammensetning trinn a – ultramafisk). Arealene med nakent berg regnes som uttørkingseksponerte temmelig til ekstremt kalkrike berg, bergvegger og knauser (T1-C-8) (bK trinn a) og lite uttørkingseksponerte temmelig til ekstremt kalkrike berg (T1-C-7) (bK trinn a). Til sammen utgjør disse ca. 20 % av lokalitetens totalareal. Det finnes også betydelige arealer med grunnlendt mark (ca. 10 %) av typene åpen svakt kalkrik og åpen sterkt kalkrik grunnlendt lyngmark (T2-C-5 og T2-C-7) og åpen svakt kalkrik og åpen sterkt kalkrik grunnlendt lav-mark (T2-C-6 og T2-C-8). Engarealene regnes som sterkt kalkrik eng med klart hevdpreg (T32-C-8). Ellers finnes enkelte myrarealer som regnes som temmelig til ekstremt kalkrike myrkanter (V1-C-8) og sterkt intermediære og litt kalkrike myrkanter (V1-C-7). I enkelte av de største sammenhengende myrarealene finnes også fragmenter av fattigere myrtyper. Langs sjøen finnes partier med strandenger fordelt på kartleggingsenhetene strandenger i nedre og midtre geolitoral (T12-C-1), nedre semi-naturlig strandeng (T33-C-1) og øvre semi-naturlig strandeng (T33-C-2), i tillegg til små områder med beskyttede og moderat eksponerte driftvoller (T24-C-1). Naturtypen kystlynghei er regnet som en sterkt truet naturtype (EN) på rødlista for naturtyper fra 2018. Også rik åpen sørlig jordvannsmyr og semi-naturlig strandeng regnes som sterkt truet (EN) på samme liste. Semi-naturlig eng, åpen grunnlendt kalkrik mark i sørboreal sone og strandeng er regnet som sårbar (VU).

Artsmangfold Røsslyng dominerer store partier innenfor lokaliteten sammen med mye krekling og blokkebær. Særlig er sluttet lyngvegetasjon godt utviklet i nord. I skråningen i vest finnes også partier

med en god del blåbærlyng. I tillegg finnes store partier der urter og gras er mer fremtredende, og lyngen spiller en mindre rolle. Det ble det registrert arter som rødsildre, lodnerublom, fjellsmelle, kattedot, blåstarr (partier med blåstarr-eng), vill-lin, vanlig nattfiol, grov nattfiol, vårmarihand, fjellfrøstjerne, dvergjamne, fjellsmelle, storblåfjær, gjeldkarve, hårstarr, flekkmure, hvitmaure, gulmaure, fjelltistel, loppestarr og murburkne. Myrer og fuktige søkk inneholder for det meste krevende vegetasjon og er dominert av brunmoser som myrstjernemose, fettmose, brunmakkmose og kammose i tillegg til mindre partier med torvmoser. Av arter kan ellers nevnes enghumleblom, jåblom, dvergjamne, engstarr, taglstarr, særbustarr, loppestarr, myrsnelle, myrsauløk, småsivaks, svarttopp, bjørnebrodd, gulsildre, fjelltistel, engmarihand, vanlig natt-fiol, sumphaukeskjegg, breimyrull og blåstarr. I de fuktigste partiene og i dammene forekom i tillegg strengstarr og bukkeblad. De fleste strandengene er små, men godt utviklet og med arter som buestarr, fjærekoll, fjæresauløk, strandkjempe, fjæresivaks, saltgras sp., gulaks, rødsvingel, rundbelg, tirltunge og mjødukt. Sentralt i lokaliteten rundt utløpet av Senningsbekken finnes også et større parti med strandenger. Her finnes arter som enghavre, strandrug, krypkvein, fjæresivaks og rustsivaks. På skjellsand ble det registrert forekomster av fingerglye. Engarealene er dominert av arter som gulaks, dunhavre og engkvein sammen med blant annet småengkall, marinøkkel, harerug, gulmaure, hvitmaure, gjeldkarve, legeveronika og bakkefrytle. Bergene er for det meste artsfattige og mange steder helt uten arter, men arter som putevrimose, labbmose, krypsilkemose, kammose samt at murburkne og grønmburkne ble registrert. I deler av lokaliteten er det plantet bergfuru/vrifuru i tillegg til noe sitka-/lutzgran. Disse har begynt å spre seg i lokaliteten, men de fleste trærne er enda unge. Fra tidligere finnes noen få registreringer av vanlige karplanter i Artskart. Det ble ikke registrert beitemarksopp i forbindelse med undersøkelsene, men en regner med at en del av engflekkeene innenfor lokaliteten har godt potensiale for slike, inkludert sjeldne og rødlistede arter. Det ble observert spor etter oter (VU) flere steder innenfor lokaliteten ved undersøkelsene i 2018. Av fugl ble kun vanlige arter observert, men området er viktig blant annet for ender, vadere og gjess, og må sees i sammenheng med Leknesøyene dyrefredningsområde i nord.

Påvirkning Tidligere har området vært brukt som beite for flere gårder, og det var da beitet både med kyr og sauer. Dette beitet opphørte for 60-70 år siden, og området har stått mer eller mindre uten skjøtsel siden (Jacob Sandvik pers.med.). Innenfor lokaliteten finnes også engarealer som bærer tydelig preg av tidligere beite og slått. En kan heller ikke ute-lukke at det har vært bosetning her ute lenger bak i tiden. Planen er nå å starte med utgangensau. Området er ikke gjerdet inne. Lyng og sviing: Nåværende brukere kjenner ikke til hvorvidt det har vært drevet sviing i dette området, men det er likevel grunn til å tro at det kan ha vært brent her ut fra Lekas historie. Sviing er i løpet av de senere årene gjenopp-tatt blant annet på Skeisneset. Innenfor lokaliteten er mye av lyngen gammel, grov og forvedet. På enkelte knauser og i flatere partier er den mye tydeligere preget av vindslitasje, og for det meste kortvokst (10-20 cm). Her fremstår den også som noe yngre, selv om den trolig for det meste er sent moden og tidlig degenererende iht. lyngheisysklusen i skjøttelsboka for kulturlandskap (Norderhaug et al. 1999). I enkelte områder finnes det som nevnt partier med plantet ungskog. Generelt bærer området preg av en noe svak hevd. Gjengroingen i området later i stor grad til å være av nyere dato, og i store deler av lokaliteten kan skjøtsel gjenopptas uten omfattende restaureringstiltak. Unntaket er arealer som er tilplantet med bartrær. Disse må fjernes før en kan gjennomføre kontrollert brenning. Et naust ligger øst i lokaliteten. Spredt i lokaliteten finnes gravrøyser fra jernalder (Kilde: Askeladden). En kan ikke utelukke helt at det finnes spor etter bosetning her, selv om slike ikke ble observert.

Fremmede arter Bergfuru/vrifuru, sitka-/lutzgran, både gran og furu i spredning.

Råd om skjøtsel og hensyn Beite: Beiting med sau må gjenopptas. En bør vurdere å la dem gå ute hele året. Det må være et mål at mest mulig av det foret sauene trenger skal komme fra utmarka. Tilleggsfôring bør begrenses til bestemte arealer, gjerne øst eller vest i lokaliteten der det er lett tilgang via vei. Etter hvert som lokaliteten restaureres/utvikles, vil beiteverdien i området også øke, og det vil være naturlig å vurdere antallet dyr kontinuerlig. Her må en også se denne lokaliteten i sammenheng med resten av gården og de andre lokalitetene med kystlynghei som er registrert her. Gjengroing: Spredt i lokaliteten finnes plantefelt med fremmede treslag, for det meste bergfuru/vrifuru, men også noen små forekomster av sitka-/lutzgran, norsk furu og norsk gran. Furu sprer seg i lokaliteten, særlig nordøst for plantefeltene. Plantefeltene må hugges ned og fjernes før lyngbrenning. Særlig sitka-/lutzgran har mange steder vist seg å bli et stort problem i kystlyngheier. En må imidlertid være obs på at fjerning av skogen i de bratteste skråningene, kan medføre en viss fare for erosjon etter brenning om alle krattene fjernes. I første rekke er dette på grunn av tråkk fra sauene som vil beite intensivt på de nysvidde områdene. Om enkelte kratt, og da særlig einer, får stå igjen, vil de døde stammene hindre sauene i å komme til, slik at jordsmonnet utsettes for mindre tråkkslitasje. Disse kan så fjernes senere, etter at vegetasjon er reetablert. I de delene av lokaliteten som er å regne som eng, kan det settes igjen noe bjørk som le for sauene. Lyngsviing: Formålet med lyngbrenning er å skape mosaikker med kystlyngheivegetasjon med ulik alder. For at dyra til enhver tid skal ha tilgang på en slik mosaikk, er det viktig å ikke svi for store flater. Brannflater fører til økt spiring av gras og urter, og dette utgjør i stor grad sommerbeitet til dyra. I tillegg til spirer kommer også unge skudd med røsslyng, som i sin tur utgjør vinterbeitet. Slike unge skudd er en betraktelig bedre forressurs for dyra enn gammel forvedet røsslyng. Over tid vil en brannflate gradvis gjennomgå endring i vegetasjonsstrukturen fra gras- og urterik mark, tilbake til større utbredelse av lyng. Et beiteområde bestående av brannflater med ulik alder er godt egnet til både sommerbeite og vinterbeite, med rik utbredelse av gras, urter, lyng og busker. I sum øker dette i sin tur den ernæringsmessige kvaliteten på kystlyngheia som helårsbeite sammenlignet med dagens tilstand. En viktig forutsetning for vellykket lyngbrenning er tele i jorda (evt. høy vannmetning), samt at lyngen er tørr nok til at den vil brenne. Med dette unngår man at frøbanken og røtter i det øverste jordlaget skades av varmeutviklingen. Videre unngår en fare for at selve torva tar fyr. Brenning skal skje i perioden 15. september - 15. april. Det må være tilstrekkelig med mannskap under brenningen, og varsling skal skje etter kommunens retningslinjer (brannvesen, naboer, Fylkesmannen). Erfaringer viser at mars måned ofte er mest gunstig for å utføre brenning. Tid mellom brenning av en flate er gjerne 10 - 25 år og avhenger av hvor raskt regenereringen av vegetasjon, og særlig røsslyng, tar. Lokaliteten er varierende topografisk med mange små knauser og søkk. Brenning vil mange steder, og særlig sør i lokaliteten, bli redusert til svært små flater, da disse er adskilt fra andre med nakne berg, grunnlendt mark og myr-søkk hvor vegetasjonen brenner dårligere. En mulighet i slike tilfeller er å bruke gassbrenner til å starte en brann for så å svi kun noen få kvadratmeter. Det finnes imidlertid også en god del arealer langs lokalitetens kystlinje som egner seg godt for å brenne større områder samtidig. Etter tørkevinteren 2013 er mye av røsslyngen død, men den ser ut til å regenerere. Det er svært viktig at en tilpasser sviingen slik at en ikke kommer i konflikt med omkringliggende hus og hytter.

Landskap Lokaliteten er en del av et større kulturlandskap med beiter og kystlyngheier nord på Leka. Området preges fremdeles av aktiv moderne landbruksdrift i kombinasjon med bruk av utmarksbeite. På Skeisneset litt øst for lokaliteten er lyngheiene også i drift med brenning som en del av skjøtselen. Også på Leknesøyene forvaltes noen øyer som kyst-lynghei.

Hestøya og Burøya

ID BN00122049

Naturtype Kystlynghei

Utforming -

Verdi Svært viktig

Utvalgt naturtype Kystlynghei

Registreringsdato 27.06.2018

Hevdstatus God hevd

Verdi begrunnelse Etter utkast til faktaark for kystlynghei fra juli 2015 oppnår lokaliteten høy vekt for areal da ca. 200 daa av lokalitetens totale areal på 296 daa er å regne som kalkrik kystlynghei. Den oppnår høy vekt på tilstand da den skjøttes som kystlynghei med beite og brenning. At beitetrykket ser ut til å være passe, og at dyrene går ute hele året og at det finnes lyng i alle aldersklasser, er også med å trekke verdien opp. Den oppnår høy vekt på påvirkning/bruk da fremmede arter ikke er registrert her, hverken tilplantet eller frøspredd. Ellers oppnår den lav til middels vekt på rødlistearter ut fra at en regner med det er godt potensiale for slike arter fra flere artsgrupper, deriblant beitemarksopp og kalkkrevende og/eller sjeldne lav. Ut fra dette oppnår lokaliteten samlet sett verdien Svært viktig – A.

Innledning Lokalitetsbeskrivelsen er utarbeidet av Solfrid Helene Lien Langmo med assistanse av Finn Oldervik, begge Bioreg AS. Beskrivelsen er basert på en naturfaglig undersøkelse av Lien Langmo den 26.06.2018, på oppdrag fra grunneier. Lokaliteten ble registrert som et ledd i kartlegging av utvalgte eiendommer på Leka, og formålet med undersøkelse-ne var å påvise eventuelle verdifulle lokaliteter med kystlynghei, samt lokaliteter knyttet til disse, og utarbeidelse av skjøtelsesplaner for eventuelt registrerte kystlyngheier. Området på Leknesøyene har vært undersøkt tidligere, og det finnes en del registreringer i Artskart av karplanter fra 1986 og 1995. I tillegg finnes en del registreringer av fugl. Disse består for det meste av vidt utbredte arter der de fleste registreringene har lav presisjon. I tillegg inngår Hestøya og Burøya i allerede eksisterende skjøtelsesplan for Hestøya, Burøya og Senningan (Hasselvold, 2013). Stor-øya, som er naboøya til den her omtalte lokaliteten, ble også undersøkt i 1995 som et ledd i kartlegging av nasjonalt verdifulle kulturlandskap i Nord-Trøndelag (Nilsen, 1996). Beskrivelsen er basert på av utkast til faktaark for naturtypen fra juli 2015, samt at den også inkluderer terminologi etter NiN versjon 2.1 i målestokk 1:5000 basert på kartleggingsveileder for NiN-kartlegging (Bratli et al 2017). Rødlistestatus for arter følger norsk rødliste fra 2015, rødlistestatus for naturtyper følger rødlista for naturtyper fra 2018. Avgrensinga er basert på GPS-målinger og ortofoto og er trolig bedre enn 20 meter.

Beliggenhet og naturgrunnlag Lokaliteten omfatter øyene Hestøya og Burøya og inngår i et område som heter Leknesøyene nordvest for selve Leka. Begge øyene er topografisk varierte med søkk og knauser, tjern og dammer. Inne i bukter og viker finnes strandenger og brakkvannssjøer, og i søkkene finnes mindre myrpregede områder. Ned mot sjøen finnes rike strandberg og rik grunnlendt mark. Ellers består øyene for det meste av kystlyngheier med varierende innslag av utrer og gras. Mye av området er preget av rik berggrunn, og denne består av blant annet basalt med putestruktur, delvis hyaloklastitt, også med lag av fyllitt og kiselstein i tillegg til områder i vest med harzburgitt, lherzolitt, dunitt, serpentinit. Alt dette er baserike bergarter. Løsmassene er for det meste sparsomme og usammenhengende og er beskrevet som bart fjell (Kilde: NGU). De består for det meste av tynt humusdekke over berggrunnen. I enkelte søkk finnes tynnere hav- og fjordavsetninger og strandavsetninger samt litt og torv og myr. Strandavsetningene ser ut til å bestå delvis av skjellsand og delvis av grovere sand og grus. Moen (1998) plasserer Leka i sørboreal vegetasjons-sone (SB), og i sterkt oseanisk vegetasjonsseksjon, humid underseksjon (O3h).

Naturtyper og utforminger Lokaliteten er registrert som kystlynghei, og er for det aller meste å regne som rik tørrhei. I tillegg finnes mindre områder av rik fuktnei mer spredt (til sammen ca. 70 %). Kystlyngheiene ligger i mosaikk med kalkrike nakne berg og grunnlendt mark (til sammen omtrent 20 %). De siste 10 prosentene er fordelt på en rekke naturtyper, deriblant strandeng, rikmyr, semi-naturlig eng (naturbeitemark) og dammer og tjern. Etter NiN 2.1 er kystlyngheiene regnet som svakt kalkrik kystlynghei (T34-C-5) (40 %). I tillegg finnes partier med sterkt kalkrik kystlynghei (T34-C-6) der jordsmonnet er tynnere og berggrunnen rikere (ca. 30 %). Arealene med nakent berg regnes som uttørkingseksponeerte temmelig til ekstremt kalkrike berg, bergvegger og knauser (T1-C-8), og lite uttørkingseksponeerte temmelig til ekstremt kalkrike berg (T1-C-7). Delvis er disse også noe fattigere og består av uttørkingseksponeerte sterkt intermedieære og litt kalkrike berg, bergvegger og knauser (T1-C-6). Til sammen utgjør disse ca. 10 % av lokalitetens totalareal. Det finnes også spredte arealer med grunnlendt mark (ca. 10 %) av typene åpen sterkt kalkrik og åpen svakt kalkrik grunnlendt lyngmark (T2-C-7 og T2-C-5) og åpen sterkt kalkrik og åpen svakt kalkrik grunnlendt lavmark (T2-C-8 og T2-C-6). Engarealene regnes som sterkt kalkrik eng med klart hevdpreg (T32-C-8). Ellers finnes enkelte myr-arealer som regnes som temmelig til ekstremt kalkrike myrkanter (V1-C-8). Langs sjøen finnes partier med strand-enger fordelt på kartleggingsenhetene strandenger i nedre og midtre geolitoral (T12-C-1), nedre semi-naturlig strandeng (T33-C-1) og øvre semi-naturlig strandeng (T33-C-2), i tillegg til små områder med beskyttede og moderat eksponerte driftvoller (T24-C-1). Naturtypen kystlynghei er regnet som en sterkt truet naturtype (EN) på rødlista for naturtyper fra 2018. Også rik åpen sørlig jordvannsmyr og semi-naturlig strandeng regnes som sterkt truet (EN) på samme liste. Semi-naturlig eng, åpen grunnlendt kalkrik mark i sørboreal sone og strandeng er regnet som sårbar (VU).

Artsmangfold Blokkebær, gulaks og krekling dominerer store partier innenfor lokaliteten, mens røsslyng finnes sparsomt på begge øyene. I tillegg finnes store partier der urter og gras er mer fremtredende, og lyngen spiller en mindre rolle. Her forekommer mye geitsvingel, tepperot, blåbær, fjellmarikåpe, legeveronika, og mer krevende arter som marinøkkel, hvitmaure, dunhavre, enghumleblom og blåknapp i store mengder. I tillegg ble det registrert arter som katterot, storblåfjær, vanlig nattfiol, knoppsmåarve, smalkjempe, bakkefrytle, og mer krevende arter som dvergjamne, rødsildre, fjellfrøstjerne, blåstarr, gjeldkarve, vill-lin og brudesporer. De krevende artene dominerer bare i mindre partier, og ofte der torva er noe tynnere, noe som kan indikere at berggrunnen er rikere enn det som kommer til uttrykk i vegetasjonen. Bergene er mange steder artsfattige og blankskurte, men arter som putevrimose, labbmose, krypsilkemose, kammose og ryemose ble registrert. Heigråmose er betydelig mindre fremtredende enn på fastlandet der det ikke er beitet. I grunnlendte partier fantes blant annet rødsildre, rundbelg, flekkmure, fjellsmelle, tuesildre og lodnerublom. I et parti på Hestøya der det har vært brent i 2015/2016 ble arter som skruvrangmose og rødhøstmose registrert sammen med mye gulmaure, tepperot, tveskjeggveronika, marinøkkel, gjerdevikke, gul-aks, blokkebær og skogstjerne. Dammene på øya har arter som bukkeblad, myrhatt, hesterumpe, flaskestarr og trådtjernaks. Sør på Hestøya forekom også skjærkrans i en mindre dam sammen med akstusenblad. Myrområdene er små og dårlig utviklet, og i tillegg til en del av de nevnte artene, forekommer også blant annet torvmyrull, loppe-starr, sveltull, slåttestarr, breimyrull, myrstjernemose og kammose. På begge øyene forekommer mindre partier med bjørk og selje, og noen få av trærne er gamle og har grov sprekkebark. De fleste strandengene er små, men godt utviklet og med arter som buestarr, fjærekoll, fjæresauløk, strandkjempe, fjæresivaks, saltgras sp., gulaks, rødsvingel, tiriltunge og mjødukt. Det ble ikke registrert beitemarksopp i forbindelse med undersøkelsene, men en regner med at en del av engflekken innenfor lokaliteten har godt potensiale for slike, inkludert sjeldne og rødlistede arter. Det ble observert spor etter oter (VU) flere steder innenfor lokaliteten i løpet av undersøkelsene i 2018. Mink (SE) ble registrert her i 2015. Av fugl ble kun vanlige arter observert, men området er viktig blant annet for ender, vadere og

gjess, og arter som storspove (VU), teist (VU), snadderand (NT) og ærfugl (NT) er registrert her (Kilde: Artskart).

Påvirkning Tidligere har området trolig vært brukt som beite for flere gårder (øyene er delt mellom mange bruksnummer), og det var da både sau og storfe som beitet her. Saueholdet tok slutt i løpet av 60-70-tallet, mens storfeholdet tok slutt ca. 1970. Områdene har vært mer eller mindre uten skjøtsel siden. På Hestøya og Burøya var det også villsau noen år rundt år 2000. I en periode var her også ganske hardt beita med geit. (Jacob Sandvik pers. med.). I dag er Hestøya og Burøya beita med utegangersau, 10 vinterfôra voksne og 13-16 lam. Beitetrykket ser ut til å være passende i forhold til areal og førtilgang. Lyng og sviing: Nilsen (1996) omtaler at Storøya på Leknesøyene tidligere er brukt til beite, brenning og slått. Det er grunn til å tro at dette også gjelder øyene rundt. Hestøya og Burøya er bare skilt fra Storøya med et grunt sund, og det er grunn til å tro at alle øyene her ute har hatt tilnærmet lik skjøtsel. Noen mindre områder på Hestøya og Burøya ble svidd i 2015 og 2016. Lyngen på øyene, som for det meste består av blokkebær, bærer både i de brente områdene og ellers, tydelig preg av å ha vært beitet. En ser også at lyngen spirer godt i de brente partiene. Sviingen har vært med på å lage en mosaikk av brente og ikke brente flater, og arealene som er svidd, ser ut til å være av passe størrelse. Lyngen på øyene er partvis gammel, men det er også mye yngre lyng i pioner-, bygge- og moden fase iht. lyngheisyklusen i skjøtelsboka for kulturlandskap (Norderhaug et al. 1999). Beitinga har i noe grad forandret artssammensetningen på øyene (Jacob Sandvik pers.med.), og blant annet arter som molte og rosenrot er så godt som borte. Til gjengjeld er det mer urter og gras. Noe som også til dels er et resultat av brenningen. Øyene er åpne og for det meste uten trær. Noen steder finnes litt eldre, lavvokst einer, og på begge øyene også kratt med bjørk. Disse må få stå, da de er viktige som le for dyrene. Inne i bjørkeholtet på Burøya, ligger også en av drikkevannskildene. Det er lite søppel både her og på resten av Hestøya, sammenlignet med andre steder langs kysten. Grunnen er at det årlig plukkes søppel på øyene her ute.

Fremmede arter Ingen registrerte.

Råd om skjøtsel og hensyn Beite: Sauebeitinga må fortsette, og beitetrykket kan gjerne holdes på samme nivå som i dag. Antallet dyr ser ut til å være passende for å holde landskapet i hevd. Det må være et mål at mest mulig av det fôret sauene trenger skal komme fra utmarka. Tilleggsfôring bør, om det blir nødvendig, begrenses til bestemte arealer, og gjerne et sted der sauene finner ly samtidig. Ved videre restaurering bør en vurdere antallet dyr kontinuerlig ut fra hvordan lokaliteten utvikler seg. Her må en også se denne lokaliteten i sammenheng med drifta på resten av gården og de andre lokalitetene med kystlynghei som er registrert her. Gjengroing: Lokaliteten er lite preget av gjengroing, og fremstår som intakt kystlynghei. Enkelte steder finnes lav-vokst einer og et par partier med ung bjørk. Som tidligere nevnt bør bjørka få stå da den er viktig som le for dyrene. De beiter også på lauvet i den grad de når tak i det. Lyngsviing: Formålet med lyngbrenning er å skape mosaikker med kystlyngheivegetasjon med ulike alder. Dette er gunstig både for beitedyr og andre arter som insekter og fugl. For at dyra til enhver tid skal ha tilgang på en slik mosaikk, er det viktig å ikke svi for store flater. Brannflater fører til økt spiring av gras og urter, og dette utgjør i stor grad sommerbeitet til dyra. I tillegg til spirer kommer også unge skudd med røsslyng, som i sin tur utgjør vinterbeitet. Slike unge skudd er en betraktelig bedre fôrressurs for dyra enn gammel forvedet røsslyng. Over tid vil en brann-flate gradvis gjennomgå endring i vegetasjonsstrukturen fra gras- og urterik mark tilbake til større utbredelse av lyng. Et beiteområde bestående av brannflater med ulike alder vil derfor inneholde areal som er godt egnet både til sommer- og vinterbeite, med rik utbredelse av gras, urter, lyng og busker. I sum øker dette i sin tur den ernæringsmessige kvaliteten på kystlyngheia som helårsbeite sammenlignet med dagens

tilstand, da det bare er noen få flater som er brent. En viktig forutsetning for vellykket lyngbrenning er tele i jorda (evt. høy vannmetning), samt at lyngen er tørr nok til at den vil brenne. Med dette unngår man at frøbanken (frøinnhold i jorda) og røtter i det øverste jordlaget skades av varmeutviklingen fra brann. Videre unngår en fare for at selve torva tar fyr på grunn av varmen fra brannen. Brenning skal skje i perioden 15. september - 15. april under egnede vær- og vindforhold. Det må være tilstrekkelig med mannskap under brenningen, og varsling skal skje etter kommunens retningslinjer (brannvesen, naboer, Fylkesmannen). Egnede utstyr for slokking og tenning må være tilgjengelig. Erfaringer viser at mars måned ofte er mest gunstig for å utføre brenning. Tid mellom brenning av en flate er gjerne 10 - 25 år og avhenger av hvor raskt regenereringen av vegetasjon, og særlig røsslyng tar. Lokalteten er varierende topografisk med mange små knauser og søkk. Brenning vil mange steder bli redusert til små flater, da disse er adskilt fra andre med nakne berg, grunnlendt mark og myrsøkk hvor vegetasjonen brenner dårligere. En mulighet i slike tilfeller er å bruke gassbrenner til å starte en brann for så å svi kun noen få kvadratmeter. Det finnes også en god del arealer som egner seg godt for å brenne større områder samtidig. Lokalteten er en del av Leknesøyene som er viktig for blant annet sjøfugl, ender og vadefugler. Det er viktig å tilpasse brenning til de artene som er her, slik at disse ikke forstyrres unødig.

Landskap Lokalteten er en del av et større kulturlandskap med beiter og kystlyngheier nord på Leka. Området preges fremdeles av aktiv moderne landbruksdrift i kombinasjon med bruk av utmarksbeite. På Skeisneset litt øst for lokaliteten er lyngheiene også i drift med brenning.

Klakken

ID BN00122042

Naturtype Kystlynghei

Utforming -

Verdi Svært viktig

Utvalgt naturtype Kystlynghei

Registreringsdato 27.06.2018

Hevdstatus God hevd

Verdi begrunnelse Etter utkast til faktaark for kystlynghei fra juli 2015 oppnår lokaliteten middels vekt for areal da ca. 50 daa av lokalitetens totale areal på 86 daa er å regne som kalkrik kystlynghei. Den oppnår høy vekt på tilstand da den skjøttes som kyst-lynghei med beite. At beitetrykket ser ut til å være passe og at det finnes lyng i alle aldersklasser, er også med å trekke verdien opp. Den oppnår høy vekt på påvirkning/bruk da fremmede arter ikke er registrert her, hverken til-plantet eller frøspredd. Ellers oppnår den lav til middels vekt på rødlistearter ut fra at slike er påvist tidligere, men at en regner med det er godt potensiale for slike arter fra flere artsgrupper, deriblant beitemarksopp og kalkkrevende og spesielle lav. Ut fra dette oppnår lokaliteten samlet sett verdien Svært viktig – A.

Innledning Lokaltetsbeskrivelsen er utarbeidet av Solfrid Helene Lien Langmo med assistanse av Finn Oldervik, begge Bioreg AS. Beskrivelsen er basert på en naturfaglig undersøkelse av Lien Langmo den 26.06.2018, på oppdrag fra grunneier. Lokalteten ble registrert som et ledd i kartlegging av utvalgte eiendommer på Leka, og formålet med undersøkelse-ne var å påvise eventuelle verdifulle lokaliteter med kystlynghei, samt lokaliteter knyttet til disse, og utarbeidelse av skjøtelsesplaner for eventuelt registrerte kystlyngheier. Området på Leknesøyene har vært undersøkt tidligere, og det finnes en del registreringer i Artskart av karplanter fra 1986 og 1995. I tillegg finnes en del registreringer av fugl. Dette er for det meste vidt utbredte arter der de fleste registreringene har lav presisjon. Beskrivelsen er basert

på av utkast til faktaark for naturtypen fra juli 2015, samt at den også inkluderer terminologi etter NiN versjon 2.1 i målestokk 1:5000 basert på kartleggingsveileder for NiN-kartlegging (Bratli et al 2017). Rødlistestatus for arter følger norsk rødliste fra 2015, rødlistestatus for naturtyper følger rødlista for naturtyper fra 2018. Avgrensinga er basert på GPS-målinger og ortofoto og er trolig bedre enn 20 meter.

Beliggenhet og naturgrunnlag Lokaliteten omfatter øya Klakken som inngår i et område som heter Leknesøyene nordvest for selve Leka. Øya har lite topografisk variasjon, men har noen få mindre søkk og knauser, i tillegg til flere tjern og dammer. Inne i bukter og viker finnes fragmenter av strandenger, og i søkkene finnes mindre myrpregede områder. Ned mot sjøen finnes rike strandberg og rik grunnlendt mark. Ellers består øya for det meste av kystlyngheier med varierende innslag av utrer og gras. Mye av området er preget av rik berggrunn, og denne består av gabbro. Løsmassene er for det meste sparsomme og usammenhengende og er beskrevet som bart fjell (Kilde: NGU). De består for det meste av tynt humusdekke over berggrunnen. I enkelte søkk finnes tynnere hav- og fjordavsetninger og strandavsetninger samt litt og torv og myr. Moen (1998) plasserer Leka i sørboreal vegetasjonssone (SB), og i sterkt oseanisk vegetasjonsseksjon, humid underseksjon (O3h).

Naturtyper og utforminger Lokaliteten er registrert som kystlynghei, og er for det aller meste å regne som rik tørrhei. I tillegg finnes mindre områder av rik fukthei mer spredt (til sammen ca. 60 %). Kystlyngheiene ligger i mosaikk med kalkrike nakne berg og grunnlendt mark (til sammen omtrent 30 %). De siste 10 prosentene er fordelt på en rekke naturtyper, deriblant strandeng, rikmyr, semi-naturlig eng (naturbeitemark) og dammer og tjern. Etter NiN 2.1 er kystlyngheiene regnet som svakt kalkrik kystlynghei (T34-C-5) (60 %). Det finnes også mye grunnlendt mark (ca. 20 %) av åpen svakt kalkrik grunnlendt lyngmark (T2-C-5) og åpen svakt kalkrik grunnlendt lavmark (T2-C-6). Arealene med nakent berg regnes som uttørkingseksponeerte sterkt intermediære og litt kalkrike berg, bergvegger og knauser (T1-C-6) og lite uttørkingseksponeerte sterkt intermediære og litt kalkrike nakne berg (T1-C-5). Til sammen utgjør disse ca. 10 % av lokalitetens totalareal. Engarealene regnes som svakt kalkrik eng med klart hevdpreg (T32-C-20). Ellers finnes enkelte myrarealer som regnes som svakt intermediære til litt kalkrike myrkanter (V1-C-7). Langs sjøen finnes partier med strandenger fordelt på kartleggingsenhetene strandenger i nedre og midtre geolitoral (T12-C-1), nedre semi-naturlig strandeng (T33-C-1) og øvre semi-naturlig strandeng (T33-C-2), i tillegg til små områder med beskyttede og moderat eksponerte driftvoller (T24-C-1). Naturtypen kystlynghei er regnet som en sterkt truet naturtype (EN) på rødlista for naturtyper fra 2018. Også rik åpen sørlig jordvannsmyr og semi-naturlig strandeng regnes som sterkt truet (EN) på samme liste. Semi-naturlig eng og strandeng er regnet som sårbar (VU).

Artsmangfold Blokkebær, røsslyng, gulaks og krekling dominerer store partier innenfor lokaliteten. I tillegg finnes store partier der urter og gras er mer fremtredende, og lyngen spiller en mindre rolle. Her forekommer mye geitsvingel, tepperot, fjellmarikåpe, legeveronika, og mer krevende arter som marinøkkel, hvitmaure, dunhavre, enghumleblom og blå-knapp. I tillegg ble det registrert arter som katterot, storblåfjær, vanlig nattfiol, knoppsmåarve, smalkjempe, bakke-frytle, og mer krevende arter som dvergjamne, rødsildre, fjellfrøstjerne, blåstarr og gjeldkarve. De krevende artene dominerer bare i mindre partier, og ofte der torva er noe tynnere, noe som kan indikere at berggrunnen er rikere enn det som kommer til uttrykk i vegetasjonen. Bergene er mange steder artsfattige og blankskurte, men arter som putevrimose, krypsilkemose, kammose og ryemose ble registrert. Heigråmose er betydelig mindre fremtredende her enn på fastlandet der det ikke er beitet. I grunnlendte partier finnes blant annet tiriltunge, katterot, rundbelg og lodnerublom. Dammene på øya har arter som bukkeblad, myrhatt og hesterumpe. Myrområdene er små og dårlig utviklet, og i tillegg til en del av de nevnte artene, forekommer også blant annet torvmyrull, slåtestarr, breimyrull, myrstjernemose og lave vierkratt. De

fleste strandengene er små og med arter som buestarr, fjærekoll, fjæresauløk, strandkjempe, fjæresivaks, saltgras sp., gulaks, rødsvingel, tiriltunge og mjødukt ble registrert. En del av disse inngår også på strandbergene. Det ble ikke registrert beitemarksopp i forbindelse med undersøkelsene, men en regner med at en del av engflekkeene innenfor lokaliteten har godt potensiale for slike, inkludert sjeldne og rødlistede arter. Det ble observert spor etter oter (VU) flere steder innenfor lokaliteten ved undersøkelsene i 2018. Av fugl ble kun vanlige arter observert, men området er viktig blant annet for ender, vadere og gjess, og en rødlisteart som ærfugl (NT) er registrert her (Kilde: Artskart).

Påvirkning Tidligere har området trolig vært brukt som beite for flere gårder (øya er delt mellom mange bruksnummer), og det var da både sau og storfe som beitet her. Saueholdet tok slutt i løpet av 60-70-tallet, mens storfeholdet tok slutt ca. 1970. Områdene har vært mer eller mindre uten skjøtsel siden (Jacob Sandvik pers. med.). I dag er Klakken beita med 2-3 kviger sommerstid. Beitetrykket ser ut til å være passende i forhold til areal og førtilgang. Øya har få naturlige skjulesteder og bare noen få dammer og tjern. Lyng og sviing: Nilsen (1996) omtaler at Storøya på Leknesøyene tidligere er brukt til beite, brenning og slått. Det er grunn til å tro at dette også gjelder øyene rundt. Lyngen på Klakken er partivis gammel, men det er også mye yngre lyng i byggefase og moden fase iht. lyngheisyklusen i skjøtelsboka for kulturlandskap (Norderhaug et al. 1999). denne øya har også bedre innslag av røsslyng enn flere av de andre øyene i komplekset Leknesøyene. Øya er åpen og uten trær, men det finnes en del litt eldre, lavvokst einer.

Fremmede arter Ingen registrerte.

Råd om skjøtsel og hensyn Beite: Beitet med storfe eller alternativt med sau må opprettholdes, og beitetrykket kan gjerne holdes på samme nivå som i dag. Antallet dyr ser ut til å være passende for å holde landskapet i hevd. Det må være et mål at mest mulig av det føret storfeet/sauene trenger skal komme fra utmarka. Tilleggsføring bør, om det blir nødvendig, be-grenses til bestemte arealer, og gjerne et sted der dyrene finner ly samtidig. Ved videre restaurering bør en vurdere antallet dyr kontinuerlig ut fra hvordan lokaliteten utvikler seg. Her må en også se denne lokaliteten i sammenheng med drifta på resten av gården og de andre lokalitetene med kystlynghei som er registrert her. Dette er særlig viktig ut fra få gode skjulesteder og dårlig vanntilgang. Gjengroing: Lokaliteten er lite preget av gjengroing, og fremstår som intakt kystlynghei. Enkelte steder finnes som nevnt lavvokst einer. Lyngsviing: Formålet med lyngbrenning er å skape mosaikker med kystlyngheivegetasjon med ulik alder. Dette er gunstig både for beitedyr og andre arter som insekter og fugler. For at dyra til enhver tid skal ha tilgang på en slik mosaikk, er det viktig å ikke svi for store flater. Brannflater fører til økt spiring av gras og urter, og dette utgjør i stor grad sommerbeite til dyra. I tillegg til spirer kommer også unge skudd med røsslyng, som i sin tur utgjør vinterbeite. Slike unge skudd er en betraktelig bedre fôrressurs for dyra enn gammel forvedet røsslyng. Over tid vil en brannflate gradvis gjennomgå endring i vegetasjonsstrukturen fra gras- og urterik mark, tilbake til større utbredelse av lyng. Et beiteområde bestående av brannflater med ulik alder vil derfor inneholde areal som er godt egnet til både sommer-beite og vinterbeite, med rik utbredelse av gras, urter, lyng og busker. I sum øker dette den ernæringsmessige kvaliteten på kystlyngheia som helårsbeite sammenlignet med dagens tilstand. En viktig forutsetning for vellykket lyngbrenning er tele i jorda (evt. høy vannmetning), samt at lyngen er tørr nok til at den vil brenne. Slik unngår man at frøbanken (frøinnhold i jorda) og røtter i det øverste jordlaget skades av varmeutviklingen fra brann. Videre unngår en fare for at selve torva tar fyr på grunn av varmen fra brannen. Brenning skal skje i perioden 15. september - 15. april under egnede vær- og vindforhold. Det må være tilstrekkelig med mannskap under brenningen, og varsling skal skje etter kommunens retningslinjer (brannvesen, naboer, Fylkesmannen). Egned utstyr for slokking og tenning må være tilgjengelig. Erfaringer viser at

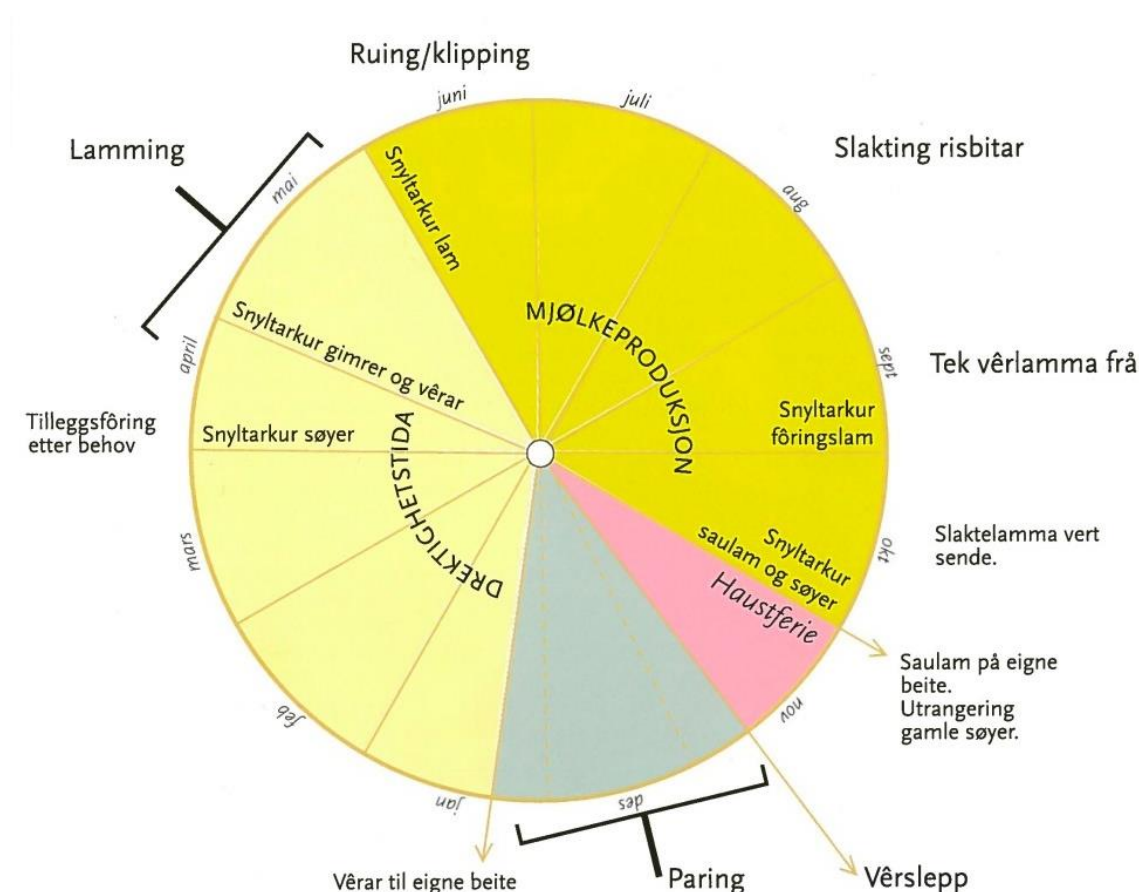
mars måned ofte er mest gunstig for å utføre brenning. Tid mellom brenning av en flate er gjerne 10 - 25 år og avhenger av hvor raskt regenereringen av vegetasjon, og særlig røsslyng tar. Lokaliteten er lite varierende topografisk, og en bør forsøke å unngå at hele øya svis av samtidig. Det bør derfor etableres branngater for å unngå dette. Lokaliteten er en del av Leknesøyene som er viktig for blant annet sjøfugl, ender og vadefugler. Det er viktig å tilpasse brenning til de artene som er her, slik at disse ikke forstyrres unødig.

Landskap Lokaliteten er en del av et større kulturlandskap med beiter og kystlyngheier nord på Leka. Området preges fremdeles av aktiv moderne landbruksdrift i kombinasjon med bruk av utmarksbeite. På Skeisneset litt øst for lokaliteten, samt på Hestøya og Burøya i vest, er lyngheiene også i drift med brenning.

Eksempel på villsaudrift gjennom året fra Grøneng (Sogn og Fjordane)

Kilde: Villsauboka Buer, H. 2011. Villsauboka. Selja Forlag, Florø.

Kommentar: Denne modellen har en noe høy bruk av parasittbehandling. Merk at parasittbehandling og behandling mot utøy (flått og sauekrabbe) må vurderes lokalt.

SNO-retningslinjer for lyngbrenning

Til: Ansatte i SNO og tjenesteytere

Fra: SNO-sentralt

Dato: Gjeldende fra 2011

Mange verneområder langs kysten innehar store areal med kystlynghei. Dette er en menneskeskapt naturtype som er avhengig av bruk for å bestå. Hvis bruken opphører, vil områdene gro til med busker og trær. Fremmede arter som bergfuru og/eller sitkagran har også blitt plantet mange steder, og er i dag i full spredning. Lyngbrenning er en rask og kostnadseffektiv måte å skjøtte kystlyngheia på. Målet er å få fram en mosaikk av vegetasjonsflater med røsslynghei i ulike alder. Da vil heia få størst variasjon og vil også få best forverdi. Lyngbrenning i kombinasjon med beiting er den beste måten å skjøtte lynghei på. Hvis det i lyngheia er stort oppslag av busker og trær bør dette ryddes før man brenner. Men man kan med fordel la noe stå igjen da treklynger kan brukes som skjul for dyra og beite. Antall år mellom lyngbrenninger kan variere (fra åtte år til over 20 år). Sjekk røsslyngtilstanden; gammel og grov lyng bør brennes, men vær klar over at regenereringa etter brann kan ta noen år og det er viktig å følge med på dette slik at ikke all røsslyng brennes før ny kommer tilbake. Det beste er å brenne FØR mosemattene får mulighet til å bli heldekkende. Husk fotodokumentasjon før, under og etter arbeidet.

Før brenning

- Skjøtselshjemmel gjennom verneforskrift eller NML § 47, og bestilling fra forvaltningsmyndigheten skal foreligge
- Det er kommunen som er myndighet vedrørende åpen brenning. Åpen brenning er bare tillatt dersom kommunen har åpnet opp for dette gjennom "Forskrift om åpen brenning og brenning av avfall i småovner". Sjekk om kommunen har åpnet opp for dette. I motsatt fall må det søkes dispensasjon fra forbudet
- Stedlig politi skal alltid varsles i forkant av tidspunktet for brenning
- Brannvesenet skal alltid varsles i forkant av tidspunktet for brenning
- Naboer og grunneier skal alltid varsles i forkant av tidspunktet for brenning
- Ha en plan for hvordan brannen kan slukkes
- Planlegg godt hvor det skal brennes – en mosaikkstruktur mellom brente og ubrente flater er å foretrekke. Finnes det naturlige avslutningslinjer (som stier, myrkanter eller tjern) eller må det brennes branngate? Ei branngate bør ha en bredde på 5-6 m
- Brenn alltid mens jorda er fuktig eller det er tele i jorda (sein høst til tidlig vår fram til seinest 15. april)
- Ta hensyn til fugl. Brenningen bør skje før hekketiden. I de sørligste delene av kysten er ærfugl og grågås vanligvis i gang med hekking i mars måned, og brenning i slike områder bør derfor være avsluttet innen 15. mars
- Ta hensyn til fornminner og kulturminner

Under brenning

- Brenn bare under gunstige værforhold; laber bris er passe vindstyrke
- Vanligvis brenner man med vinden
- Ha godt med mannskap og slukkeutstyr (brannvifter, spader med lange skaft, snøskufler etc.)

- Brannen kan startes med en propanblåselampe. Det er en fordel å tenne på flere steder slik at det danner seg en brannfront
- Ved slukking; vær bak flammene og slukk brannen fra kilden. Slukk brannen på bakketoppen. Da mister flammene noe av kraften og er lettere å slukke
- Bruk arbeidsklær av bomull eller ull, kraftige støvler, lue og arbeidshansker

Etter brenning

- Gå aldri fra et område hvor det fortsatt kommer røyk. Forsikre deg om at brannen er godt slukket
- Ha beredskap ved behov for etterslukking
- Få inn på kart hvilke områder som er brent og når de er brent
- Stedlig politi skal alltid varsles etter at brenningen er avsluttet
- Brannvesenet skal alltid varsles etter at brenningen er avsluttet
- Naboer og grunneier skal alltid varsles og etter at brenningen er avsluttet

Biofokus

– for et godt kunnskapsgrunnlag

Biofokus er en ideell stiftelse som skal tilrettelegge informasjon om biologisk mangfold for beslutningstakere, samt formidle kunnskap innen fagfeltet bevaringsbiologi. Biofokus ønsker å bidra til en kunnskapsbasert forvaltning av norsk natur.

En kunnskapsbasert forvaltning forutsetter god dokumentasjon av de arealene som skal forvaltes. Biofokus legger derfor stor vekt på feltarbeid for å sikre oppdaterte og relevante data om botanikk, zoologi, økologi, samt avgrensning og verdisetting av områder.

Høy kompetanse er en forutsetning for å kunne registrere og presentere biologisk mangfold-data på en god måte. Biofokus sine medarbeidere er derfor godt skolert innenfor en rekke artsgrupper og har en bred økologisk forståelse for de ulike naturtypene som de arbeider med, det være seg skog, kulturlandskap eller ferskvann. Digitale verktøy som databaser, GIS og bilde-behandling er viktige redskaper i vårt arbeid for å anskueliggjøre naturverdier på en best mulig måte.

Stiftelsen utgir den digitale rapportserien **Biofokus rapport**.

Biofokus rapport 2024–054
ISSN 1504-6370
ISBN 978-82-8449-365-7

Gaustadalléen 21
NO-0349 OSLO
Org.nr: 982 132 924
post@biofokus.no
biofokus.no